

RADA GMINY
Godziesze Wielkie

Załącznik do uchwały nr XLI/257/2017
Rady Gminy Godziesze Wielkie
z dnia 03 listopada 2017 roku

PRZEWODNICZĄCA
Rady Gminy

Mirosława Kobyłka

Lokalny Program Rewitalizacji

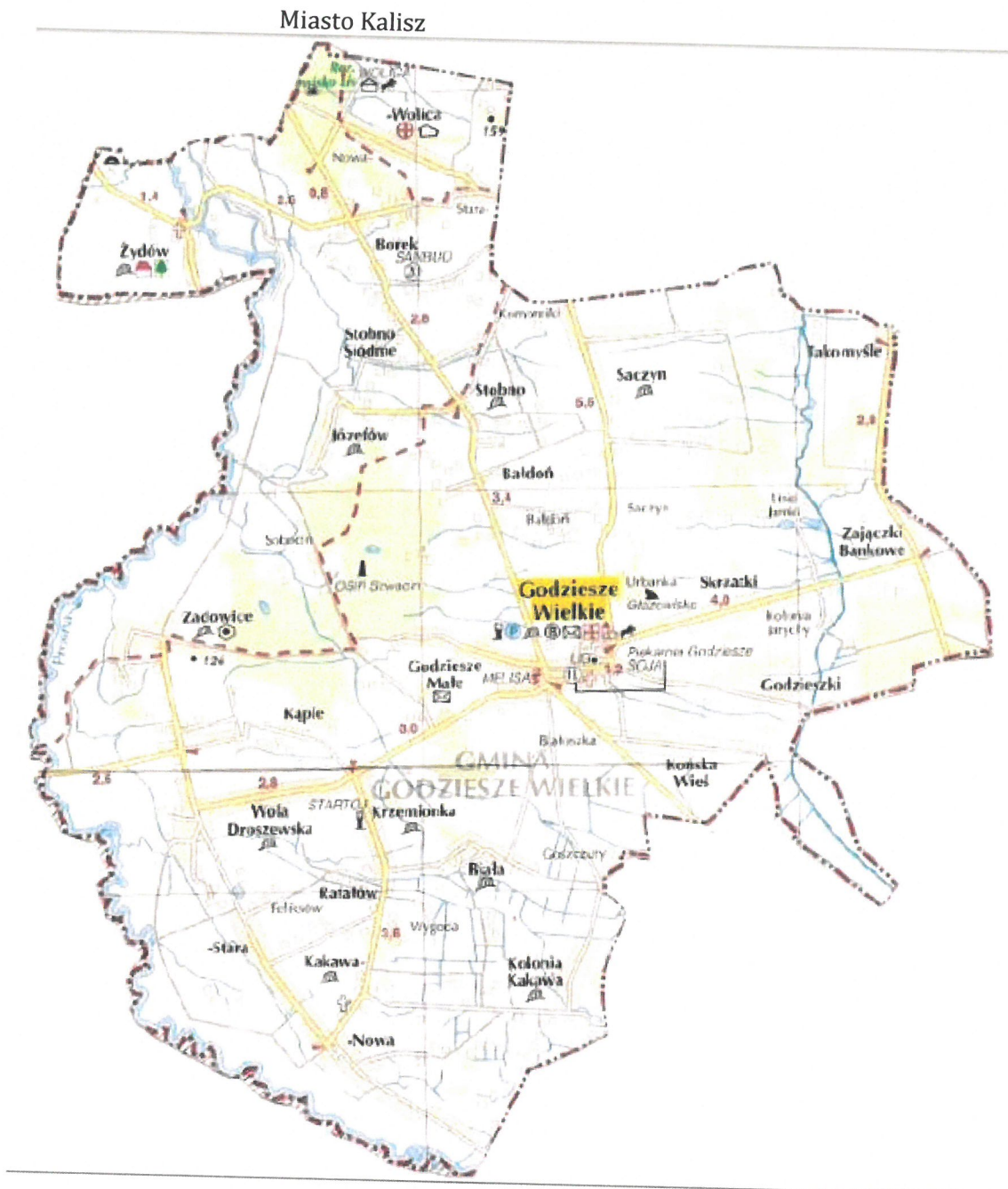
Gminy Godziesze Wielkie na lata 2017-2023

Godziesze Wielkie, listopad 2017

Projekt pn. „Otwarta wspólnota – rewitalizacja gminy” współfinansowany jest ze środków Unii Europejskiej, w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014 – 2020.

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY GODZIESZE WIELKIE NA LATA 2017 - 2023

Spis treści

Wstęp.....	3
1. Charakterystyka Gminy.....	6
2. Nawiązanie do dokumentów strategicznych i planistycznych.....	23
2.1. Strategia Rozwoju Gminy Godziesze Wielkie na lata 2014 – 2023.....	24
2.2. Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Godziesze Wielkie na lata 2017-2022	27
2.3. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Godziesze Wielkie z 2010 roku.....	29
2.4. Strategia rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność na lata 2016 – 2020 (z perspektywą do 2023 roku) dla LGD7 „Kraina Nocy i Dni”	30
2.5. Strategia Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych dla rozwoju Aglomeracji Kalisko – Ostrowskiej na lata 2015 – 2020	32
2.6. Powiązanie LPR ze Strategią Rozwoju Województwa Wielkopolskiego – Wielkopolska 2020... 35	
2.7. Powiązanie LPR z Planem Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Wielkopolskiego	39
3. Uwarunkowania i metodologia tworzenia Lokalnego Programu Rewitalizacji.....	42
4. Analiza problemów w sferach społecznej, gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej i technicznej oraz delimitacja obszarów zdegradowanych	52
4.1. Sfera społeczna	56
4.2. Sfera gospodarcza	69
4.3. Sfera środowiskowa	74
4.4. Sfera przestrzenno-funkcjonalna	88
4.5. Sfera techniczna	88
4.6. Podsumowanie diagnozy	97
5. Obszar rewitalizacji.....	99
5.1. Pogłębiona diagnoza obszaru rewitalizacji.....	102
5.2. Problemy społeczne, gospodarcze, funkcjonalno-przestrzenne, środowiskowe i techniczne występujące na obszarze rewitalizacji	110
6. Wizja	120
7. Cele procesu rewitalizacji oraz powiązania z innymi dokumentami strategicznymi.....	124
8. Propozycje projektów rewitalizacyjnych	130
8.1. Projekty podstawowe	130
8.2. Projekty uzupełniające.....	139

9. Mechanizmy zapewniające komplementarność.....	142
9.1. Komplementarność przestrzenna	143
9.2. Komplementarność proceduralno – instytucjonalna	145
9.3. Komplementarność problemowa.....	146
9.4. Komplementarność źródeł finansowania	150
9.4.1 Indykatywne ramy finansowe	151
9.5. Komplementarność międzyokresowa	151
10. Realizacja zasad partnerstwa i partycypacji	154
11. Wdrażanie i monitoring	160
12. Ocena oddziaływania na środowisko Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Godziesze Wielkie	166
13. Ewentualna konieczność zmian w aktach prawa miejscowego gminy Godziesze Wielkie.....	168
14. Informacja uzupełniająca o przeprowadzonym badaniu ankietowym.....	169

Dokument

w tej wersji został przygotowany
przez zespół pracowników
Urzędu Gminy w Godzieszach
Wielkich.

Dziękujemy

za wskazówki merytoryczne
firmie *Atrium* z Poznania.

Wstęp

W perspektywie finansowej Unii Europejskiej na lata 2014 – 2020 wprowadzono tak zwane nowe podejście do rewitalizacji poprzez przyjęcie nadrzędności jej społecznego wymiaru, czemu dawały wyraz założenia zawarte w „Strategii na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu – Europa 2020” i powiązanych z nią: „Strategią Rozwoju Kraju 2020 – aktywne społeczeństwo, konkurencyjna gospodarka, sprawne państwo” i Umową Partnerstwa z 2014 roku, określającymi cele tematyczne i opisy interwencji w ramach tychże celów. Zadania te zostały wdrożone do polskiego systemu prawnego przez ustawę z dnia 11 lipca 2014 roku o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowych w perspektywie finansowej 2014 – 2020 (Dz. U. z 2016r., poz. 217).

Mając na celu realizację zadań strategicznych zawartych w dokumentach Unii Europejskiej i Polski, oraz na podstawie przepisów prawa polskiego, (w szczególności wyżej wymienionej ustawy z 11 lipca 2014 roku, a także z uwzględnieniem przepisów:

- 1) rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady Unii Europejskiej Nr 1303/2013 z 17 grudnia 2013 „wspólne przepisy dotyczące europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz ustanawiającego przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności i Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego (Dz. Urz. UE L 347 z 20.12.2013r., str. 320 ze zm.),
- 2) rozporządzenia delegowanego Komisji Unii Europejskiej Nr 480/2014 z dnia 3 marca 2014 roku, uzupełniającego rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady Unii Europejskiej Nr 1303/2013, ustanawiające wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz ustanawiające przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego,

Funduszu Spójności i Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego
(Dz. Urz. UE L 138 z 13.05.2014r., str. 5 ze zm.)

zostały wydane przez Ministra Rozwoju w dniu 2 sierpnia 2016 roku „Wytyczne w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014 – 2020” (MR/H 2014-2020/20(2)08/2016).

W rozdziale 2 tychże „Wytycznych” stwierdzono, iż ich celem „jest ujednoczenie warunków i procedur wdrażania programów operacyjnych na lata 2014 – 2020 w zakresie projektów realizujących cele i procesy rewitalizacji”, a w rozdziale 3 – zdefiniowano pojęcie rewitalizacji, obejmując nią wszystkie obszary zdegradowane, bez wcześniejszego dedykowania tego działania wyłącznie dla obszarów miejskich oraz wprowadzono i zdefiniowano pojęcie „lokalnego programu rewitalizacji” jako „inicjowanego, opracowanego i uchwalonego przez radę gminy, na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 6 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2016r., poz. 446) wieloletniego programu działań w sferze społecznej oraz gospodarczej lub przestrzenno – funkcjonalnej lub technicznej lub środowiskowej, zmierzającej do wprowadzenia obszarów rewitalizacji ze stanu kryzysowego oraz stworzenia warunków do ich zrównoważonego rozwoju, stanowiący narzędzie planowania, koordynowania i integrowania różnorodnych aktywności w ramach rewitalizacji”.

Wejście w życie zasad, zawartych w „Wytycznych” Ministra Rozwoju z dnia 2 sierpnia 2016 roku stworzyło możliwość realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych na trzy sposoby:

- 1) w oparciu o ustawę o rewitalizacji z dnia 9 października 2015 roku (Dz. U. z 2015r., poz. 1777 ze zm.), Wytyczne Ministra Rozwoju, w związku z art. 18 ust. 2 pkt 6 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym – w formie Gminnego Programu Rewitalizacji,
- 2) w oparciu o Wytyczne Ministra Rozwoju z dnia 2 sierpnia 2016 roku, w związku z art. 18 ust. 2 pkt 6 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym – w formie Lokalnego Programu Rewitalizacji,
- 3) na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 6 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym – w formie programu rewitalizacji.

Samorząd Gminy Godziesze Wielkie, biorąc pod uwagę cechy i charakter poszczególnych form tworzonych dokumentów strategicznych, przyjął, iż dla potrzeb

gminy właściwe jest opracowania Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Godziesze Wielkie na lata 2017 – 2023.

Dopiero w perspektywie 2014-2020 wprowadzono możliwość planowania procesu rewitalizacji w programach rewitalizacji na obszarach wiejskich. Dlatego gmina Godziesze Wielkie nie posiadała wcześniej programu rewitalizacji. Niemniej jednak w okresie 2007-2013 gmina Godziesze Wielkie podjęła szereg działań o charakterze rewitalizacyjnym. Jednym z takich działań było utworzenie Spółdzielni Socjalnej „Nasza Firma”, w której miejsca pracy dedykowane były długotrwale bezrobotnym młodym mieszkańcom gminy. Spółdzielnia ta inspirowała rozwój podmiotów ekonomii społecznej na terenie kilku regionów Polski, których przedstawiciele czerpali doświadczenia z praktyki funkcjonowania „Naszej Firmy”.

Pozostałe działania to przede wszystkim projekty współfinansowane z Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Europejskiego Funduszu Rozwoju Rolnictwa i Obszarów Wiejskich, w tym projekt: „Wyrównanie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży”, Centrum Edukacji Obywatelskiej i Fundacji Inicjatyw Obywatelskich, projekty w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich, oś 3: Jakość życia na obszarach wiejskich i różnicowanie gospodarki wiejskiej, działanie: Odnowa i rozwój wsi, a także cały kompleks działań związanych z osią 4: Leader.

Szczegółowy wykaz zrealizowanych działań przedstawiony został w części 9.5. „komplementarność międzyokresowa” Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Godziesze Wielkie.

Działania te, skierowane do organizacji społecznych, szkół i części sołectw w gminie, nie były wówczas poprzedzone analizą wewnątrzgminnego zróżnicowania zjawisk w sferze społecznej, gospodarczej, przestrzenno-funkcjonalnej, technicznej lub środowiskowej, a decyzje dotyczące ich realizacji były intuicyjne. Działania były rozproszone przestrzennie, co uniemożliwiło rozwiązanie problemów w sposób kompleksowy. Brak koncentracji działań poskutkowało rozproszeniem ich efektów i brakiem widocznej poprawy jakości życia mieszkańców.

1. Charakterystyka Gminy

1.1. Część opisowa

Gmina Godziesze Wielkie położona jest w południowej części powiatu kaliskiego i sąsiaduje z następującymi gminami: gminą miejską Kalisz, gminą miejską Opatówek, gminą Szczytniki, gminą Brzeziny, gminą Sieroszewice oraz gminą Nowe Skalmierzyce. Szczególne znaczenie ma sąsiedztwo z miastem Kalisz – dużym ośrodkiem przemysłu i usług, rdzeniem powstałej w 2014 roku Aglomeracji Kalisko – Ostrowskiej, obejmującej także gminę Godziesze Wielkie.

Dzięki sąsiedztwu z Kaliszem zaspokajana jest duża część potrzeb społecznych mieszkańców gminy Godziesze Wielkie w zakresie zatrudnienia, edukacji, kultury i opieki zdrowotnej (na poziomie ponadpodstawowych usług medycznych).

Według danych zgromadzonych przez Urząd Gminy w Godzieszach Wielkich w 2016 roku z zatrudnienia w zakładach pracy zlokalizowanych na terenie Kalisza korzystało 60% pełnoletnich mieszkańców gminy Godziesze Wielkie, a do szkół ponadgimnazjalnych w Kaliszu (szkoły ogólnokształcące i zawodowe) uczęszczało 82% absolwentów gimnazjów z terenu gminy Godziesze Wielkie.

W związku z brakiem na terenie gminy placówek kultury (poza dwiema bibliotekami) mieszkańcy gminy korzystają z instytucji kultury na terenie Kalisza.

Sieć drogową na terenie gminy stanowią wyłącznie drogi powiatowe i gminne, spośród których podstawowe znaczenie dla komunikacji ma droga 6232P Kalisz – Godziesze – Brzeziny stanowiąca dogodne połączenie z ośrodkiem miejskim i węzłem drogowym obejmującym drogi krajowe (drogi Nr 12 i 25) oraz drogi wojewódzkie (drogi Nr 450 i 442).

System komunikacji publicznej na terenie gminy obejmuje funkcjonowanie komunikacji autobusowej prowadzonej przez przewoźników: Kaliskie Linie Autobusowe (teren 3 wsi sąsiadujących z Kaliszem) i Państwową Komunikacją Samochodową (PPKS Kalisz) obsługującą pozostałą część gminy, a także trzy prywatne firmy transportowe (realizują pomocniczo przewozy pasażerskie do wsi leżących z dala od linii przewozowych PPKS w zachodniej części gminy).

Pomimo wielości przewoźników cztery wsie pozbawione są komunikacji publicznej, są to: Józefów, Godzieszki, Kąpie i Skrzatki. Dodatkowym problemem jest także stale

zmniejszające się zainteresowanie korzystaniem z transportu publicznego wyrażające się spadkiem ilości pasażerów (w stosunku do 2010 roku o 60%).

Składowymi systemu edukacyjnego gminy Godziesze Wielkie są (stan w 2016 r.):

- szkoły podstawowe, zlokalizowane we wsiach:
  - Godziesze Wielkie,
  - Wola Droszewska,
  - Stobno,
  - Stara Kakawa (prowadząca oddziały przedszkolne),
  - Żydów (prowadząca oddziały przedszkolne),
- szkoły gimnazjalne, zlokalizowane we wsiach:
  - Godziesze Wielkie,
  - Wola Droszewska,
- przedszkola, zlokalizowane we wsiach:
  - Godziesze Wielkie (z filią w Saczynie),
  - Wola Droszewska (z filią w Zadowicach),
  - Stobno Siódme.

Do szkół na terenie gminy Godziesze Wielkie w 2016 roku uczęszczało łącznie 758 uczniów, a do przedszkoli 323 wychowanków.

Gmina zapewnia miejsca w przedszkolach dla wszystkich dzieci w wieku powyżej 3 lat. Rozbudowany system szkolny, na który składa się jedna duża szkoła w Godzieszach Wielkich (licząca na poziomie podstawowym ponad 200 uczniów, 150 gimnazjalistów i 150 wychowanków przedszkola) oraz grupa szkół o liczebności 40 – 120 uczniów (a więc „szkół małych”) stwarza poważny problem finansowy dla gminy, który ulegnie jeszcze pogłębieniu w wyniku przewidywanej reformy oświaty, zakładającej przekształcenie istniejących szkół podstawowych w szkoły o 8-letnim cyklu nauczania, powodujące „rozproszenie” i tak niedużej ilości uczniów w nowopowstałych oddziałach szkolnych.

Na system ochrony zdrowia w gminie Godziesze Wielkie składa się jeden niepubliczny zakład opieki zdrowotnej (Gminny Ośrodek Zdrowia w Godzieszach Wielkich) świadczący usługi w zakresie medycyny rodzinnej oraz 5 prywatnych gabinetów lekarskich i stomatologicznych.

Ważną instytucją służby zdrowia jest także Wojewódzki Specjalistyczny Szpital Chorób Płuc i Gruźlicy w miejscowości Wolica.

Jednym z poważnych problemów technicznych występujących na terenie gminy Godziesze Wielkie jest brak dostępu do usług internetowych o dużej przepustowości transmisji.

Istniejący obecnie system świadczeń tychże usług opiera się na transmisji bezprzewodowej (radiowej) i obejmuje swoim zasięgiem 75% powierzchni gminy i jej mieszkańców.

Przewidywane przez operatora sieci szerokopasmowej działania w tym zakresie także nie spowodują zdecydowanych zmian przy założeniu objęcia tą formą dostępu do Internetu mieszkańców 12 wsi położonych na terenie gminy.

Sieć osadniczą gminy Godziesze Wielkie tworzy 25 wsi sołeckich a siedzibą Gminy i Urzędu jest wieś Godziesze Wielkie.

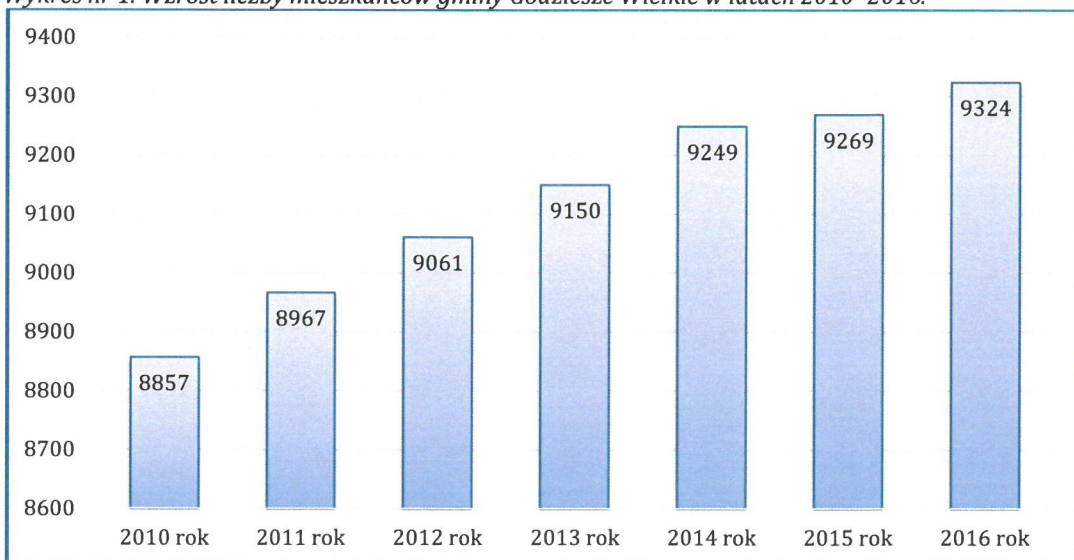
Powierzchnia gminy obejmuje 10 523,70 ha (105,237 km²) i zamieszkują ją (według stanu na 31 grudnia 2016r.) 9 324 mieszkańców (średnia gęstość zaludnienia wynosi 0,89 osób/ha i 88,54 osób/km²).

W liczbie 9 324 mieszkańców gminy 50,31% stanowiły kobiety a 49,69% – mężczyźni.

Liczba ludności w gminie wzrasta, tylko w okresie lat 2010 – 2016 zwiększyła się ona z 8 857 osób w 2010 roku do 9 324 osób w ostatnim dniu 2016 roku.

Wzrost liczby mieszkańców gminy w tym okresie prezentuje wykres nr 1 opracowany w oparciu o dane własne Urzędu Gminy Godziesze Wielkie.

Wykres nr 1. Wzrost liczby mieszkańców gminy Godziesze Wielkie w latach 2010–2016.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy w Godzieszach Wielkich

Oprócz ważnego elementu charakterystyki demograficznej gminy jakim jest liczba ludności (wzrastająca w Gminie Godziesze Wielkie) istotnym wskaźnikiem jest kształtowanie się struktury wiekowej ludności gminy w grupach wiekowych wyróżnianych ze względów ekonomicznych (wiek przedprodukcyjny – 0-17 lat, wiek produkcyjny – 18-64 lata, wiek poprodukcyjny – powyżej 65 roku życia).

W tym zakresie udział poszczególnych grup wiekowych w populacji mieszkańców gminy miał charakter dość stabilny i wynosił:

- a) w grupie wiekowej „przedprodukcyjnej”:
  - w 2012 roku – 20,8% ogółu mieszkańców,
  - w 2016 roku – 20,5% tejże populacji,
- b) w grupie wiekowej „produkcyjnej”:
  - w 2012 roku – 63,4% ogółu mieszkańców,
  - w 2016 roku – 62,8%,
- c) w grupie „seniorów”:
  - w 2012 roku – 15,8%,
  - w 2016 roku – 16,7%,

wskazywał więc powolny (zgodny z trendami ogólnymi) proces „starzenia się” społeczności gminy Godziesze Wielkie.

Według dostępnych danych GUS Narodowy Spis Powszechny 2011 i Baza Danych Lokalnych GUS, struktura wykształcenia mieszkańców gminy przedstawia się następująco:

- 1) wykształcenie podstawowe i niepełne podstawowe – 25%,
- 2) wykształcenie gimnazjalne – 9%,
- 3) zasadnicze zawodowe – 28%,
- 4) średnie zawodowe – 18%,
- 5) średnie ogólnokształcące – 7%,
- 6) wykształcenie policealne – 1%,
- 7) wykształcenie wyższe 12%.

Jednym z najważniejszych wskaźników charakteryzujących gminę Godziesze Wielkie jest problem zatrudnienia jej mieszkańców i poziomu bezrobocia.

Według danych Powiatowego Urzędu Pracy w Kaliszu liczba osób, spośród mieszkańców gminy Godziesze Wielkie, zarejestrowanych jako bezrobotne w Urzędzie Pracy, systematycznie się zmniejsza.

W 2014 roku liczba ta wynosiła 227 osób (w tym 124 kobiety), w 2015 – odpowiednio 183 osoby, w tym 101 kobiet, w 2016 – 162 osoby (w tym 87 kobiet).

W ujęciu przestrzennym tego zjawiska na terenie gminy – najniższy poziom bezrobocia zarejestrowano we wsiach sąsiadujących z Kaliszem (w Żydowie, Borku, Wolicy, Stobnie – na poziomie poniżej 1% w przeliczeniu na 100 mieszkańców tychże wsi), natomiast najwyższy poziom we wsiach położonych najdalej – w południowej części gminy – Stara Kakawa – 4,9%, Rafałów – 4,24%, Nowa Kakawa – 7,76% i Kakawa-Kolonia – 8,08% (w przeliczeniu na 100 mieszkańców).

Gmina Godziesze Wielkie jest typowo rolniczą gminą (77% powierzchni gminy to grunty orne). Tereny leśne stanowią 15% powierzchni gminy. Silnie rozwinięte są działy specjalne rolnictwa – ogrodnictwo i sadownictwo. Sąsiedztwo Kalisza to bardzo dobry rynek zbytu dla płodów wyprodukowanych na terenie gminy. Rolnictwo w gminie oparte jest na indywidualnych gospodarstwach rolnych. Większość powierzchni gminy, głównie użytków rolnych i terenów mieszkaniowych oraz częściowo obszary leśne, wody stanowi własność osób fizycznych. Dla mieszkańców utrzymujących się z rolnictwa głównym kierunkiem produkcji jest uprawa zbóż i kukurydzy, w mniejszym stopniu ziemniaków, strączkowych jadalnych, przemysłowych i pastewnych oraz hodowla bydła, trzody chlewnej i drobiu.

W Godzieszach Wielkich funkcjonuje szereg organizacji pozarządowych, które mogą stanowić lokalne partnerstwo dla działań w obszarze rozwiązywania problemów społecznych w gminie. Są to:

- 13 Ochotniczych Straży Pożarnych,
- Uczniowski Klub Sportowy „Zefir”,
- Ludowy Zespół Sportowy w Godzieszach Wielkich,
- Stowarzyszenie „Jak w Rodzinie”,
- Koło Emerytów, Rencistów i Inwalidów w Godzieszach Wielkich,
- Koła Gospodyń Wiejskich,
- Wolontariat młodzieżowy w Godzieszach Wielkich.

Gmina Godziesze Wielkie w szeregu ważnych aspektach życia społecznego osiągała wyniki gorsze niż Powiat Kaliski i Wielkopolska.

Zjawiska te można prześledzić, analizując efektywność egzaminów szóstoklasistów i gimnazjalnych, uczestnictwo w organizacjach społecznych i frekwencję wyborczą.

W zakresie edukacji (w szkołach podstawowych i gimnazjalnych) kończącej się egzaminami, na terenie gminy uczniowie osiągnęli wyniki gorsze niż w powiecie i województwie.

Sprawdzian szóstoklasistów przyniósł następujące wyniki (2016 rok):

Tabela nr 1. Wyniki sprawdzianu szóstoklasistów w 2016 r.

Wyszczególnienie	Gmina Godziesze Wielkie	Powiat kaliski	Województwo wielkopolskie
Część pierwsza	56,99%	60,74%	60,80%
Język polski	67,65%	68,33%	68,77%
Matematyka	45,74%	52,63%	52,33%
Część druga - j. angielski	58,52%	67,13%	69,96%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Okręgowej Komisji Egzaminacyjnej w Poznaniu

Podobnie negatywne relacje przynosi odniesienie wyników egzaminów gimnazjalnych do średniej w powiecie i województwie (w 2016 roku).

Tabela nr 2. Wyniki egzaminu gimnazjalnego w 2016 r.

Wyszczególnienie	Gmina Godziesze Wielkie	Powiat kaliski	Województwo wielkopolskie
Historia/WOS	56,32%	56,25%	55,24%
Język polski	62,59%	66,73%	65,73%
Przedmioty przyrodnicze	49,43%	51,01%	50,17%
Matematyka	40,57%	48,35%	47,82%
Język angielski - podstawowy	52,35%	57,12%	61,95%
Język angielski - rozszerzony	30,75%	36,55%	43,68%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Okręgowej Komisji Egzaminacyjnej w Poznaniu

Także współczynnik liczby organizacji pozarządowych w przeliczeniu na 1000 mieszkańców kształtował się (w 2015 roku) niższy niż średnio w powiecie kaliskim i województwie:

- gmina Godziesze Wielkie: 2,48,
- powiat kaliski : 3,25,
- województwo wielkopolskie: 3,63

Podobnie, charakteryzujący aktywność społeczną wskaźnik frekwencji w wyborach, przyniósł niekorzystne, na ogół, wyniki na terenie gminy:

- 1) Wybory samorządowe 2014r.
  - gmina Godziesze Wielkie: 49,81%,
  - powiat kaliski : 51,83%,
  - województwo wielkopolskie: 46,94%.
- 2) Wybory parlamentarne 2015 r.
  - gmina Godziesze Wielkie: 45,31%,
  - powiat kaliski : 43,71%,
  - województwo wielkopolskie: 50,16%.

Występowanie przedstawionych powyżej zjawisk pozwala na identyfikację problemów w sferze społecznej gminy Godziesze Wielkie:

- stopniowy, ale postępujący proces starzenia się społeczeństwa;
- duży udział osób korzystających z różnorodnych form pomocy społecznej;
- niska aktywność obywatelska wyrażająca się bardzo niskim poziomem zainteresowania funkcjonowaniem organizacji pozarządowych oraz udziałem w kampaniach wyborczych;
- niska efektywność edukacji na poziomie szkoły podstawowej i gimnazjum;
- występowanie zjawisk ubóstwa, długotrwałego bezrobocia, alkoholizmu i przestępczości.

Obszar gminy Godziesze Wielkie podzielić można na spójne terytorialnie, ale wyróżniające się ze względów społecznych, obszary:

1) obszar I (bezpośrednio przylegający do Kalisza) obejmuje teren wsi: Stobno, Stobno Siódme, Józefów, Saczyn, Borek, Wolica i Żydów.

Łącznie zajmuje on około 35% powierzchni gminy, a zamieszkuje go około 43% ludności.

Cechą tego obszaru jest występowanie zjawisk suburbanizacji i napływu (w wyniku wysokiej dynamiki budownictwa mieszkaniowego) nowych mieszkańców z Kalisza.

Średnia odległość wsi tego obszaru od miasta waha się w przedziale 1 – 8 km.

Cechami charakterystycznymi tego obszaru jest:

- niski poziom integracji społecznej przejawiający się utrzymywaniem „dystansu” pomiędzy „starymi i nowymi mieszkańcami wsi” (bardzo niska frekwencja nowo zamieszkałych na zebraniach wiejskich, brak zainteresowania udziałem w funkcjonujących we wsiach organizacji społecznych, brak inicjatyw społecznych).

Przykładem występujących zjawisk jest fakt chociażby utrzymywania się na niezmiennym poziomie (przy wzroście liczby mieszkańców wsi obszaru I o 20 – 40%) stanu członkostwa istniejących organizacji. W 2012 roku na terenie obszaru I funkcjonowało 5 Ochotniczych Straży Pożarnych o łącznej liczebności 210 członków (wywodzących się z grupy „starych mieszkańców”), a w 2016 roku, tak liczba, jak i liczebność organizacji nie uległa zmianie,

- wysoka dynamika budownictwa mieszkaniowego (średniorocznie zostaje tutaj oddanych do użytku około 120 budynków mieszkalnych i usługowych),

- powstawanie infrastruktury technicznej (kanalizacja sanitarna, gazyfikacja) związane z systematycznym wzrostem liczby mieszkańców, powstawaniem nowych terenów budowlanych i bliskością Kalisza, będącego podstawą określenia zasięgu aglomeracji w zakresie gospodarki ściekowej,

- tworzenie nowych podmiotów gospodarczych (szczególnie przez „nowych mieszkańców”). Przykładem tego zjawiska jest powstanie w okresie lat 2015 – 2016 na tym terenie 5 nowych firm branży transportowej oraz 3 firm zajmujących się logistyką.

2) obszar II (obejmujący centralną i południową część gminy – wsie: Bałdoń, Godziesze Wielkie i Małe, Końską Wieś, Godzieszki, Białą, Krzemionkę, Kąpie, Wolę Droszewską i Zadowice).

Obszar ten stanowi 55% powierzchni Gminy, a zamieszkuje go około 50% ludności.

Cechą obszaru jest to, że występuje tutaj dość stabilna sytuacja gospodarcza (rolnictwo w wymiarze tradycyjnym lub nowoczesnym z hodowlą trzody chlewnej i uprawami ogrodnictwami).

Na życie społeczne w tej części gminy wpływ mają sprawne i najliczniejsze organizacje funkcjonujące na terenie gminy: pięć dużych Ochotniczych Straży Pożarnych skupiających łącznie ponad 400 strażaków, Koło Związku Emerytów i Rencistów liczące ponad 220 członków, Stowarzyszenie „Jak w Rodzinie”, znany w polskim kolarstwie Uczniowski Klub Sportowy „Zefir” w Woli Droszewskiej, Koła Gospodyń Wiejskich w Godzieszach, Końskiej Wsi, Woli Droszewskiej, Zadowicach i Ludowy Zespół Sportowy w Godzieszach dają szanse działania prawie 300 osobom.

Organizacje te wykorzystują dla swoich potrzeb obiekty użyteczności publicznej w Godzieszach Wielkich, Woli Droszewskiej i Zadowicach.

Ta część gminy ma też, w związku z centralnym położeniem na jej obszarze oraz ukształtowanym wcześniej układem osadniczym, najbardziej ustabilizowaną sytuację w zakresie infrastruktury technicznej – podstawowe miejscowości zostały wyposażone w wodociąg i kanalizację (w pozostałych trwają prace przy budowie kanalizacji), posiadają dobre drogi oraz obiekty użyteczności publicznej: szkoły, remizy OSP itp.

- 3) obszar III (obejmujący południowo – zachodnią część gminy, w tym wsie: Stara Kakawa, Nowa Kakawa, Rafałów i Kakawa – Kolonia) zajmuje około 10% powierzchni gminy i zamieszkuje go około 7% populacji mieszkańców.

Cechą charakterystyczną dla tego obszaru jest skromność występujących zjawisk życia społecznego (funkcjonują na tym terenie jedynie dwie Ochotnicze Straże Pożarne, liczące w sumie 68 strażaków oraz jedno Koło Gospodyń Wiejskich w Starej Kakawie).

Od 2014 roku na terenie obszaru III występuje nowe jakościowo zjawisko polegające na ograniczaniu funkcji rolniczych w istniejących małych gospodarstwach rolnych poprzez wydzierżawienie gruntów rolnikom z pobliskich wsi obszaru II.

W 2014 roku zawarte zostały 4 umowy dzierżawy obejmujące areał 18 ha, w 2015 roku takich umów było już 8 i dotyczyły areału 28 ha, a w 2016 roku – 11, a ujęty w nich areał wynosił prawie 60 ha gruntów rolnych.

Obszar III stanowi część gminy Godziesze Wielkie najbardziej oddaloną od centrum gminy a także od miasta Kalisza.

Na obszarze III występują łącznie trzy negatywne zjawiska społeczne:

- niski poziom integracji społecznej,
- niski poziom rozwoju gospodarczego,
- brak czynników dynamizujących rozwój przedsiębiorczości.

1.2 Dane liczbowe dotyczące charakterystyki gminy Godziesze Wielkie

Podstawą procesu rewitalizacji i projektowania interwencji wspierających to działanie jest określenie stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych w sferze społecznej oraz gospodarczej lub przestrzenno – funkcjonalnej, technicznej, lub środowiskowej.

Dla określenia „punktu wyjścia” dla późniejszej diagnozy, a także scharakteryzowania specyficznych uwarunkowań występujących na terenie gminy Godziesze Wielkie, na podstawie danych uzyskanych z:

- Urzędu Gminy w Godzieszach Wielkich,
- Powiatowego Urzędu Pracy w Kaliszu,
- Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Godzieszach Wielkich,
- Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Godzieszach Wielkich,
- szkół z terenu gminy Godziesze Wielkie,
- Głównego Urzędu Statystycznego (Baza Danych Lokalnych, ewidencja – gus),

utworzono zestaw danych liczbowych, z uwzględnieniem jednostek analitycznych, przedstawiających charakterystykę gminy w sferach: społecznej, gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno – funkcjonalnej i technicznej.

Zestawienie to obejmują tabele nr 3 – 7.

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY GODZIESZE WIELKIE
NA LATA 2017 - 2023

Tabela nr 3. Dane podstawowe w zakresie sfery społecznej charakteryzujące gminę Godziesze Wielkie – część I

Lp.	Jednostka analityczna	Liczba mieszkańców na 31.12.2016 r.	Liczba osób w wieku produkcyjnym	Liczba osób w wieku produkcyjnym	Liczba osób bezrobotnych	Liczba osób długotrwale bezrobotnych	Liczba bezrobotnych kobiet	Liczba osób korzystających z pomocy społecznej
1	Bałośń	243	52	136	3	1	2	25
2	Biała	274	50	178	4	0	2	27
3	Borek	717	89	481	7	0	4	47
4	Godziesze Małe	812	139	514	8	1	5	61
5	Godziesze Wielkie	706	135	449	10	1	5	47
6	Godzieszki	103	23	57	4	0	3	19
7	Józefów	299	42	184	5	0	3	33
8	Kakawa Kolonia	260	34	160	21	5	12	66
9	Kąpie	121	11	78	4	0	1	20
10	Końska Wieś	193	38	116	4	1	2	22
11	Krzemionka	143	21	97	4	0	2	17
12	Nowa Kakawa	224	32	138	17	4	11	48
13	Rafałów	170	29	88	7	1	1	18
14	Saczyn	567	99	347	5	1	3	56
15	Skrzatki	287	26	194	4	2	2	39
16	Stara Kakawa	372	60	226	18	4	10	52
17	Stobno	395	63	238	5	1	3	35
18	Stobno Siódme	311	36	212	3	0	2	31
19	Takomyśle	89	18	49	2	1	1	16
20	Wola Droszewska	699	127	421	6	1	2	65
21	Wolica	1277	181	849	12	1	4	81
22	Zadowice	358	55	217	3	0	2	36
23	Zajączki Bankowe	173	33	100	2	0	2	24
24	Żydów	532	79	355	4	1	3	46
	GMINA	9 324	1 472	5 884	162	26	87	931

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY GODZIESZE WIELKIE
NA LATA 2017 - 2023

Tabela nr 3. Dane podstawowe w zakresie sfery społecznej charakteryzujące gminę Godziesze Wielkie – część II

Lp.	Jednostka analityczna	Liczba osób nadużywających alkoholu	Liczba uczniów (stan na 01.09.2016r.)	Liczba uczniów otrzymujących stypendium	Liczba uczniów z trudnościami w nauce	Liczba uczniów uczestniczących w zajęciach pozalekcyjnych	Liczba rodzin otrzymujących świadczenia wychowawcze
1	Bałdoń	0	36	10	5	16	19
2	Biała	1	29	2	11	12	28
3	Borek	1	97	11	16	23	68
4	Godziesze Małe	3	91	10	24	58	60
5	Godziesze Wielkie	4	64	10	19	38	50
6	Godzieszki	1	17	10	5	5	13
7	Józefów	2	39	12	8	12	30
8	Kakawa Kolonia	3	37	10	19	14	30
9	Kąpie	1	19	6	9	10	22
10	Końska Wieś	1	18	4	7	3	34
11	Krzemionka	2	15	2	5	6	14
12	Nowa Kakawa	3	19	5	6	8	16
13	Rafałów	1	25	9	4	2	9
14	Saczyn	3	75	23	19	15	18
15	Skrzatki	0	45	11	4	3	62
16	Stara Kakawa	3	38	7	17	25	33
17	Stobno	3	50	5	12	19	35
18	Stobno Siódme	1	65	5	16	17	39
19	Takomyśle	0	14	2	2	1	8
20	Wola Droszewska	3	94	15	22	36	60
21	Wolica	4	164	12	6	46	101
22	Zadowice	1	51	14	8	16	36
23	Zajączki Bankowe	0	26	3	2	1	16
24	Żydów	0	52	14	14	21	49
	GMINA	41	1 180	212	260	407	850

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy w Godzieszach Wielkich, Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej oraz Powiatowego Urzędu Pracy w Kaliszu

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY GODZIESZE WIELKIE
NA LATA 2017 - 2023

Tabela nr 4. Dane podstawowe w zakresie sfery gospodarczej charakteryzujące gminę Godziesze Wielkie

Lp.	Jednostka analityczna	Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych	Liczba podmiotów gospodarczych wyrejestrowanych w ciągu ostatniego roku	Średnia wielkość gospodarstw rolnych	Liczba gospodarstw rolnych	Liczba nieruchomości rolnych (>1 ha)
1	Bałdoń	9	1	4,68	43	39
2	Biała	5	1	5,26	80	31
3	Borek	57	5	2,57	65	253
4	Godziesze Małe	47	5	4,01	149	146
5	Godziesze Wielkie	58	10	5,64	81	95
6	Godzieszki	8	1	6,78	30	6
7	Józefów	15	2	4,84	66	52
8	Kakawa Kolonia	8	2	3,38	60	35
9	Kąpie	2	0	3,45	31	12
10	Końska Wieś	8	2	6,23	52	17
11	Krzemionka	6	0	4,28	28	11
12	Nowa Kakawa	8	1	4,01	77	20
13	Rafałów	5	1	3,77	46	12
14	Saczyn	22	1	6,19	130	97
15	Skrzatki	6	0	4,59	38	39
16	Stara Kakawa	18	2	4,94	80	35
17	Stobno	20	3	3,34	83	75
18	Stobno Siódme	21	4	3,68	49	127
19	Takomyśle	4	0	5,73	27	32
20	Wola Droszewska	27	2	4,76	167	66
21	Wolica	101	8	2,86	103	395
22	Zadowice	16	3	5,46	74	28
23	Zajączki Bankowe	3	0	4,99	53	14
24	Żydów	29	3	4,71	97	80
	GMINA	505	57	4,0	1709	1717

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy w Godzieszach Wielkich

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY GODZIESZE WIELKIE
NA LATA 2017 - 2023

Tabela nr 5. Dane podstawowe w zakresie sfery środowiskowej charakteryzujące gminę Godziesze Wielkie

Lp.	Jednostka analityczna	Liczba użytkowanych budynków mieszkalnych	Liczba budynków pokrytych płytami azbestowymi cementowymi (dane 2015)	Liczba budynków korzystających ze zbiorników bezodpływowych (dane 2015)	Liczba budynków korzystających z przydomowych oczyszczalni ścieków (dane 2015)	Liczba budynków korzystających z kanalizacji (dane 2015)
1	Bałdoń	60	18	51	8	-
2	Biała	69	42	65	3	-
3	Borek	181	30	141	40	-
4	Godziesze Małe	200	37	56	0	144
5	Godziesze Wielkie	176	39	31	0	145
6	Godzieszki	26	11	22	4	-
7	Józefów	75	29	53	22	-
8	Kakawa Kolonia	65	31	58	7	-
9	Kąpie	30	15	24	6	-
10	Końska Wieś	48	24	40	8	-
11	Krzemionka	35	13	33	2	-
12	Nowa Kakawa	55	36	42	13	-
13	Rafałów	42	6	32	10	-
14	Saczyn	143	49	129	14	-
15	Skrzatki	72	23	32	0	40
16	Stara Kakawa	92	56	71	21	-
17	Stobno	99	17	89	10	-
18	Stobno Siódme	77	4	62	15	-
19	Takomyśle	22	9	19	3	-
20	Wola Droszewska	173	43	144	29	-
21	Wolica	322	41	275	47	-
22	Zadowice	89	29	70	19	-
23	Zajączki Bankowe	43	7	38	5	-
24	Żydów	130	32	103	27	-
	GMINA	2324	641	1680	313	329

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy w Godzieszach Wielkich

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY GODZIESZE WIELKIE
NA LATA 2017 - 2023

Tabela nr 6. Dane podstawowe w zakresie sfery przestrzenno-funkcjonalnej charakteryzujące gminę Godziesze Wielkie – część I

Lp.	Jednostka analityczna	Powierzchnia jednostki (miejscowości, sołectwa)	Powierzchnia gruntów leśnych, zadrzewień i zakrzewień	Długość ścieżek rowerowych (w km)	Liczba terenów publicznych (parki, rynki, place, boiska sportowe itp.)	Liczba obiektów użyteczności publicznej	Stan obiektów użyteczności publicznej
1	Bałdoń	203,69	22,08	0	0	0	nd
2	Biała	442,28	41,68	0	0	1	budynek poszkolny - stan techniczny zły
3	Borek	279,92	29	0	1 stan średni - na istniejącym placu zabaw należy uzupełnić urządzenia zabawowe	1	dobry
4	Godziesze Małe	972,75	192,06	5	2 stan dobry	1	dobry
5	Godziesze Wielkie	489,16	64,91	0	4 stan dobry	10	dobry, OSP - wymaga termomodernizacji, budynek tradycji GGW - stan zły, wymagający remontu i termomodernizacji
6	Godzieszki	297,15	39,02	0	0	0	nd
7	Józefów	514,52	45,08	2,5	1 stan dobry	1	dobry
8	Kakawa Kolonia	281,63	16,51	0	2 plac zabaw - stan dobry, istniejące boisko - stan bardzo zły nie posiada bramek, ogrodzenia, oświetlenia, miejsc do siedzenia	1	budynek po szkole podstawowej - stan bardzo zły, wymagający remontu i termomodernizacji
9	Kąpie	155,56	18,87	0	0	0	nd
10	Końska Wieś	244,58	29,14	0	0	0	nd
11	Krzemionka	120,36	8,63	0	0	1	dobry

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY GODZIESZE WIELKIE
NA LATA 2017 - 2023

12	Nowa Kakawa	348,82	22,88	0	0	0	nd
13	Rafałów	261,26	23,66	0	0	0	nd
14	Saczyn	1063,97	246,66	5	2 stan średni	2	dobry, budynek po szkole podstawowej wymaga remontu
15	Skrzatki	244,58	25,91	0	0	0	nd
16	Stara Kakawa	380,9	24,29	0	2 plac zabaw – stan dobry, istniejące boisko - stan bardzo zły nie posiada bramek, ogrodzenia, oświetlenia, miejsc do siedzenia	1	dobry
17	Stobno	321,44	61,02	2,5	1 stan dobry	1	dobry
18	Stobno Siódme	393,53	59,04	0	1 Stan dobry	1	dobry
19	Takomyśle	259,31	75,11	0	0	0	nd
20	Wola Droszewska	923,76	41,6	3	1 Stan dobry	4	dobry
21	Wolica	648,06	607,51	0	2 Stan dobry	2	dobry, szpital do termomodernizacji
22	Zadowice	676,44	30,67	0	2 Stan dobry	2	dobry
23	Zajączki Bankowe	446,31	74,83	0	0	1	wymaga remontu
24	Żydów	553,72	23,73	0	1 Stan dobry	2	dobry
	GMINA	10523,7	1823,89	22	22	32	x

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY GODZIESZE WIELKIE
NA LATA 2017 - 2023

Tabela nr 6. Dane podstawowe w zakresie sfery przestrzenno-funkcjonalnej charakteryzujące gminę Godziesze Wielkie – część II

Lp.	Jednostka analityczna	Liczba placówek przedszkolnych	Liczba placówek szkolnych	Liczba instytucji kultury	Liczba placówek służby zdrowia	Liczba połączeń komunikacyjnych
1	Bałośń	0	0	0	0	28
2	Biała	0	0	0	0	6
3	Borek	0	0	0	0	38
4	Godziesze Małe	0	0	0	0	28
5	Godziesze Wielkie	1	1	1	2 – stan techniczny średni	28
6	Godzieszki	0	0	0	0	0
7	Józefów	0	0	0	0	0
8	Kakawa Kolonia	0	0	0	0	6 - kursują w dni robocze i w okresie szkolnym
9	Kąpie	0	0	0	0	10
10	Końska Wieś	0	0	0	0	18
11	Krzemionka	0	0	0	0	10
12	Nowa Kakawa	0	0	0	0	0
13	Rafałów	0	0	0	0	0
14	Saczyn	1	0	0	0	12
15	Skrzatki	0	0	0	0	
16	Stara Kakawa	1	1	0	0	10
17	Stobno	0	0	0	0	28
18	Stobno Siódme	1	1	0	0	0
19	Takomyśle	0	0	0	0	8
20	Wola Droszewska	1	1	1	0	10
21	Wolica	0	0	0	1 – stan techniczny średni	32
22	Zadowice	1	0	0	0	10
23	Zajączki Bankowe	0	0	0	0	8
24	Żydów	1	1	0	0	14
	GMINA	7	5	2	2	12,4 połączenia autobusowego na jednostkę

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy w Godzieszach Wielkich oraz PKS w Kaliszu

Tabela nr 7. Dane podstawowe w zakresie sfery technicznej charakteryzujące gminę Godziesze Wielkie

Lp.	Jednostka analityczna	Drogi ogółem (km)	Drogi o nawierzchni twardej (km)	Drogi gruntowe nieutwardzone (km)	Liczba budynków wybudowanych przed 1989 r.	Liczba użytkowanych budynków mieszkalnych	Liczba budynków z instalacjami opalnymi węglem	Liczba budynków z instalacjami olejowymi lub gazowymi
1	Bałdoń	8,0	4,1	3,9	36	60	58	2
2	Biała	8,2	4,0	4,2	40	69	63	6
3	Borek	9,2	5,2	3,8	108	181	145	36
4	Godziesze Małe	9,1	5,0	3,1	120	200	180	20
5	Godziesze Wielkie	8,3	5,2	2,1	106	176	158	18
6	Godzieszki	6,0	3,6	2,4	16	26	26	0
7	Józefów	7,2	3,8	3,4	42	75	71	4
8	Kakawa Kolonia	9,0	3,2	5,0	48	65	62	3
9	Kąpie	5,5	3,1	2,1	18	30	28	2
10	Końska Wieś	5,4	3,2	2,2	28	48	45	3
11	Krzemionka	5,2	3,0	2,2	21	35	35	0
12	Nowa Kakawa	5,8	2,6	3,2	33	55	55	0
13	Rafałów	6,2	3,1	3,1	25	42	40	2
14	Saczyn	9,5	4,6	4,9	86	143	129	14
15	Skrzatki	4,8	3,0	1,6	43	72	72	0
16	Stara Kakawa	9,2	3,3	5,9	67	92	87	5
17	Stobno	8,8	3,8	5,0	60	99	79	20
18	Stobno Siódme	7,1	4,0	3,1	46	77	62	15
19	Takomyśle	6,8	3,1	3,7	16	22	22	0
20	Wola Droszewska	9,2	4,8	4,4	102	173	147	26
21	Wolica	12,0	5,8	6,2	197	322	258	64
22	Zadowice	9,0	3,6	6,7	49	89	89	0
23	Zajączki Bankowe	8,3	3,7	5,6	24	43	43	0
24	Żydów	9,0	3,6	6,4	75	130	104	26
	GINA	186,6	92,4	94,2	1406	2324	2058	266

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy w Godzieszach Wielkich

2. Nawiązanie do dokumentów strategicznych i planistycznych

Podstawowymi dokumentami o charakterze strategicznym w gminie Godziesze Wielkie są:

- A. Strategia Rozwoju Gminy Godziesze Wielkie na lata 2014 – 2023,
- B. Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Godziesze Wielkie na lata 2017 – 2022,

- C. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Godziesze Wielkie z 2010 r.,
- D. Strategia rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność na lata 2016 – 2020 (z perspektywą do 2023 roku) dla LGD7 „Kraina Nocy i Dni”,
- E. Strategia Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych dla rozwoju Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej na lata 2015 – 2020.

2.1. Strategia Rozwoju Gminy Godziesze Wielkie na lata 2014 – 2023

Każda strategia rozwoju gminy jest podstawowym dokumentem polityki rozwoju na określonym obszarze.

Strategia Rozwoju Gminy Godziesze Wielkie zawiera w sobie dwa kierunkowe ustalenia:

- a) Misję Gminy sformułowaną w następujący sposób:

„Gmina Godziesze Wielkie to przyjazne i atrakcyjne miejsce życia dla jej mieszkańców, dobre miejsce dla rozwoju życia społecznego i gospodarczego” oraz skomentowano:

„Takie określenie misji Gminy prowadzi do stwierdzenia, że powinna ona być, w przedziale kilkunastu lat, przyjaznym i dogodnym miejscem życia dla jej mieszkańców poprzez stworzenie warunków dla rozwoju, w szerokim aspekcie, życia społecznego i gospodarczego na jej terenie.”

- b) Wizję Gminy przedstawiono w następujący sposób: „Będziemy przyjazną i bezpieczną Gminą, funkcjonującą w ramach Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej, której głównymi celami są:

- rozwój gospodarczo-społeczny,
- aktywność mieszkańców,
- szacunek dla przeszłości.

Tak sformułowana wizja zawiera w sobie szereg elementów:

- określa miejsce powiązania geograficzno-przestrzenne z regionem kaliskim,
- przedstawia, w szerokim znaczeniu, zasadnicze cele swojej działalności (rozwój wszelakich form gospodarowania i różnorodnych form aktywności społecznej: edukacji, sportu, kultury),

- opiera swoją pomyslność na współpracy mieszkańców w ramach różnorodnych form organizacyjnych,
- nawiązuje do tradycji wiejskich terenu, co szczególnie wskazuje na związki z ideą funkcjonowania LGD7 Kraina nocy i Dni.

Działalność gminy Godziesze Wielkie koncentrować się będzie w następujących obszarach:

- infrastruktura i środowisko,
- gospodarka,
- usługi społeczne.

Rada Gminy Godziesze Wielkie w Strategii Rozwoju Gminy dokonała także podziału przedsięwzięć w poszczególnych obszarach na priorytety:

- priorytet I (najwyższy) nadano zadaniom, które mają zasadniczy wpływ na przyszłość gminy i jej funkcjonowanie,
- priorytet II - określa cele szczegółowe o charakterze prorozwojowym, dynamizującym zjawiska w danym obszarze.

Już w obszarze strategicznym „infrastruktura i środowisko” w priorytecie I uwzględniono następujące działania:

- 1) działania edukacyjne w zakresie zachowań proekologicznych, a w priorytecie I obszaru „usługi społeczne”,
- 2) wspieranie programów mających na celu wykorzystanie potencjału ludzkiego i integrację społeczną, w tym międzypokoleniową,
- 3) rozwój bazy kultury fizycznej i sportu na terenie gminy poprzez budowę boisk wielofunkcyjnych,
- 4) wykorzystanie bazy edukacyjnej gminy dla zorganizowania systemu kształcenia dorosłych.
- 5) organizacja ogólnogminnych i środowiskowych imprez służących integracji społecznej.

Wśród problemów społecznych uwzględnionych w Strategii Rozwoju Gminy znalazły się także:

Obszar strategiczny „usługi społeczne” priorytet II:

- 1) tworzenie i wspieranie już działających grup i instytucji, wsparcie dla osób zagrożonych wykluczeniem społecznym,

- 2) podejmowanie działań zmniejszających skutki bezrobocia wśród mieszkańców gminy,
- 3) organizowanie konkursów na najładniej wyglądającą wieś, ulicę, posesję.

W tak skonstruowanej Strategii Rozwoju w tzw. „piramidzie celów” na najwyższym poziomie znalazł się cel strategiczny C.I „Działać na rzecz integracji społecznej w celu wykorzystania potencjału społecznego gminy” z elementami składowymi:

- tworzenie warunków poprawy wykorzystania obiektów poszkolnych i należących do OSP i gminy na cele społeczne,
- tworzenie spółdzielni socjalnych,
- współpraca z LGD7 Kraina Nocy i Dni,
- współpraca i pomoc dla organizacji społecznych zajmujących się sprawami integracji społecznej, w tym osób niepełnosprawnych,

oraz cele priorytetowe A.II (remonty istniejących dróg gminnych), C.II (organizacja szkoleń i kursów dla młodzieży i dorosłych), A.III (doradztwo ekologiczne) oraz C.IV (działania na rzecz utrzymania i tworzenia nowych, zapobiegających wykluczeniu społecznemu, programów profilaktycznych w środowisku młodzieży i dorosłych – m. in. poprzez stworzenie Centrum Integracji Społecznej i Spółdzielni Socjalnych).

Wszystkie opisane w Strategii Rozwoju Gminy cele zostały zredagowane w taki sposób, że stwarzają pełną możliwość ich realizacji w postaci przedsięwzięć rewitalizacyjnych (na co wskazuje m. in. rozszerzenie aktualizacyjne opisu celu strategicznego C („usługi społeczne”). Strategia Rozwoju Gminy nie jest dokumentem bezpośrednio wskazującym największe natężenie negatywnych zjawisk społecznych, powiązanych z negatywnymi zjawiskami w innych obszarach, co uzasadnia potrzebę przeprowadzenia szczegółowych analiz, celem ich wyznaczenia.

Generalnie – Strategia Rozwoju Gminy Godziesze Wielkie – uzasadnia potrzebę prowadzenia procesu rewitalizacji i pozwala na stworzenie schematu:

możliwość poprawy sytuacji społecznej mieszkańców gminy (w tym przeciwdziałanie negatywnym zjawiskom społecznym) poprzez podjęcie działań rewitalizacyjnych w obszarach: społecznym, gospodarczym, przestrzenno – funkcjonalnym, technicznym i środowiskowym.

2.2. Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Godziesze Wielkie na lata 2017-2022

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Godziesze Wielkie na lata 2017-2022 określa najważniejsze zadania jakie powinny być zrealizowane na terenie gminy, aby pomóc osobom i rodzinom w rozwiązywaniu trudnych sytuacji.

Strategia formułuje następującą wizję rozwoju społecznego gminy Godziesze Wielkie: „Jesteśmy przyjazną i bezpieczną Gminą działającą na rzecz integracji całej społeczności gminnej, której głównymi celami są:

- realizacja zadań zapewniających bezpieczeństwo socjalne mieszkańców,
- integracja środowisk i społeczności gminnej,
- zapobieganie negatywnym zjawiskom społecznym,
- stwarzanie warunków dla rozwoju społecznego, gospodarczego, środowiskowego, przestrzenno-funkcjonalnego i technicznego na terenie gminy,
- wspieranie aktywności mieszkańców we wszystkich jej formach służących tak rozwojowi gminy, jak i ochronie dziedzictwa kulturowego związanego z przeszłością.

Na konieczność realizacji działań rewitalizacyjnych szczególnie wskazuje ujęcie tychże przedsięwzięć w celu strategicznym A:

Poprawa warunków życia mieszkańców gminy (w tym zagrożonych wykluczeniem społecznym).

Cele szczegółowe:

1. Rozwijanie infrastruktury socjalnej i wzmocnienie kadr pomocy społecznej.
2. Aktywizacja zawodowa, rozwój przedsiębiorczości, edukacja zawodowa.
3. Ograniczenie skutków niepełnosprawności oraz aktywizacja zawodowa i społeczna środowiska osób niepełnosprawnych.
4. Zapewnienie bezpieczeństwa socjalnego rodzinom najuboższym.

Celom szczegółowym przypisano w Strategii kilka form realizacyjnych:

1. Współpraca z instytucjami i organizacjami działającymi w obszarze rynku pracy i edukacji związanej z przedsiębiorczością w celu poprawy wskaźników bezrobocia poprzez stosowanie aktywnych form wspierania różnych form zatrudnienia.

2. Opracowanie i realizacja projektów służących aktywizacji osób bezrobotnych, zagrożonych wykluczeniem społecznym i zamieszkujących obszary o wysokiej koncentracji negatywnych zjawisk społecznych, w tym projektów współfinansowanych ze środków Unii Europejskiej.
3. Diagnozowanie sytuacji rodzin i środowiska rodzinnego (cel strategiczny B).
4. Zachęcanie dzieci do uczestniczenia w zajęciach organizowanych przez placówki oświatowe (cel strategiczny B).
5. Kontynuowanie specjalistycznego wsparcia psychologicznego, terapeutycznego i prawnego na rzecz rodzin zagrożonych kryzysem (cel strategiczny B).
6. Zwiększenie dostępności do pomocy psychologicznej i terapeutycznej dla osób niepełnosprawnych (cel strategiczny C).
7. Wspomaganie działań instytucji oraz organizacji w zakresie rozwiązywania problemów uzależnień (cel strategiczny C).
8. Zwiększanie możliwości udziału osób starszych w życiu społecznym gminy oraz zapewnienie im właściwej opieki (cel strategiczny D).
9. Działania w zakresie zagospodarowania czasu wolnego społeczności lokalnej (cel strategiczny E).
10. Rozwój pozalekcyjnych zorganizowanych form edukacyjnych, sportowo-rekreacyjnych (cel strategiczny F).

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Godziesze Wielkie na lata 2017 – 2022 tworzy ramy dla określenia obszaru wsparcia (obszarów problemowych).

Podstawowym zakresem wsparcia w gminie jest obszar związany z bezrobociem i ubóstwem, dla którego przewidziano aktywne formy przeciwdziałania organizacyjnego i instytucjonalnego. Równocześnie zakłada się przeciwdziałanie marginalizacji środowisk i grup mieszkańców zagrożonych wykluczeniem społecznym, w tym: osoby bezrobotne, uzależnione, niepełnosprawni i seniorzy. Kolejny obszar wymagający interwencji to przeciwdziałanie patologiom społecznym. W tym obszarze Strategia nakazuje dbałość dla zapewnienia prawidłowego funkcjonowania rodzin poprzez m. in. wsparcie instytucjonalne i tworzenie warunków rozwoju intelektualnego i sportowego. Niezwykle ważnym czynnikiem, wskazywanym przez Strategię, jest podnoszenie kompetencji mieszkańców poprzez system szkoleń i kursów, kształtowanie umiejętności przedsiębiorczości oraz podnoszenie wiedzy uczniów.

Strategia za niezwykle istotny czynnik uznaje także przeciwdziałanie uzależnieniom oraz ochronę rodzin przed tym zjawiskiem.

Kwestie społeczne przedstawione w Strategii jako cele strategiczne działań gminy są tylko katalogiem zjawisk negatywnych, wyznacznikiem obszarów dysfunkcyjnych proponowanych dla objęcia wsparciem pod warunkiem określenia natężenia występowania negatywnych zjawisk społecznych na obszarze poszczególnych sołectw (jednostek planistycznych).

Określone w ramach Strategii cele ukierunkowane są na rozwiązanie (lub ograniczenie) zidentyfikowanych problemów społecznych, czemu powinien również odpowiadać skoncentrowany terytorialnie proces rewitalizacji.

Występowanie na terenie gminy problemów społecznych stanowi przesłankę do realizacji działań rewitalizacyjnych, ukierunkowanych na przeciwdziałanie im, w miejscach ich koncentracji.

2.3. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Godziesze Wielkie z 2010 roku

Podstawowym celem określonym w studium (cel generalny) jest zapewnienie mieszkańcom warunków umożliwiających wzrost poziomu życia przy jednoczesnej ochronie walorów środowiska przyrodniczego i kulturowego oraz zachowaniu ładu przestrzennego.

Przy takim sformułowaniu celu generalnego określono także cele wykonawcze (szczegółowe) – łączące się z problematyką społeczną w następujących punktach:

- 1) rozwój usług społecznych, podstawowych i ponadpodstawowych,
- 2) tworzenie warunków dla rozwoju szeroko rozumianej działalności gospodarczej,
- 3) ochrona walorów środowiska przyrodniczego,
- 4) ochrona walorów środowiska kulturowego,
- 5) rozwój bazy i zaplecza dla sportu, turystyki, wypoczynku i rekreacji,
- 6) wspieranie rozwoju proekologicznych źródeł energii,
- 7) ustalenie przestrzennych warunków sprzyjających rozbudowie systemu infrastruktury technicznej.

Określenie celów szczegółowych pozwala na komasację problemową kierunków zagospodarowania gminy:

- cele społeczne,
- cele ekonomiczne,
- cele przyrodnicze,
- cele kulturowe,
- cele infrastrukturalno-techniczne.

Cel społeczny skupia działania pozwalające na wzrost poziomu życia (ograniczenie sfery bezrobocia i ubóstwa, poprawa warunków życia w formie zwiększającej się dostępności do różnorodnych usług).

Cel ekonomiczny zawiera zestaw działań prowadzących do stworzenia szans rozwojowych lokalnej przedsiębiorczości i komercyjnego wykorzystywania lokalnych zasobów.

Cele przyrodnicze i kulturowe zawarte w studium służą ochronie częściowo zdewastowanego środowiska naturalnego i kulturowego, poprzez podejmowanie działań w zakresie wykorzystania ulepszonych źródeł energii i poprawy gospodarki odpadowej. Duże znaczenie przywiązuje także Studium do zagadnień edukacji ekologicznej.

Studium nie określa obszarów, które powinny być objęte programem rewitalizacji, niemniej przedstawione w nim założenia planistyczne stwarzają możliwość realizacji niezbędnych działań pokrywających się z zamierzeniami rewitalizacyjnymi w różnych sferach problematycznych gminy.

2.4. Strategia rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność na lata 2016 – 2020 (z perspektywą do 2023 roku) dla LGD7 „Kraina Nocy i Dni”

Gmina Godziesze Wielkie od 2005 roku jest członkiem Lokalnej Grupy Działania LGD7 „Kraina Nocy i Dni”, skupiającej 9 gmin z terenu Powiatu Kaliskiego.

W 2015 roku LGD7 przygotowała Strategię Rozwoju Lokalnego, której podstawowym celem jest: wielokierunkowy rozwój obszaru LGD poprzez zrównoważone wykorzystanie lokalnych zasobów społecznych, przyrodniczych i kulturowych, tworzący nowe miejsca pracy i podnoszący jakość życia mieszkańców i atrakcyjność gmin.

Poprawa jakości życia społecznego jest także podstawowym zadaniem procesu rewitalizacji.

Lokalna Grupa Działania w opracowanej Strategii przyjęła następujące cele ogólne i szczegółowe:

- 1) wzrost zaangażowania i współpracy mieszkańców z wykorzystaniem infrastruktury publicznej:
  - a) budowa i przebudowa infrastruktury kulturalnej, turystycznej i rekreacyjnej wpływającej na rozwój kapitału społecznego,
  - b) lokalne dziedzictwo kulturowe i przyrodnicze sprzyjające wzrostowi zaangażowania społecznego,
  - c) wzrost współpracy mieszkańców z wykorzystaniem istniejącej infrastruktury i zasobów;
- 2) zmniejszenie negatywnych tendencji na rynku pracy poprzez zatrzymanie siły roboczej w podmiotach gospodarczych na obszarze LGD7:
  - a) tworzenie miejsca pracy i wspieranie rozwoju małej przedsiębiorczości,
  - b) wzrost wiedzy i umiejętności mieszkańców *Krainy Nocy i Dni*.

Głównym elementem łączącym program LGD7 i program rewitalizacji jest tożsamość zasad partycypacji i partnerstwa, a także zintegrowanie i połączenie działań.

Proces rewitalizacji zakłada wszakże aktywny współdział mieszkańców, organizacji społecznych, przedsiębiorców i samorządów gmin na każdym etapie realizacyjnym.

Problemy społeczne (w każdej z gmin LGD) zostały określone na etapie diagnozy i są nimi:

- istnienie we wsiach grup defaworyzowanych (bezrobotni, w szczególności kobiety, osoby o niskich kwalifikacjach, seniorzy i osoby niepełnosprawne),
- niska dostępność do usług kulturalnych i rekreacyjnych,
- niski poziom zorganizowania społecznego.

Bezpośrednie nawiązanie do pojęcia „rewaloryzacja” następuje w LSR (str. 27) przy stwierdzeniu konieczności rewitalizacji materialnych pozostałości dziedzictwa historycznego.

Reasumując – Strategia (LSR) w ścisły sposób nawiązuje do podstawowych zasad prowadzenia procesów rewitalizacji, co dokumentuje podsumowanie diagnozy społecznej:

„LSR kładzie nacisk na działania zmierzające do szeroko rozumianego rozwoju przedsiębiorczości oraz premiuje w szczególności operacje realizowane przez podmioty ekonomii społecznej, a także operacje wspierające aktywizację społeczną i zawodową

mieszkańców pochodzących z grup defaworyzowanych, niepełnosprawnych osób powyżej 50 roku życia, ale także młodych – pozostających bez pracy, poprzez wyposażenie ich w przydatną wiedzę i umiejętności oraz wskazanie im możliwości ubiegania się o środki na rozwój własnej działalności.”

To, a także wykorzystanie potencjału przyrodniczego i kulturowego, pozwala na stwierdzenie zbieżności celów strategicznych LSR i procesu rewitalizacji.

2.5. Strategia Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych dla rozwoju Aglomeracji Kalisko – Ostrowskiej na lata 2015 – 2020

Strategia Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych dla rozwoju Aglomeracji Kalisko – Ostrowskiej do 2020 roku była przyjęta do realizacji w 2016 roku.

Strategia ZIT wśród podstawowych celów działania, wymienia problematykę społeczną wynikającą z diagnozy sytuacji społecznej subregionu kalisko – ostrowskiego.

Podstawowymi problemami społecznymi uwzględnianymi w diagnozie są zagadnienia:

- dojeżdżających do pracy najmniej do miast rdzeniowych (Kalisz, Ostrów Wielkopolski) – tutaj Gmina znalazła się w grupie najwyższej sklasyfikowanych (ze wskaźnikiem 124 – 148 osób na 1000 mieszkańców),
- dynamiki zmian liczby ludności (z odniesieniem do roku bazowego 2004) – Gmina Godziesze Wielkie znalazła się wśród 5 gmin o najwyższym wzroście liczby ludności (w przedziale 106 – 112%),
- salda migracji w wymiarze terytorialnym (Gmina Godziesze Wielkie z dodatnim saldem w wysokości +40 osób znalazła się w grupie 8 gmin),
- bezrobocie - Gmina Godziesze Wielkie znalazła się w grupie 9 gmin o najniższym poziomie bezrobocia (w przedziale 3,5 – 4,4%) w populacji osób w wieku produkcyjnym.

Drugi ze wskaźników obrazujących dynamikę spadku bezrobocia wykazał natomiast, że gmina Godziesze Wielkie jest jednostką o pogarszającej się sytuacji w zakresie przeciwdziałania bezrobociu w związku z niską dynamiką spadku wartości tego wskaźnika, co spowodowało, że gminę uznano za wymagającą wsparcia w tym zakresie.

- korzystanie z pomocy społecznej – gmina została zakwalifikowana do rzędu najlepszego wskaźnika 520 – 730 osób (na 10 000 mieszkańców) korzystających z tej formy wsparcia,

- liczba organizacji społecznych (pozarządowych) na 10 000 mieszkańców – gmina Godziesze Wielkie znalazła się w mniejszościowej grupie jednostek o najniższym wskaźniku (16 – 30 organizacji) i została zaliczona do nielicznej (4 jednostki) grupy o złej kondycji organizowania się, co wymaga szczególnej uwagi.

Strategia ZIT uwzględnia również zagadnienia gospodarcze (w szczególności liczby podmiotów gospodarczych i ich dynamika), gdzie gmina Godziesze Wielkie znalazła się w grupie gmin o poprawiającej się sytuacji, biorąc pod uwagę okres porównawczy 2009 – 2014, zarówno w wartościach bezwzględnych, jak i w przeliczeniu na 10 000 mieszkańców,

Strategia ZIT ma ścisłe powiązanie z przewidywanymi działaniami rewitalizacyjnymi, gdyż wynika to z celu głównego Strategii ZIT: „Aglomeracja Kalisko – Ostrowska będzie ważnym biegunem wzrostu i rozwoju Wielkopolski, która przy współpracy j.s.t. oraz dzięki wykorzystaniu kapitału społecznego rozwiąże istniejące problemy społeczno – gospodarcze, infrastrukturalno – środowiskowe i stworzy trwałe podstawy zrównoważonego rozwoju.”

Wśród celów rozwojowych AKO ujęto:

- 1) Przywracanie funkcji społeczno – gospodarczych zdegradowanych obszarów miejskich i wiejskich.
- 2) Wzmacnianie rozwoju gospodarczego AKO, przedsiębiorczości, zatrudnienia i aktywności zawodowej.
- 3) Poprawa stanu środowiska na obszarze funkcjonalnym AKO.

Cele rozwojowe AKO oraz słabe strony warunków życia społecznego w gminie Godziesze Wielkie pozwalają znaleźć wspólne elementy, możliwe do uwzględnienia w procesach rewitalizacji:

- skuteczniejsze przeciwdziałanie bezrobociu, poprzez samozatrudnienie oraz tworzenie nowych miejsc pracy,
- wzrost liczby (poziom samoorganizowania się) organizacji społecznych funkcjonujących na terenie gminy,

a w oparciu o dalsze wyniki diagnozy także:

- poprawa stanu infrastruktury związanej z ochroną środowiska (ścieki i odpady komunalne).

Podsumowanie:

W Strategii Rozwoju Gminy Godziesze Wielkie oraz w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Godziesze Wielkie w diagnozie i w określeniu celów strategicznych zawarte są najistotniejsze dla gminy problemy społeczne:

- tworzenie i wspieranie już działających grup i instytucji wsparcia dla osób zagrożonych wykluczeniem społecznym,
- podejmowanie działań zmniejszających skutki bezrobocia wśród mieszkańców gminy,
- pomoc i współpraca z organizacjami zajmującymi się sprawami integracji społecznej, w tym osób starszych,
- realizacja zadań zapewniających bezpieczeństwo socjalne mieszkańców,
- integracja środowisk i społeczności gminnej,
- stwarzanie warunków dla rozwoju społecznego, gospodarczego, przestrzenno – funkcjonalnego i technicznego na terenie gminy,
- diagnozowanie potrzeb rodzin i zapobieganie ubóstwu,
- wspieranie psychologiczne, terapeutyczne i prawne dla osób uzależnionych i ich rodzin,
- działania na rzecz zagospodarowania czasu wolnego,
- realizacja projektów służących aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych,
- ochrona środowiska naturalnego i dziedzictwa kulturowego.

Przy analizie korelacji dokumentów strategicznych możliwe jest także odniesienie celów Strategii gminnych do zobiektywizowanych założeń Strategii zewnętrznych (Lokalna Strategia Rozwoju i Strategia Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych).

I właśnie tutaj znaleźć można płaszczyznę dla wyznaczenia problemów społecznych na terenie gminy Godziesze Wielkie.

W Lokalnej Strategii Rozwoju jest to:

- funkcjonowanie na terenie wsi grup defaworyzowanych (bezrobotni, osoby o niskich kwalifikacjach, seniorzy i niepełnosprawni),
- niska dostępność do usług kulturalnych i rekreacyjnych,
- niski poziom zorganizowania społecznego,
- niski poziom wykorzystania potencjału przyrodniczego i kulturowego, co znajduje także potwierdzenie w Strategii Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych w formie:
- przywracanie funkcji społeczno-gospodarczych zdegradowanych obszarów wiejskich,
- wzmacnianie rozwoju gospodarczego AKO, przedsiębiorczości, zatrudnienia i aktywności zawodowej;
- poprawa stanu środowiska na obszarze funkcjonalnym AKO,

ze szczególnym wskazaniem dla gminy Godziesze Wielkie:

- skuteczniejsze przeciwdziałanie bezrobociu,
- wzrost liczebności organizacji społecznych;
- poprawa stanu infrastruktury związanej z ochroną środowiska.

Dokonanie zestawienia pozwala na stwierdzenie, iż cele zakładane w dokumentach gminnych znajdują także potwierdzenie w opracowaniach strategicznych wytworzonych poza gminą Godziesze Wielkie.

2.6. Powiązanie LPR ze Strategią Rozwoju Województwa Wielkopolskiego – Wielkopolska 2020

Znajdowanie tychże powiązań może mieć różnoraki zakres i wagę, jednakże już we wstępnej części Strategii (Podsumowanie diagnozy społeczno – gospodarczej) stwierdzić można tożsamość przedmiotową, całkowicie zbieżną z założeniami LPR w brzmieniu: *rozwarstwienie ekonomiczne powiązane jest ze zróżnicowanym dostępem do infrastruktury i usług społecznych, opieki socjalnej, medycznej, co utrwała liczebność grup marginalizowanych. Osiągnięcie odpowiedniego poziomu spójności społecznej będzie jednym z najważniejszych wyzwań rozwojowych w najbliższych kilkunastu latach.*

Takie powiązanie przedmiotowe i ideowe Strategii i LPR znajduje swoje uzasadnienie w określeniu „słabych stron Wielkopolski”:

- a) duży obszar województwa zagrożony marginalizacją przestrzenną, szczególnie północny i południowy kraniec regionu,
- b) słabo rozwinięte funkcje pozarolnicze,
- c) ukryte bezrobocie,
- d) ograniczony dostęp do usług społecznych,
- e) słaba dostępność komunikacyjna,
- f) niski poziom dochodów i wykształcenia,
- g) niska świadomość zasad funkcjonowania infrastruktury OZE,
- h) niewystarczająca świadomość dziedzictwa kulturowego wsi,
- i) wysoki poziom bezrobocia na znacznym obszarze województwa oraz duże zróżnicowanie przestrzenne,
- j) patologie społeczne w wielu obszarach,
- k) ubóstwo i zagrożenie wykluczeniem społecznym,
- l) niewystarczająca infrastruktura społeczna i nierównomierny do niej dostęp,
- m) zły stan infrastruktury komunikacyjnej i środowiskowej,

co jest zgodne z ustaleniami diagnozy LPR Gminy Godziesze Wielkie oraz elementy silnych stron Wielkopolski w postaci ustaleń:

- a) duży potencjał dziedzictwa kulturowego wsi,
- b) duży społeczny potencjał mieszkańców oraz organizacji pozarządowych,
- c) wzrost więzi społecznych,
- d) wzrost znaczenie polityki społecznej,

co jest podstawowym założeniem rozwojowym LPR dla Gminy Godziesze Wielkie, którego celem – przeciwdziałanie zagrożeniom polegającym na marginalizacji i wykluczeniu społecznym.

Podstawowa zgodność pomiędzy Strategią „Wielkopolska 2020” i LPR Gminy Godziesze wielkie zawiera się w elementach wizji obu dokumentów, w przypadku „Wielkopolski 2020” obejmującej stwierdzenia:

- mieszkańcy wykazują wysoką aktywność zawodową, gospodarczą i społeczną,
- wszystkie aspekty rozwoju uwzględniają zasadę włączenia społecznego,
- każdy mieszkaniec ma dostęp do podstawowych standardów usług społecznych.

Założenia LPR Gminy Godziesze Wielkie są zgodne z celem generalnym Strategii „Wielkopolska 2020”, w brzmieniu:

Efektywne wykorzystanie potencjałów rozwojowych na rzecz wzrostu konkurencyjności województwa, służące poprawie jakości życia mieszkańców w warunkach zrównoważonego rozwoju.

w którym potencjałami rozwojowymi są:

- praca, przedsiębiorczość, kapitał społeczny, włączenie społeczne,
- edukacja i infrastruktura (społeczna i techniczna),
- środowisko przyrodnicze i demografia.

Zgodność, w ujęciu szczegółowym, pomiędzy Strategią „Wielkopolska 2020” i Lokalnym Programem Rewitalizacji Gminy Godziesze Wielkie, zachodzi w szczególności pomiędzy celami strategicznymi:

1) cel strategiczny 5 – *zwiększenie spójności województwa* w obrębie celu operacyjnego 5.2. *rozwój obszarów wiejskich* w kierunkach działań:

- wzmocnienie kapitału ludzkiego i rozwój edukacji,
- stymulowanie rozwoju lokalnego oraz inicjatyw lokalnych,
- propagowanie i wdrażanie idei odnowy wsi,
- promocja i ochrona dziedzictwa kulturowego wsi,
- rozwój organizacji pozarządowych działających na wsi.

2) cel strategiczny 5 – w obrębie celu operacyjnego 5.3. - *aktywizacja obszarów o najniższym stopniu rozwoju i pogarszających się perspektywach rozwojowych*, poprzez:

- plany kompleksowej aktywizacji, obejmującej instrumenty stosowane w ramach innych celów, ukierunkowane na specyficzną sytuację na tych obszarach,

3) cel strategiczny 5 – w obrębie celu operacyjnego 5.4. – *wsparcie terenów wymagających restrukturyzacji, odnowy i rewitalizacji* poprzez:

kompleksowe, zintegrowane programy rewitalizacji, obejmujące instrumenty stosowane w ramach innych celów, ukierunkowane na specyficzną sytuację na tych obszarach,

4) cel strategiczny 5 – w obrębie celu operacyjnego 5.5. – *zwiększenie dostępności do podstawowych usług publicznych,*

poprzez:

- poprawę dostępności komunikacyjnej do usług,
- wsparcie systemowych rozwiązań (prawnych, formalnych, organizacyjnych) zwiększających popyt i podaż usług publicznych,

5) cel strategiczny 6 – *wzmocnienie potencjału gospodarczego regionu* – cel operacyjny 6.12. – *rozwój srebrnego sektora gospodarki,*

poprzez:

- rozwój infrastruktury instytucji „srebrnego sektora”,
- tworzenie warunków i promocja komunikacji społecznej

6) cel strategiczny 7 – *wzrost kompetencji mieszkańców i zatrudnienia* – cel operacyjny 7.3. – *promocja przedsiębiorczości i zatrudnienia,*

poprzez:

- wsparcie systemu poradnictwa w zakresie własnej działalności gospodarczej,
- promocja przedsiębiorczości społecznej,

7) cel strategiczny 7 – cel operacyjny 7.6. – *rozwój kształcenia ustawicznego,*

poprzez:

- promowanie i zwiększanie dostępności do kształcenia ustawicznego dla wszystkich grup wiekowych

oraz cel operacyjny 7.4. - *rozwój oraz promocja postaw kreatywnych,*

8) cel strategiczny 8 – *zwiększenie zasobów oraz wyrównywanie potencjałów społecznych województwa,* a w szczególności celów operacyjnych:

- a) cel operacyjny 8.4. – *promocja zdrowego stylu życia,*
- b) cel operacyjny 8.5. – *wzmocnienie włączenia społecznego,*
- c) cel operacyjny 8.7. – *kształtowanie skłonności mieszkańców do zaspokajania potrzeb wyższego rzędu, a w nim działanie: inwestycje poprawiające stan bazy kultury, sportu i rekreacji,*
- d) cel operacyjny 8.8. – *budowa kapitału społecznego na rzecz społeczeństwa obywatelskiego, a w nim szczególnie działanie:*

- wzmocnienie świadomości lokalnej i regionalnej,
- e) cel operacyjny 8.10. – *ochrona i utrwalanie dziedzictwa kulturowego*,
a w nim szczególnie działania:
  - promocja kultury regionalnej,
  - poprawa warunków do utrwalania tożsamości oraz upowszechniania dorobku kultury lokalnej.

W planowanych działaniach Lokalny Program Rewitalizacji nawiązuje także do treści i działań opisanych w:

- celu strategicznym 2 – *poprawa stanu środowiska i racjonalne gospodarowanie jego zasobami*, w tym cele operacyjne:
  - 2.5. – *ograniczenie emisji substancji do atmosfery*,
  - 2.6. – *uporządkowanie gospodarki odpadowej*,
  - 2.10. – *promocja postaw ekologicznych*
- celu strategicznym 3 – *lepsze zarządzanie energią*, w tym cel operacyjny:
  - 3.2. – *rozwój produkcji i wykorzystanie alternatywnych źródeł energii*

Podsumowując – Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Godziesze Wielkie – zarówno w części opisowej (diagnoza stanu), jak i ideowej (wizja), a także programowej (cele strategiczne, operacyjne oraz działania) ściśle nawiązuje do Strategii „Wielkopolska 2020”, stając się narzędziem jej realizacji na terenie Gminy Godziesze Wielkie.

2.7. Powiązanie LPR z Planem Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Wielkopolskiego

Plan zagospodarowania przestrzennego Województwa Wielkopolskiego, uchwalony 26 kwietnia 2010 roku, uwzględnia zasady i przesłanki jakie dla rozwoju województwa definiuje Strategia „Wielkopolska 2020”, dlatego też głównym zadaniem kształtowania rozwoju przestrzennego województwa powinno być optymalne wykorzystanie szeroko rozumianych uwarunkowań wewnętrznych oraz norm wynikających z uwarunkowań zewnętrznych dla zaspokojenia potrzeb mieszkańców i sprawnego funkcjonowania podmiotów gospodarczych znajdujących się na terenie województwa.

Realizacja celów określonych przez Strategię w planowaniu przestrzennym sprowadza się do dwóch głównych działań:

- dostosowanie przestrzeni do wyzwań XXI wieku
- „zwiększenie efektywności wykorzystania potencjałów rozwojowych województwa”¹

Z treści zapisu wynika, iż Plan przyjmuje znaczenie potencjałów rozwojowych województwa określonych w Strategii „Wielkopolska 2020”, tj.: praca, przedsiębiorczość i innowacyjność, kapitał społeczny, włączenie społeczne, infrastruktura społeczna i techniczna, edukacja, środowisko przyrodnicze i demografia jako elementów wpływających na poprawę jakości życia i zrównoważony rozwój.

Biorąc pod uwagę zbieżność ideową (wizja Strategii i Planu) oraz biorąc pod uwagę założenia będące u podstaw tworzenia Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Godziesze Wielkie – występuje w tym zakresie pełna zgodność pomiędzy tymi dokumentami, w znaczeniu „LPR jest ściśle powiązany z zadaniami określonymi w Strategii „Wielkopolska 2020” i Planie zagospodarowania przestrzennego Województwa Wielkopolskiego i służy wdrażaniu ich w życie na terenie Gminy Godziesze Wielkie.

Szczególnie zgodność ta zachodzi w zakresie określania kierunków zagospodarowania przestrzennego (cel strategiczny) i celów zagospodarowania przestrzennego (cel operacyjny).

Wśród wymienionych w Planie celów zagospodarowania przestrzennego województwa wymienić należy:

Cel 29.4. – przełamywanie barier i ograniczeń poprzez:

- a) Podniesienie poziomu wykształcenia mieszkańców regionu,
- b) Wspomaganie minimalizacji zjawisk bezrobocia, w rejonach najbardziej nim objętych,
- c) Poprawę stanu dróg publicznych,
- d) Wykreowanie tożsamości regionu, który mimo znacznych różnic kulturowych, gospodarczych i przyrodniczych będzie traktowany jako spójny organizm,

¹ „Plan zagospodarowania przestrzennego Województwa Wielkopolskiego – uwarunkowania rozwoju przestrzennego – punkt 10”

- e) Kontynuacje procesów restrukturyzacyjnych polegających na modernizacji i poprawie wyposażenia obszarów wiejskich w urządzenia i obiekty infrastruktury technicznej, społecznej i informatycznej, które wpłyną na podniesienie poziomu życia ich mieszkańców i stanowić będą czynniki rozwoju lokalnego.

Cel 29.7 „Polityka wspierania rozwoju społeczno-gospodarczego” z priorytetami:

- a) wspieranie inicjatyw lokalnych, zmierzających do poprawy standardów życia oraz likwidacji bezrobocia
- b) zachęcanie do inwestowania lokalnego potencjału ludzkiego,
- c) zmniejszenie liczby osób utrzymujących się z rolnictwa poprzez wspieranie polityki społecznej dążącej do przekwalifikowania i zmiany zawodu.

Cel 31 „ochrona i wykorzystanie dziedzictwa kulturowego” z priorytetem:

Ochrona istniejących zasobów materialnych i duchowych oraz kreowanie nowej jakości.

Cel 31.1.1. „ochrona układów urbanistycznych i ruralistycznych” poprzez zawarte stwierdzenie: „Można pokładać nadzieję, że środowiska lokalne będą w coraz większym stopniu występować z inicjatywami kompleksowych rewitalizacji, przeprowadzonych w oparciu o dokumentację historyczną i plany zagospodarowania przestrzennego”.

Cel 31.3. „promowanie świadomości regionalnej Wielkopolski” uwzględniający działania polegające na kultywowaniu pracowitości, odpowiedzialności i aktywności społecznej oraz regionalizmu tzw. „małych ojczyzn”.

Problematyka funkcjonowania obszarów o różnym przeznaczeniu pojawia się także jako ważny element wzrostu powiązany z funkcjami urbanistycznymi miasta Kalisza i subregionu kaliskiego.

Istotne znaczenie dla ochrony środowiska i powiązanych z nią zjawisk (energia ze źródeł odnawialnych, gospodarka odpadowa) podkreślone jest w podstawowym dziale Planu – Polityka przestrzenna, a w niej cele:

- a) poprawa stanu środowiska i racjonalne gospodarowanie zasobami przyrodniczymi
- b) ochrona zasobów i przywracanie walorów środowiska.

Podsumowując – Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Godziesze Wielkie ściśle nawiązuje do Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Wielkopolskiego tak w warstwie ideowej (założenia planu) jak i wykonawczej (przewidziane do zrealizowania działania) stając się składową polityki przestrzennej Województwa Wielkopolskiego.

3. Uwarunkowania i metodologia tworzenia Lokalnego Programu Rewitalizacji

Dla sporządzenie dokumentu pod nazwą *Lokalny Program Rewitalizacji* niezbędne jest wykonanie szeregu analiz, zarówno jakościowych, jak i ilościowych.

Mając na celu kompleksowe opracowanie zagadnień dotyczących działań rewitalizacyjnych na terenie Gminy Godziesze Wielkie wytworze części dokumentu (Lokalny Program Rewitalizacji) zostały poddane procesowi konsultacji społecznych w formie warsztatów z udziałem społeczności lokalnej, których celem była identyfikacja problemów występujących we wszystkich sferach: społecznej, gospodarczej, środowiskowej, funkcjonalno – przestrzennej i technicznej.

Partycypacja społeczna poprzez konsultacje z wszystkimi interesariuszami prowadzone były w dwóch formach:

- zapoznania się z wynikami diagnozy i analizy wskaźnikowej dla poszczególnych jednostek analitycznych,
- ankiety (anonimowej) dotyczącej określenia głównych kierunków działań rewitalizacyjnych i sprecyzowania rodzajów projektów możliwych do realizacji w ramach działań rewitalizacyjnych.

W wyniku analiz treści ankiet przeprowadzonych wśród mieszkańców w celu ustalenia kierunków działań w gminie Godziesze Wielkie – przedstawiono następującą charakterystykę poszczególnych problemów związanych ze sferą społeczną życia gminy Godziesze Wielkie:

- a) najważniejsze problemy społeczne w gminie Godziesze Wielkie:
  - ograniczona skromną infrastrukturą i postawami mieszkańców integracja społeczna,

- bariery w uzyskaniu niezbędnych, wyższych kwalifikacji dla mieszkańców legitymujących się wykształceniem podstawowym, gimnazjalnym i zawodowym oraz przez osoby niepełnosprawne,
  - mała aktywność instytucji w działaniach mających na celu organizowanie czasu wolnego dla dzieci i młodzieży oraz niedostateczna ilość zorganizowanych zajęć pozalekcyjnych,
  - niedostateczny dostęp do usług medycznych i edukacyjnych dla osób starszych, a także niedostateczne poczucie bezpieczeństwa spowodowanego mankamentami pracy służb porządkowych i opieki społecznej,
  - występujący stale deficyt miejsc pracy, szczególnie dla kobiet i osób o niskich kwalifikacjach,
  - pogłębiające się problemy związane z alkoholizmem, agresją i przemocą,
  - niedostateczny dostęp do bazy kulturalnej, sportowej i rekreacyjnej szczególnie dla osób starszych,
  - brak wsparcia dla idei przedsiębiorczości wśród mieszkańców,
  - niski poziom komunikacji publicznej pomiędzy wsiami na terenie gminy oraz sąsiednimi miastami: Kalisz i Ostrów Wielkopolski,
- b) główni adresaci działań w zakresie spraw socjalnych według preferencji wynikających z ankiet:
- mieszkańcy wsi peryferyjnych gminy, oddalonych od centrum gminy i szlaków komunikacyjnych (ze względu na liczebność tej grupy),
  - osoby niepełnosprawne,
  - dzieci z rodzin najuboższych,
  - osoby nie radzące sobie z opieką i wychowaniem dzieci, szczególnie w rodzinach wielodzietnych i niepełnych,
  - osoby o niskich kwalifikacjach zawodowych,
  - osoby starsze (w wieku 55+ ze względu na niekorzystne trendy marginalizacji tego środowiska).

Mieszkańcy gminy w ankietach zdefiniowali najważniejsze w ich opinii potrzeby rozwojowe gminy, którymi są:

- budowa dróg,
- poprawa lub tworzenie infrastruktury sportowo-rekreacyjnej,

- rozwój infrastruktury technicznej (kanalizacja),
- mieszkania komunalne,
- dostęp do Internetu szerokopasmowego.
- konieczność remontu zaniedbanych budynków użyteczności publicznej (szkoły, remizy OSP),
- podniesienie poziomu edukacji.

Przeprowadzone konsultacje społeczne oraz badania ankietowe pozwoliły na określenie słabych i mocnych stron gminy oraz wskazać główne kierunki działań rewitalizacyjnych w gminie w poszczególnych sferach:

A. Sfera społeczna

Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> - poczucie tożsamości lokalnej a także kultywowanie tradycji, - funkcjonowanie Spółdzielni Socjalnej „Nasza Firma”, - wzrost znaczenia współpracy pomiędzy Gminą i organizacjami pozarządowymi, - utrzymujące się wysokie zaangażowanie mieszkańców i organizacji społecznych w życiu społecznym gminy, - funkcjonowanie więzi społecznych we wsiach, - funkcjonowanie wiejskiego Uniwersytetu III Wieku.	<ul style="list-style-type: none"> - ograniczona, skromna infrastruktura służąca integracji społecznej, - bariery w podnoszeniu kwalifikacji dla mieszkańców gminy legitymujących się wykształceniem podstawowym, - pogłębiające się problemy związane z alkoholizmem i przemocą, - brak wsparcia dla idei przedsiębiorczości wśród mieszkańców, - brak miejsc dla aktywności społecznej we wsiach oddalonych od centrum gminy, - znikoma oferta spędzania wolnego czasu dla dzieci i młodzieży.

B. Sfera gospodarcza

Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> - wysoki potencjał rozwojowy związany z możliwością rozwoju turystyki i rekreacji w związku z planowaną budową Zbiornika Wielowieś Klasztorna, - dobre warunki dla produkcji ekologicznej żywności w związku z bliskością dużych ośrodków miejskich.	<ul style="list-style-type: none"> - dominująca rola małych przedsiębiorstw zatrudniających do 9 pracowników, - brak na terenie gminy terenów inwestycyjnych, - brak wsparcia ze strony samorządu dla tworzenia przedsiębiorczości, - funkcjonowanie małych gospodarstw rolnych (średnia – 4,6 ha),

	<ul style="list-style-type: none"> - brak działań na rzecz wykorzystania turystycznych walorów – m. in. rzeki Proсны.
--	--

C. Sfera środowiskowa

Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> - malownicze położenie gminy na obszarze doliny rzeki Proсны, - czyste powietrze, cisza i spokój na dużej części gminy, znaczna lesistość terenu, - perspektywa budowy dużego zbiornika wodnego „Wielowieś Klasztorna”.	<ul style="list-style-type: none"> - duża ilość budynków pokrytych dachami z płyt azbestowo-cementowych oraz wykorzystujących do instalacji grzewczych paliwa stałe, - niska świadomość ekologiczna ludności, - niska ilość sieci kanalizacji sanitarnych na terenie gminy.

D. Sfera przestrzenno-funkcjonalna

Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> - bliskość ośrodków miejskich: Kalisz i Ostrów Wielkopolski, - dobrze rozwinięta infrastruktura edukacji, - wysoka estetyka budynków na terenie gminy, - bardzo duże zainteresowanie sportem kolarskim.	<ul style="list-style-type: none"> - niedostateczna baza sportu, rekreacji i kultury na terenie gminy, szczególnie dla młodzieży i dorosłych, - braki w komunikacji publicznej na terenie gminy, szczególnie do wsi peryferyjnych na terenie gminy.

E. Sfera techniczna

Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> - dobry stan dróg powiatowych przebiegających przez gminę oraz dużej części dróg gminnych utwardzonych, - perspektywa budowy ścieżki rowerowej Kalisz – Godziesze Małe.	<ul style="list-style-type: none"> - duża liczba budynków starych, zbudowanych przed 1989 rokiem, - bardzo zły stan techniczny dróg gminnych z Godziesz Małych do Kakawy-Kolonii i Białej, - niewyremontowane obiekty użyteczności publicznej we wsiach peryferyjnych: Białej, Kakawie – Kolonii i Zajązkach Bankowych.

W ramach przygotowania Lokalnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Godziesze Wielkie przeprowadzona została szczegółowa diagnoza obszarów

problemowych, opierające się na analizie danych, dokumentów strategiczno – planistycznych i wizji lokalnej.

Elementy diagnostyczne i analityczne powiązane zostały z partycypacją społeczną na wszystkich etapach procesu rewitalizacji obszarów zdegradowanych w gminie Godziesze Wielkie: identyfikacji obszarów problemowych, określania działań a w przyszłości także na etapie realizacji, monitorowania i ewaluacji.

Definicji obszaru zdegradowanego dokonano na podstawie analizy wskaźnikowej, uzupełnionej o: przeprowadzone badania ankietowe, wizję terenową i zobiektywizowane oceny jakościowe zjawisk ujmowanych w dokumencie.

Te dodatkowe informacje wykonywane były przede wszystkim podczas analizy w sferach: środowiskowej, przestrzenno – funkcjonalnej i technicznej.

Dane do analizy wskaźnikowej uzyskano z następujących źródeł:

- Urząd Gminy w Godzieszach Wielkich;
- Powiatowy Urząd Pracy w Kaliszu;
- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Godzieszach Wielkich;
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Godzieszach Wielkich;
- Szkoła Podstawowa w Starej Kakawie;
- Zespół Szkół Nr 1 i Nr 2 w Godzieszach Wielkich;
- Publiczne Gimnazjum w Woli Droszewskiej.

Gromadząc dane do analizy wskaźnikowej, przyjęto, iż będą one ukazywać stan istniejący w 2016 roku (w sporadycznych tylko przypadkach z roku 2015), aby posiadały walor aktualności.

We współpracy z wyżej wymienionymi instytucjami pozyskano następujący zestaw danych:

- 1) liczba mieszkańców gminy i w jednostkach analitycznych (stan na 31 grudnia 2016r.),
- 2) liczba osób w wieku produkcyjnym,
- 3) liczba osób w wieku poprodukcyjnym,

- 4) liczba osób bezrobotnych i długotrwale bezrobotnych, w tym kobiet, (stan na 31 grudnia 2016 roku),
- 5) Liczba osób korzystających z form pomocy społecznej,
- 6) liczba osób nadużywających alkoholu i wymagających leczenia, zgłoszonych do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych (stan na 31 grudnia 2016r),
- 7) liczebność uczniów (stan na koniec roku szkolnego 2015/2016),
- 8) liczba uczniów biorących udział w zajęciach pozalekcyjnych i z trudnościami w nauce (stan na koniec roku szkolnego 2015/2016),
- 9) liczba rodzin otrzymujących świadczenia wychowawcze,
- 10) liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych oraz wyrejestrowanych w ciągu ostatniego roku
- 11) liczba gospodarstw rolnych i ich średnia wielkość (stan w 2016 roku), a także liczba nieruchomości rolnych poniżej 1 ha,
- 12) liczba użytkowników budynków mieszkalnych (stan z 2015 roku), w tym budynków pokrytych dachem z płyt azbestowo – cementowych, korzystających ze zbiorników bezodpływowych, przydomowych oczyszczalni ścieków lub kanalizacji, korzystających z instalacji grzewczych opalanych węglem lub innymi paliwami,
- 13) wielkości poszczególnych jednostek analitycznych, długości ścieżek rowerowych, liczby i stanu istniejących terenów publicznych oraz obiektów użyteczności publicznej,
- 14) liczby placówek przedszkolnych, szkolnych, instytucji kultury i służby zdrowia na terenie poszczególnych jednostek analitycznych,
- 15) liczby połączeń komunikacyjnych obejmujących te jednostki,
- 16) ogólną długość dróg w poszczególnych jednostkach analitycznych i w gminie, w tym dróg o nawierzchni twardej i nieutwardzonych,
- 17) liczbę użytkowanych budynków mieszkalnych (stan w 2015 roku), w tym budynków wybudowanych przed 1989 rokiem.

Zgromadzone dane liczbowe pozwoliły na analizę występowania zjawisk:

- w sferze społecznej (punkty 1 – 9),
- w sferze gospodarczej (punkty 10 – 11),
- w sferze środowiskowej (punkt 12),

- w sferze przestrzenno – funkcjonalnej (punkty 13 – 15),
- w sferze technicznej (punkty 16 – 17).

Zjawiska te zostały przedstawione w formie wskaźników:

- 1) W-1 – liczba bezrobotnych w przeliczeniu na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym,
w tym wskaźniki:
  - a) W-1a – liczba osób długotrwale bezrobotnych w przeliczeniu na 100 mieszkańców,
  - b) W-1b – liczba bezrobotnych kobiet na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym,
- 2) W-2 – liczba osób korzystających z zasiłków pomocy społecznej w przeliczeniu na 100 mieszkańców,
- 3) W-3 – liczba osób nadużywających alkoholu i wymagających leczenia w tym zakresie (zgłoszonych do GKRPA) w przeliczeniu na 100 mieszkańców,
- 4) W-4 – liczba osób w wieku poprodukcyjnym w przeliczeniu na 100 mieszkańców,
- 5) W-5 – liczba przyznanych stypendiów socjalnych w przeliczeniu na 100 uczniów,
- 6) W-6 – liczba uczniów mających trudności w nauce w przeliczeniu na 100 uczniów,
- 7) W-7 – liczba uczniów uczęszczających na zajęcia pozalekcyjne w przeliczeniu na 100 uczniów,
- 8) W-8 – ilość podmiotów gospodarczych (zarejestrowanych w CEiDG) w przeliczeniu na 100 mieszkańców,
oraz uzupełniono wskaźnikami:
  - 9) W-9 - liczba wyrejestrowanych podmiotów gospodarczych w ostatnim roku w przeliczeniu na 100 podmiotów gospodarczych,
  - 10) W-10 – średnia powierzchnia gospodarstwa rolnego (w ha),
  - 11) W-11 – udział budynków pokrytych płytami azbestowo – cementowymi w ogólnej liczbie budynków mieszkalnych,

- 12) udział budynków wyposażonych w zbiorniki bezodpływowe w ogólnej liczbie budynków mieszkalnych,
- 13) W-13 – udział budynków mieszkalnych opalanych węglem w ogólnej liczbie budynków,
- 14) W-14 – liczba terenów publicznych w przeliczeniu na 100 mieszkańców,
- 15) W-15 – udział terenów publicznych z niezadawalającym wyposażeniem w ogólnej liczbie terenów publicznych,
- 16) W-16 – dzienna liczba połączeń komunikacyjnych,
- 17) W-17 – liczba budynków mieszkalnych wybudowanych przed 1989 rokiem w ogólnej liczbie budynków mieszkalnych,
- 18) W-18 – udział dróg nieutwardzonych w ogólnej długości dróg.

W tak zaproponowanym zestawie wskaźników W, wskazujących na występowanie problemów, poszczególne ich grupy stanowią elementy analizy zjawisk:

- a) w sferze społecznej - wskaźniki W-1 – W-7;
- b) w sferze gospodarczej – wskaźniki W-8 – W-10;
- c) w sferze środowiskowej – wskaźniki W-11 – W-13;
- d) w sferze przestrzenno – funkcjonalnej – wskaźniki W-14 – W-16;
- e) w sferze technicznej – wskaźniki W-17 – W-18.

Analizę wskaźnikową, dokonaną w oparciu o przedstawiony powyżej zestaw wskaźników, uzupełniono o analizę jakościową elementów sfery funkcjonalno – przestrzennej, jakimi są tereny publiczne oraz elementów sfery technicznej (obiekty użyteczności publicznej), funkcjonujących na terenie jednostek analitycznych gminy Godziesze Wielkie.

Sposób realizacji analizy wskaźnikowej natężenia negatywnych zjawisk w sferze społecznej dla potrzeb Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Godziesze Wielkie.

1. Etapy realizacyjne:
  - a) zgromadzenie danych liczbowych w podziale na jednostki analityczne,
  - b) dokonanie obliczeń wartości wskaźników W dla poszczególnych jednostek analitycznych oraz obliczenie wartości referencyjnych dla gminy,

- c) obliczenie odchylenia standardowego dla każdego ze wskaźników,
- d) standaryzacja wskaźników umożliwiająca zagregowanie wartości.

Standaryzacja dokonana została według następującego wzoru:

$$\text{Wskaźnik standaryzowany} = \frac{W_x - \overline{W_x}}{\sigma}$$

w którym:

- W_x – to wartość bezwzględna wskaźnika,
- $\overline{W_x}$ – to wartość średnia dla gminy,
- σ – to odchylenie standardowe.

Wystandardyzowane wskaźniki dotyczące zjawisk w sferze społecznej oznaczają wartości dodatnie lub ujemne odchylenia od średniej gminy ($\bar{\sigma}$), przy czym wartości dodatnie określają, które jednostki analityczne (sołectwa) charakteryzują się wskaźnikiem degradacji o wartości wyższej niż średnia dla gminy, a wartości ujemne stwierdzają występowanie negatywnych zjawisk o niższym niż średnia natężeniu.

Odrębnym zagadnieniem jest to, czy, w zależności od analizowanego czynnika, wskaźniki są stymulantami, czy też destymulantami stanu kryzysowego.

Pierwsza z tych form – stymulanta – to zmienna, której wzrastająca wartość stwierdza istnienie stanu kryzysowego (jest to np. ważny wskaźnik liczby osób korzystających ze wsparcia pomocy społecznej), który szczególnie podkreśla występowanie zjawisk kryzysowych.

Jej przeciwieństwem jest destymulanta – zmienna, której rosnące wartości określają pozytywne tendencje i brak zjawisk kryzysowych (co odnosi się szczególnie do wskaźnika W8 – podmioty gospodarcze – ukazującego korzystne zjawisko).

Biorąc pod uwagę powiązanie gminy ze zjawiskami zachodzącymi na terenie subregionu, należy zakładać, iż w przypadku większości analiz brane pod uwagę zjawiska, występujące w życiu społecznym gminy, będą stymulantami, a wskaźnik

standaryzowany przyjmować będzie wartości wynikające z zastosowania wzoru „klasycznego”, którego wersja (przy zjawisku o charakterze destymulanty) przyjmuje formę:

$$\text{Wskaźnik standaryzowany} = - \frac{W_x - \overline{W_x}}{\sigma}$$

- e) wskazanie sumarycznego wskaźnika degradacji poprzez zsumowanie wskaźników częściowych,
- f) podsumowanie uzyskanych wyników.

Należy podkreślić, iż przeprowadzenie analizy wskaźnikowej w sferze społecznej umożliwiło wskazanie tych jednostek, na których występuje największe natężenie negatywnych zjawisk społecznych. W celu delimitacji obszaru zdegradowanego, a docelowo obszaru rewitalizacji, niezbędne było przeprowadzenie analizy wskaźnikowej w pozostałych czterech sferach, tj.: gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej i technicznej. Analiza pozostałych sfer ograniczała się do zebrania danych bezwzględnych w odniesieniu do poszczególnych jednostek analitycznych, a następnie do obliczenia wartości wskaźników oraz odchylenia standardowego dla jednostek analitycznych oraz średniej dla gminy (wartości referencyjnej).

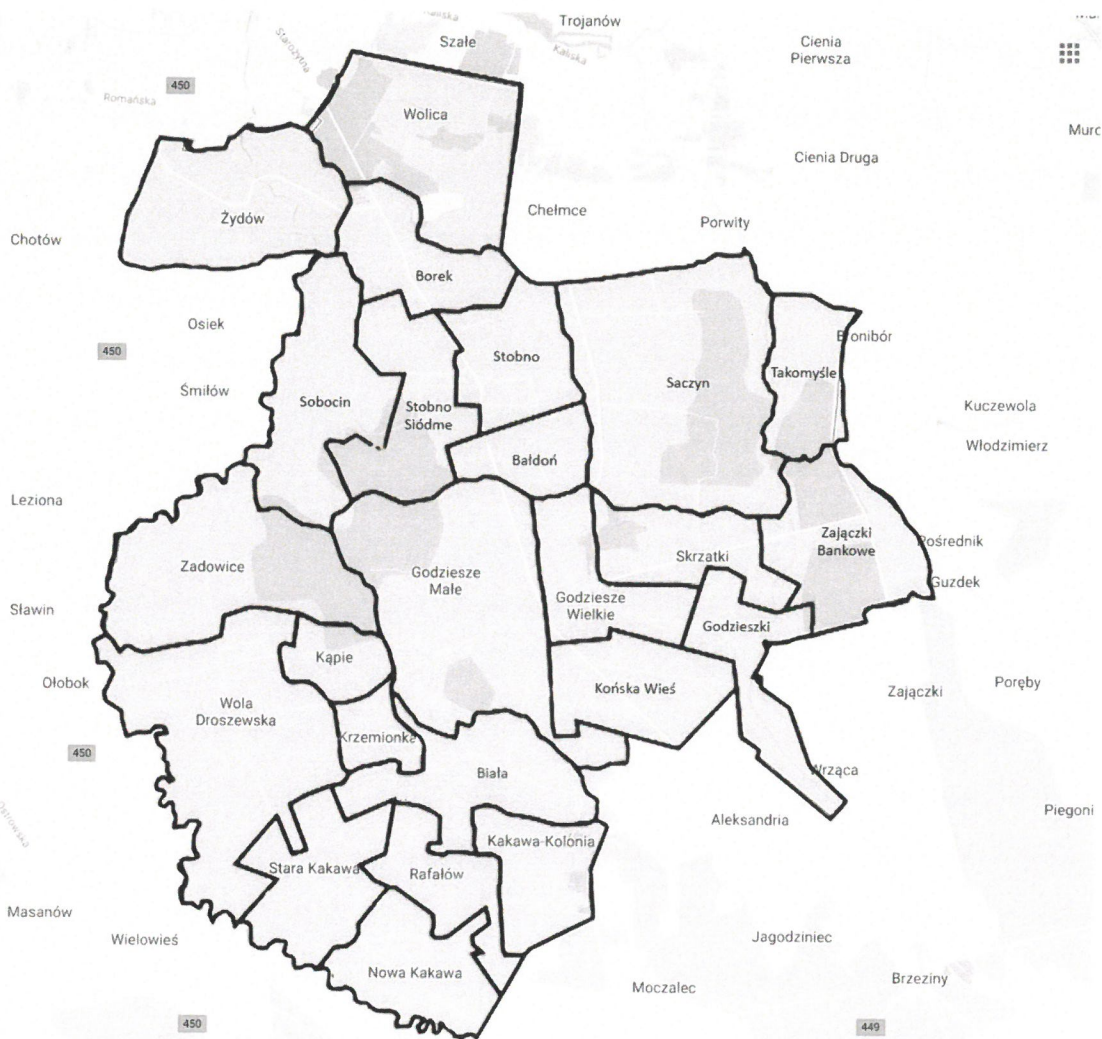
Dokonując wyboru uniwersalnych wskaźników opisujących problemy i zjawiska w sferach: społecznej, gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno – funkcjonalnej i technicznej, przyjęto, iż podstawową jednostką analityczną będzie sołectwo (wieś) funkcjonujące w aktualnym podziale administracyjnym gminy Godziesze Wielkie. Założenie to ma swoje uzasadnienie administracyjne (jednostka pomocnicza) i przestrzenne, gdyż wsie sołeckie stanowią wyraźnie wyodrębnione jednostki podziału gminy. Tylko w jednym przypadku – wsi Godziesze Małe – nastąpił (w 2008 roku) podział sołectwa, ze względów technicznych, na dwie odrębne wsie: Godziesze Małe I i Godziesze Małe II.

Jednakże, biorąc pod uwagę wspólność terytorialną obu części wsi, w niniejszym dokumencie konsekwentnie pomija się ten podział, przyjmując, że gmina Godziesze Wielkie składa się z 24 wsi stanowiących jednostki analityczno – planistyczne.

4. Analiza problemów w sferach społecznej, gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej i technicznej oraz delimitacja obszarów zdegradowanych.

Rysunek nr 1: Podział gminy Godziesze Wielkie na sołectwa.

Źródło: opracowanie własne

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY GODZIESZE WIELKIE NA LATA 2017 - 2023

Tabela nr 8. Podstawowe dane liczbowe o gminie Godziesze Wielkie.

Lp.	Nazwa sołectwa	Powierzchnia sołectwa [ha]	Liczba mieszkańców (stan na 31.12.2016 r.)	Liczba gospodarstw domowych	Średnie zaludnienie osób na km ²
1	Bałdoń	203,69	243	60	120
2	Biała	442,28	274	69	62
3	Borek	279,92	717	181	257
4	Godziesze Małe	972,75	812	200	83
5	Godziesze Wielkie	489,16	706	176	144
6	Godzieszki	297,15	103	26	35
7	Józefów	514,52	299	75	58
8	Kakawa - Kolonia	281,63	260	65	93
9	Kąpie	155,56	121	30	78
10	Końska Wieś	244,58	193	48	79
11	Krzemionka	120,36	142	35	119
12	Nowa Kakawa	348,82	224	55	64
13	Rafałów	261,26	170	42	65
14	Saczyn	1 063,97	567	143	53
15	Skrzatki	244,58	287	72	118
16	Stara Kakawa	380,90	372	92	98
17	Stobno	321,44	395	99	123
18	Stobno Siódme	393,53	311	77	79
19	Takomyśle	259,31	89	22	34
20	Wola Droszewska	923,76	699	173	76
21	Wolica	648,06	1 277	322	197
22	Zadowice	676,44	358	89	53
23	Zajączki Bankowe	446,31	173	43	39
24	Żydów	553,72	532	130	96
	GMINA	10 523,70	9 324	2 324	89

Źródło: opracowanie własne

Gmina Godziesze Wielkie, według stanu na dzień 31 grudnia 2016 roku, była miejscem zamieszkania 9 324 osób, a jej powierzchnia wynosi: 105,24 km², co daje średnie zaludnienie gminy na poziomie 89 osób na 1 km² powierzchni.

Zaludnienie to, w wyniku zachodzących procesów demograficznych, związanych z migracją ludności i suburbanizacją terenów wsi podkaliskich, jest zróżnicowane, osiągając parametry najniższe we wsiach: Takomyśle, Godzieszki, Zajączki Bankowe, Kąpie i Krzemionka na poziomie 40 – 50 osób na km², natomiast najwyższe we wsiach: Wolica, Borek, Godziesze Wielkie i Godziesze Małe – na poziomie 120 – 140 mieszkańców na km².

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY GODZIESZE WIELKIE
NA LATA 2017 - 2023

Tabela nr 9. Dane podstawowe dotyczące zagadnień życia społecznego służące do analizy wskaźnikowej

Lp.	Jednostka analityczna	Liczba mieszkańców na 31.12.2016 r.	Liczba osób w wieku produkcyjnym	Liczba osób w wieku produkcyjnym	Liczba osób bezrobotnych	Liczba osób długotrwale bezrobotnych	Liczba bezrobotnych kobiet	Liczba osób korzystających z pomocy społecznej	Liczba gospodarstw domowych korzystających z pomocy społecznej	Liczba osób nadużywających alkoholu
1	Bańdoń	243	52	136	3	1	2	25	12	0
2	Biała	274	50	178	4	0	2	27	7	1
3	Borek	717	89	481	7	0	4	47	10	1
4	Godziesze Małe	812	139	514	8	1	5	61	11	3
5	Godziesze Wielkie	706	135	449	10	1	5	47	11	4
6	Godzieszki	103	23	57	4	0	3	19	7	1
7	Józefów	299	42	184	5	0	3	33	8	2
8	Kakawa	260	34	160	21	5	12	66	17	3
9	Kąpie	121	11	78	4	0	1	20	9	1
10	Końska Wieś	193	38	116	4	1	2	22	9	1
11	Krzemionka	143	21	97	4	0	2	17	8	2
12	Nowa Kakawa	224	32	138	17	4	11	48	14	3
13	Rafałów	170	29	88	7	1	1	18	9	1
14	Saczyn	567	99	347	5	1	3	56	13	3
15	Skrzatki	287	26	194	4	2	2	39	12	0
16	Stara Kakawa	372	60	226	18	4	10	52	13	3
17	Stobno	395	63	238	5	1	3	35	15	3
18	Stobno Siódme	311	36	212	3	0	2	31	14	1
19	Takomyśle	89	18	49	2	1	1	16	12	0
20	Wola Droszewska	699	127	421	6	1	2	65	18	3
21	Wolica	1277	181	849	12	1	4	81	15	4
22	Zadowice	358	55	217	3	0	2	36	12	1
23	Zajęczi Bankowe	173	33	100	2	0	2	24	10	0
24	Żydów	532	79	355	4	1	3	46	12	0
	GMINA	9 324	1 472	5 884	162	26	87	931	278	41

Źródło: opracowanie własne

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY GODZIESZE WIELKIE
NA LATA 2017 - 2023

Tabela nr 10. Dane podstawowe dotyczące zagadnień życia społecznego służące do analizy wskaźnikowej

Lp.	Jednostka analityczna	Liczba uczniów (stan na 01.09.2016r.)	Liczba uczniów otrzymujących stypendium	Liczba uczniów z trudnościami w nauce	Liczba uczniów uczestniczących w zajęciach pozalekcyjnych	Liczba rodzin otrzymujących świadczenia wychowawcze
1	Bałdoń	36	10	5	16	19
2	Biała	29	2	11	12	28
3	Borek	97	11	16	23	68
4	Godziesze Małe	91	10	24	58	60
5	Godziesze Wielkie	64	10	19	38	50
6	Godzieszki	17	10	5	5	13
7	Józefów	39	12	8	12	30
8	Kakawa Kolonia	37	10	19	14	30
9	Kąpie	19	6	9	10	22
10	Końska Wieś	18	4	7	3	34
11	Krzemionka	15	2	5	6	14
12	Nowa Kakawa	19	5	6	8	16
13	Rafałów	25	9	4	2	9
14	Saczyn	75	23	19	15	18
15	Skrzatki	45	11	4	3	62
16	Stara Kakawa	38	7	17	25	33
17	Stobno	50	5	12	19	35
18	Stobno Siódme	65	5	16	17	39
19	Takomyśle	14	2	2	1	8
20	Wola Droszewska	94	15	22	36	60
21	Wolica	164	12	6	46	101
22	Zadowice	51	14	8	16	36
23	Zajączki Bankowe	26	3	2	1	16
24	Żydów	52	14	14	21	49
	GMINA	1 180	212	260	407	850

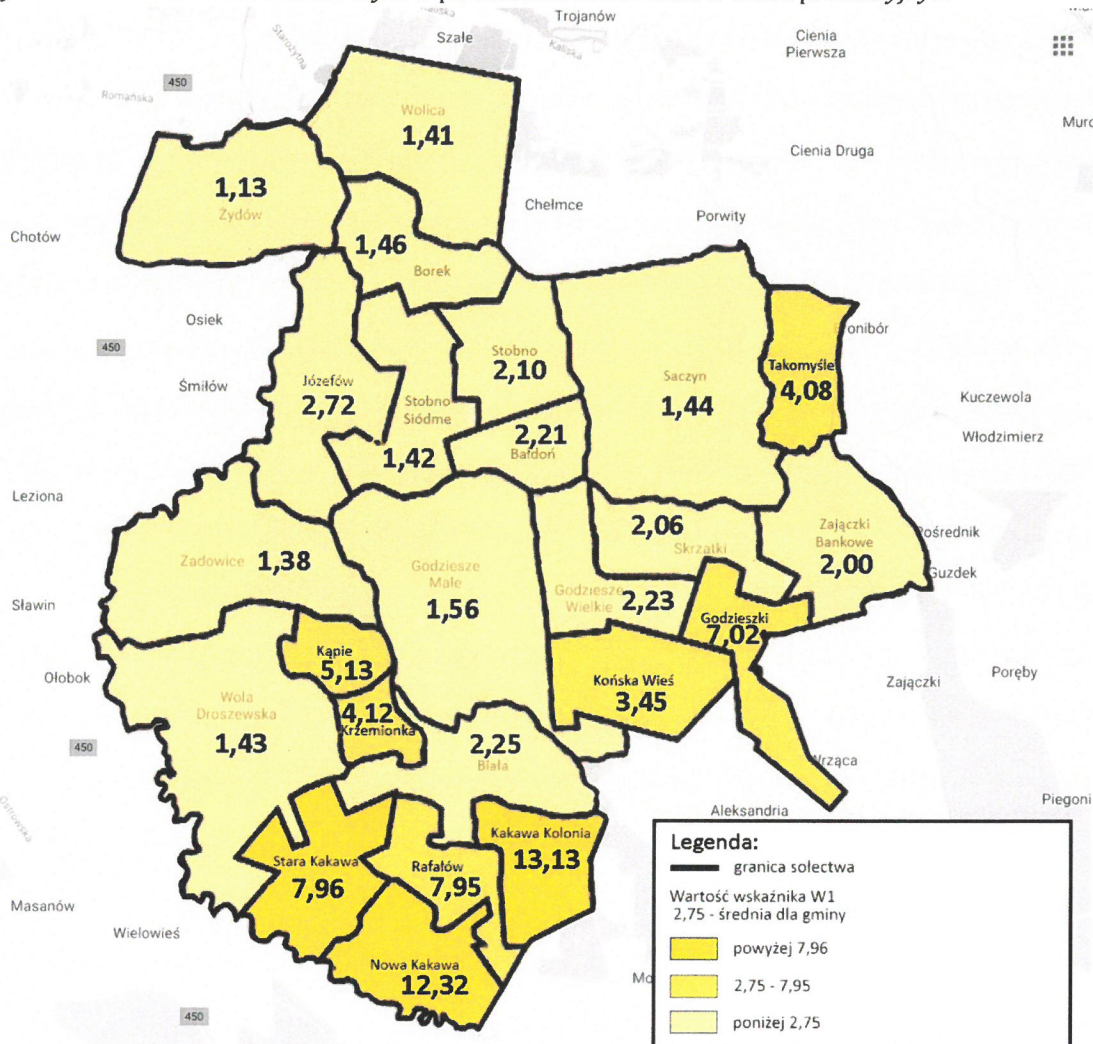
Źródło: opracowanie własne

4.1. Sfera społeczna

Rysunek nr 2. Liczba osób bezrobotnych w przeliczeniu na 100 osób w wieku produkcyjnym

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy w Godzieszach Wielkich i Powiatowego Urzędu Pracy w Kaliszu

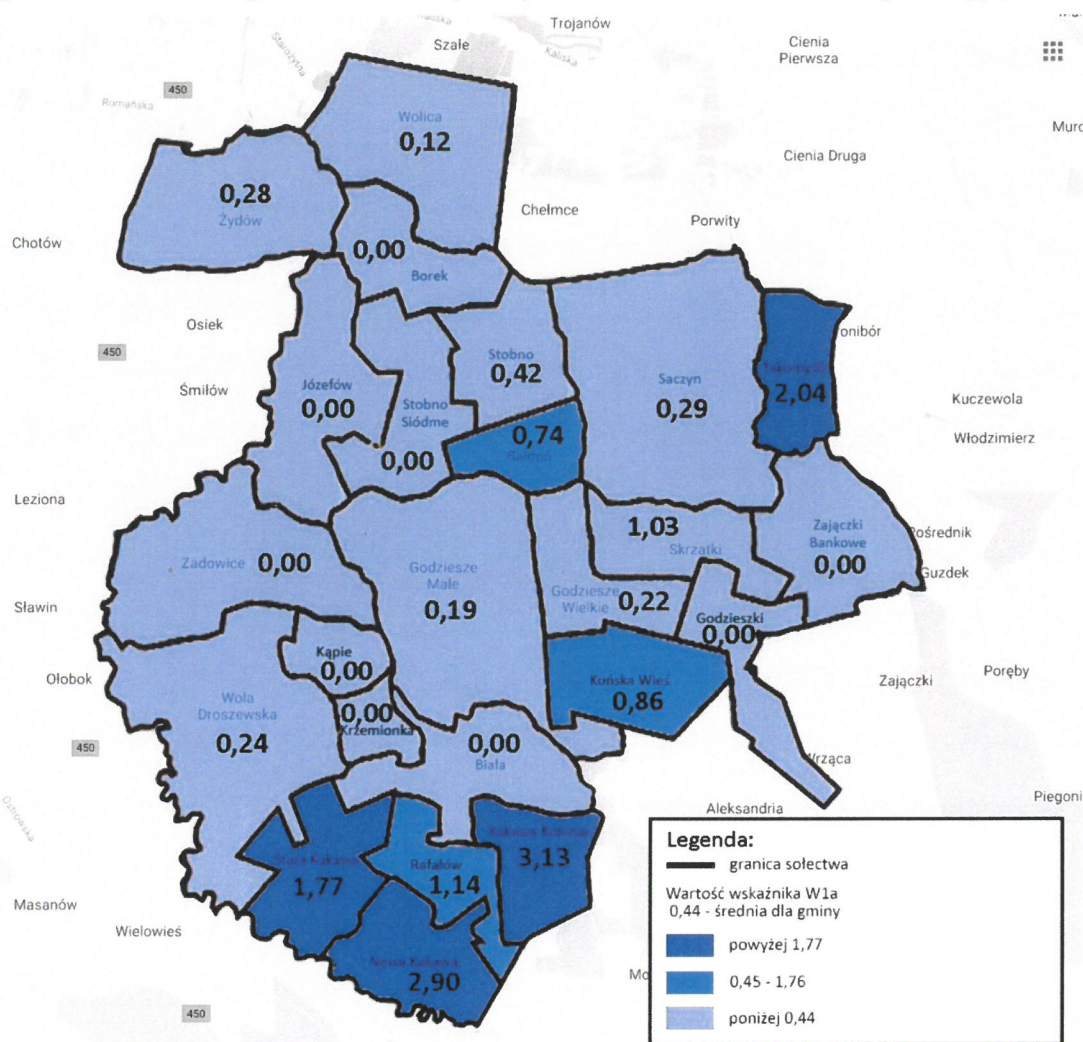
Na obszarze gminy Godziesze Wielkie na 100 osób w wieku produkcyjnym przypada 2,75 osoby bezrobotnej. Najwyższą wartość wskaźnika W1 obserwuje się w sołectwach: Kakawa – Kolonia (13,13), Stara Kakawa (7,96), Rafałów (7,95), Godzieszki (7,02), Kapcie (5,13), Krzemionka (4,12), Takomyśle (4,08), Końska Wieś (3,45). Wskaźnik W1 w pozostałych wsiach jest niższy od wartości wskaźnika W1 średnia dla gminy Godziesze Wielkie wynoszącego 2,75.

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY GODZIESZE WIELKIE NA LATA 2017 - 2023

Rysunek nr 3. Liczba długotrwale bezrobotnych w przeliczeniu na 100 osób w wieku produkcyjnym

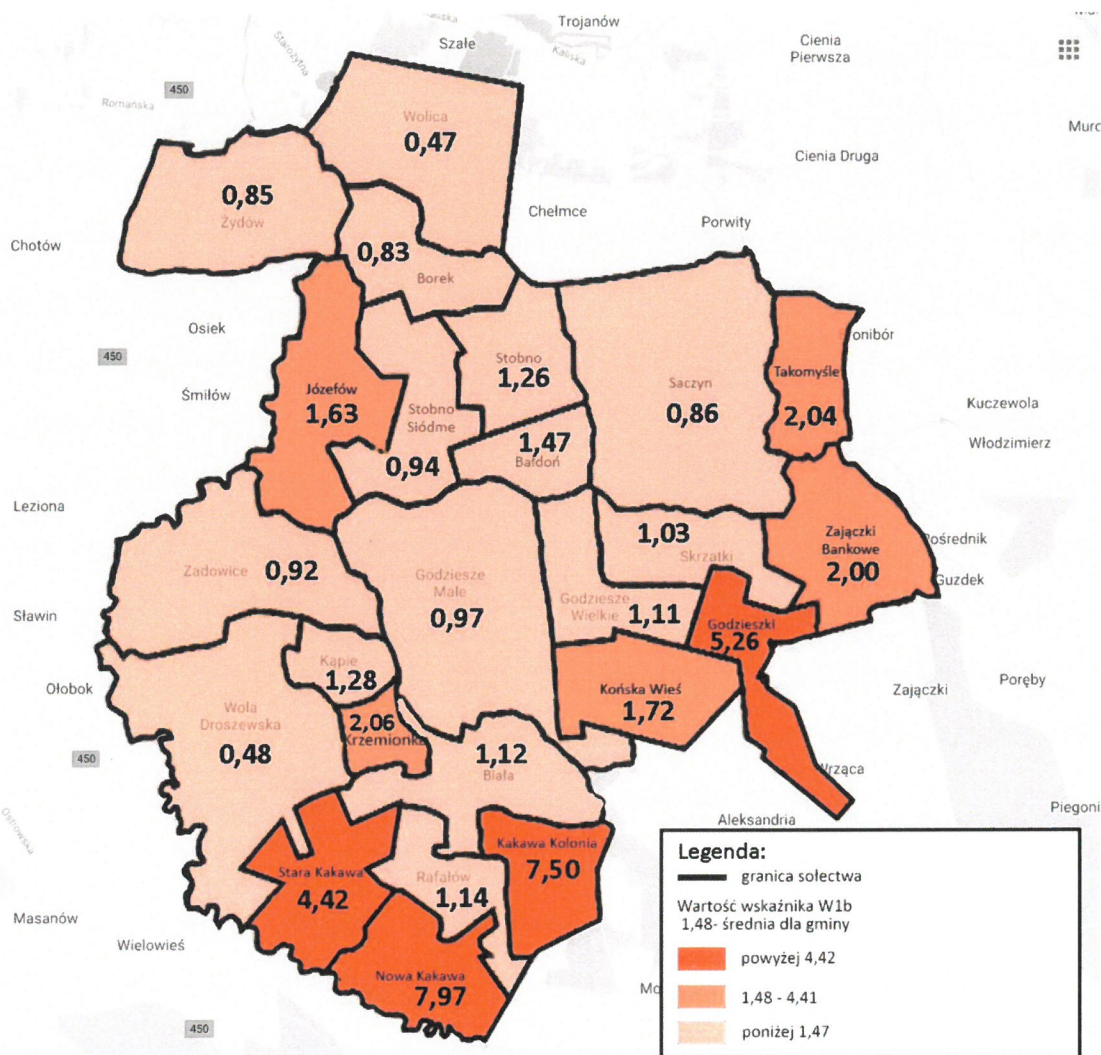
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy w Godzieszach Wielkich i Powiatowego Urzędu Pracy w Kaliszu

W gminie Godziesze Wielkie wskaźnik W1a obrazuje ilość osób długotrwale bezrobotnych w przeliczeniu na 100 osób w wieku produkcyjnym. Sołectwami, w których wskaźnik W1a przyjmuje najwyższe wartości, są: Kakawa – Kolonia (3,13), Nowa Kakawa (2,90), Takomyśle (2,04), Stara Kakawa (1,77), Rafałów (1,14), Końska Wieś (0,86), Bałdoń (0,74). Średnia wartość wskaźnika W1a dla gminy Godziesze Wielkie wynosi 0,44. Pozostałe sołectwa charakteryzuje wartość wskaźnika niższa niż średnia w gminie Godziesze Wielkie.

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY GODZIESZE WIELKIE NA LATA 2017 - 2023

Rysunek nr 4. Liczba bezrobotnych kobiet w przeliczeniu na 100 osób w wieku produkcyjnym

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy w Godzieszach Wielkich i Powiatowego Urzędu Pracy w Kaliszu

W gminie Godziesze Wielkie na 100 osób w wieku produkcyjnym średnio 1,48 stanowią kobiety. Najwyższa wartość wskaźnika występuje w sołectwach: Nowa Kakawa (7,97), Kakawa Kolonia (7,50), Godzieszki (5,26), Stara Kakawa (4,42), Krzemionka (2,06), Takomyśle (2,04), Józefów (1,63). Wartości wskaźników w pozostałych sołectwach są niższe od średniej wartości wskaźnika W1b na terenie gminy Godziesze Wielkie.

Problem bezrobocia jest tradycyjnie związany ze sferą społeczną życia mieszkańców gminy Godziesze Wielkie od czasu przemian ustrojowo – gospodarczych. Sam fakt występowania tego negatywnego zjawiska (zarówno z punktu widzenia

ekonomicznego, jak i społecznego) sprawia, że należy objąć dany obszar działaniami zmierzającymi do aktywizacji mieszkańców na rynku pracy.

Sytuacja w tym względzie, nawet na obszarze niewielkiej relatywnie gminy, jest zróżnicowana:

- a) w czasie – np. w 2004 roku wskaźnik procentowy bezrobotnych do pełnoletnich mieszkańców wynosił aż 12,4%, ale już w 2012 roku – 6,0%,
- b) przestrzeni – wykazując wartości najniższe tam, gdzie dostępność rynku pracy jest największa (północna i środkowa część gminy), a wartości najwyższe na południu gminy, skąd daleko zarówno do centrum gminy, jak i silnych gospodarczo sąsiadów.

W związku ze znaczeniem bezrobocia jako problemu społecznego także w ujęciu psychologicznym – „dziedziczenie bezrobocia” – problem ten został uznany za istotny element wyznaczania celów LPR.

W ramach problemu bezrobocia dodatkowo dokonano także analizy dwóch aspektów tego zjawiska:

- poziom bezrobocia o charakterze długotrwałym,
- poziom bezrobocia wśród kobiet.

Analiza danych obrazujących to zjawisko w układzie generalnym lub szczegółowym wskazuje na zbieżność terytorialną tego zjawiska – najwyższy poziom (w każdym przypadku) w południowych sołectwach gminy Godziesze Wielkie.

W ramach LPR problemowi temu nadano szczególne znaczenie w postaci propozycji różnorodnych form oddziaływania.

Prawie 10% mieszkańców gminy Godziesze Wielkie korzysta z zasiłków pomocy społecznej. Największy odsetek mieszkańców otrzymujących świadczenia mieszka w sołectwach: Kakawa – Kolonia (25,38), Nowa Kakawa (21,43), Godzieszki (18,45), Takomyśle (17,98), Kąpie (16,53), Skrzatki (13,59), Krzemionka (11,97), Końska Wieś (11,40), Józefów (11,04), Rafałów (10,29), Bałdoń (10,29).

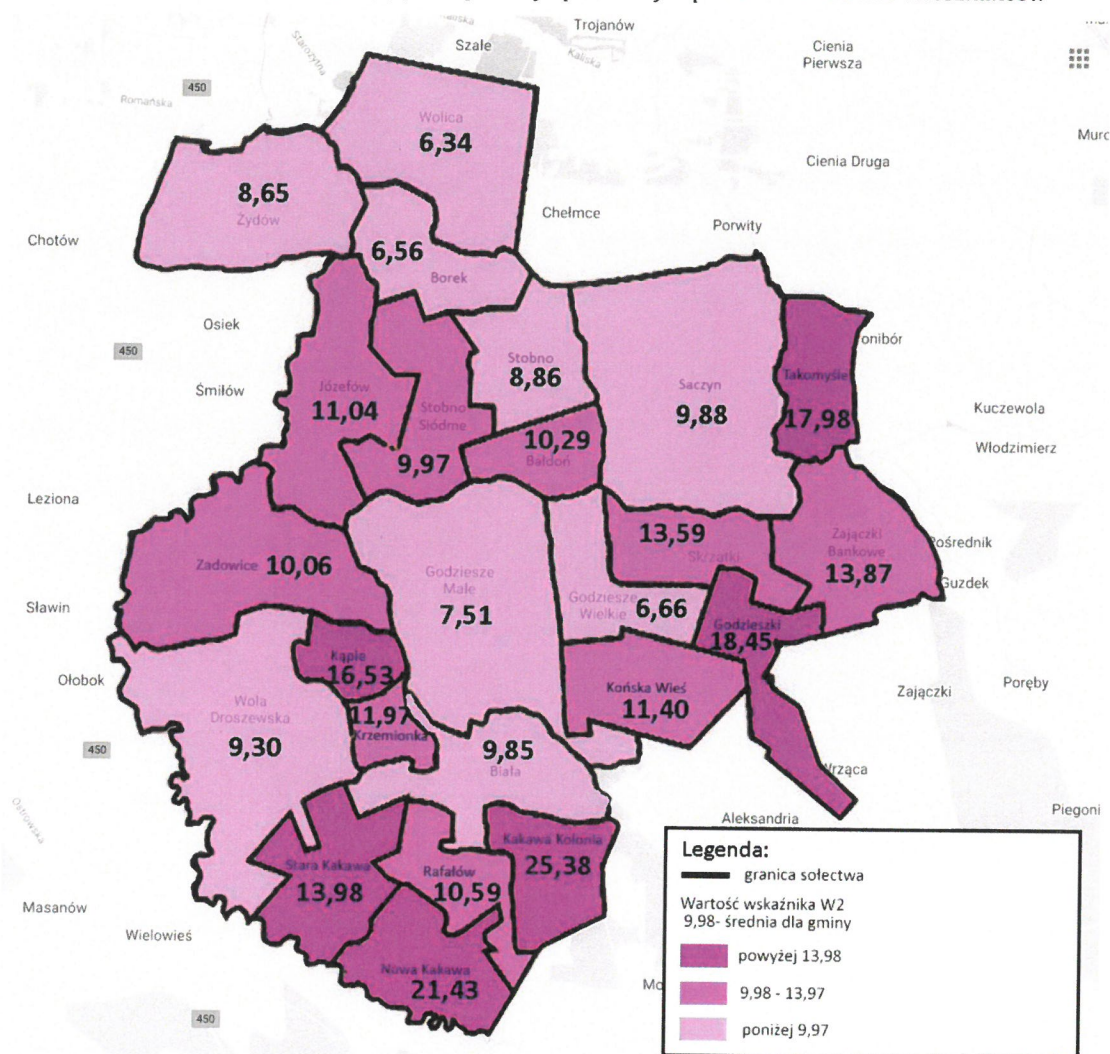
Średnia wartość wskaźnika W2 na terenie gminy wynosi 9,98. Nie przekraczają go sołectwa: Wola Droszewska, Biała, Godziesze Małe, Godziesze wielkie, Saczyn, Stobno, Stobno Siódme, Borek, Wolica, Żydów.

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY GODZIESZE WIELKIE NA LATA 2017 - 2023

Rysunek nr 5. Liczba osób korzystających z pomocy społecznej w przeliczeniu na 100 mieszkańców

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy w Godzieszach Wielkich i Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Godzieszach Wielkich

Dokonując analiz dla potrzeb Programu Rewitalizacji, stwierdzono, iż wsparcia ze środków pomocy społecznej udzielano najczęściej z następujących powodów:

- a) ubóstwo - 44 % przyznanych form pomocy,
- b) ochrona macierzyństwa – 13 % przyznanych form pomocy,
- c) bezrobocie - 18 % przyznanych form pomocy
- d) niepełnosprawność - 8 % przyznanych form pomocy
- e) długotrwała choroba - 8 % przyznanych form pomocy
- f) brak zaradności życiowej- 5 % przyznanych form pomocy
- g) wielodzietność - 5 % przyznanych form pomocy
- h) bezdomność - 1 % przyznanych form pomocy

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY GODZIESZE WIELKIE NA LATA 2017 - 2023

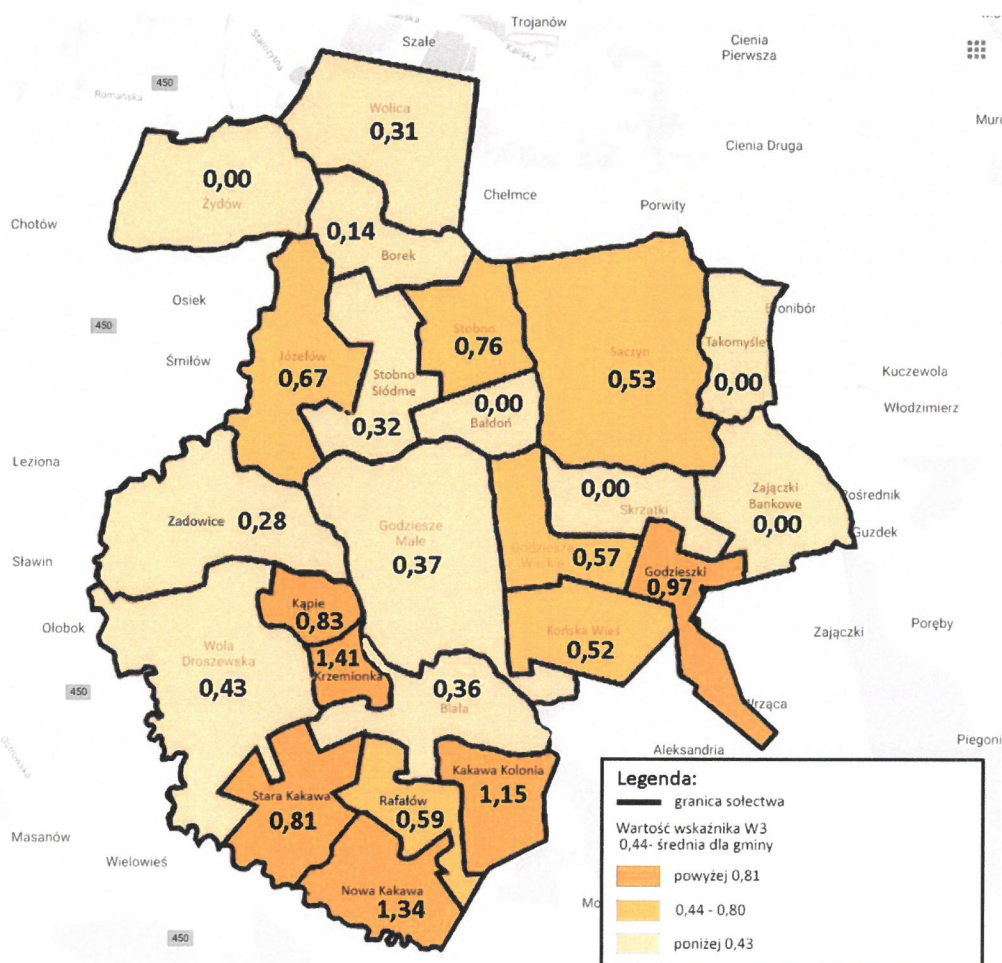
Przedstawione powyżej dane dotyczące uzasadnienia przyznania środków z pomocy społecznej także, w wysokim stopniu, pokrywają się z motywami przyznania innych form wsparcia dla rodzin m.in. stypendium socjalnego dla uczniów.

Problematyka korzystania ze świadczeń pomocy społecznej jest istotnym aspektem wpływającym na ocenę poziomu ubóstwa na terenie gminy.

Kształtowanie się natężenia tego zjawiska w układzie przestrzennym prowadzi wprost do powiązania go z uwzględnionymi już elementami parametryzacji w zakresie bezrobocia i zachowań patologicznych.

Wartości przedmiotowego wskaźnika dla poszczególnych jednostek analitycznych cechuje duża rozpiętość: od 0,00 (w sołectwie Borek) do 1,34 (w sołectwie Nowa Kakawa – Kolonia). Wartości wskaźnika, w podobnych warunkach ilościowych, pozostają na niezmiennym poziomie od 2013 roku.

Rysunek nr 6. Liczba osób nadużywających alkoholu w przeliczeniu na 100 mieszkańców

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy w Godzieszach Wielkich i Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

Jednym z najpoważniejszych problemów społecznych występujących na terenie gminy Godziesze Wielkie jest alkoholizm. Średnia wartość wskaźnika W3 dla gminy wynosi 0,44. Problem alkoholizmu powyżej średniego wskaźnika w gminie Godziesze Wielkie występuje w sołectwach: Krzemionka (1,41), Nowa Kakawa (1,34), Kakawa - Kolonia (1,15), Godzieszki (0,97), Kąpie (0,83), Stara Kakawa (0,81), Józefów (0,67), Stobno (0,76), Rafałów (0,59), Godziesze Wielkie (0,57), Saczyn (0,53). Wartości wskaźnika W3 w pozostałych sołectwach są niższe od jego średniej wartości dla gminy.

Znaczenie problemu alkoholizmu nie zawiera się tylko w definicyjnym stwierdzeniu „nadużywania”, ale tworzy rozległe problemy społeczne, oddziałując jednocześnie na kilka problemów ujmowanych w sferze społecznej – współwystępując z takimi problemami, jak:

- ubóstwo (wydatki na alkohol kosztem rodziny),
- wykluczenie społeczne,
- trudności w nauce w rodzinie alkoholika,
- bezrobocie (trudność ze znalezieniem stałej pracy),
- przemoc w rodzinie.

Z tego też względu, poziom występowania tego zjawiska w poszczególnych sołectwach gminy był przedmiotem analizy i odniesienia problemu w zakresie przedsięwzięć rewitalizacyjnych.

W populacji ludności na terenie gminy Godziesze Wielkie średnia wartość wskaźnika liczby osób w wieku poprodukcyjnym wynosi 15,79. Największym udziałem osób w wieku .poprodukcyjnym charakteryzują się sołectwa: Godzieszki (22,33), Bałdoń (21,40), Takomyśle (20,22), Końska Wieś (19,69), Godziesze Wielkie (19,22), Zajączki Bankowe (19,08) oraz sołectwa: Biała (18,25), Wola Droszewska (18,17), Godziesze Małe (17,12), Rafałów (17,06), Stara Kakawa (16,13).

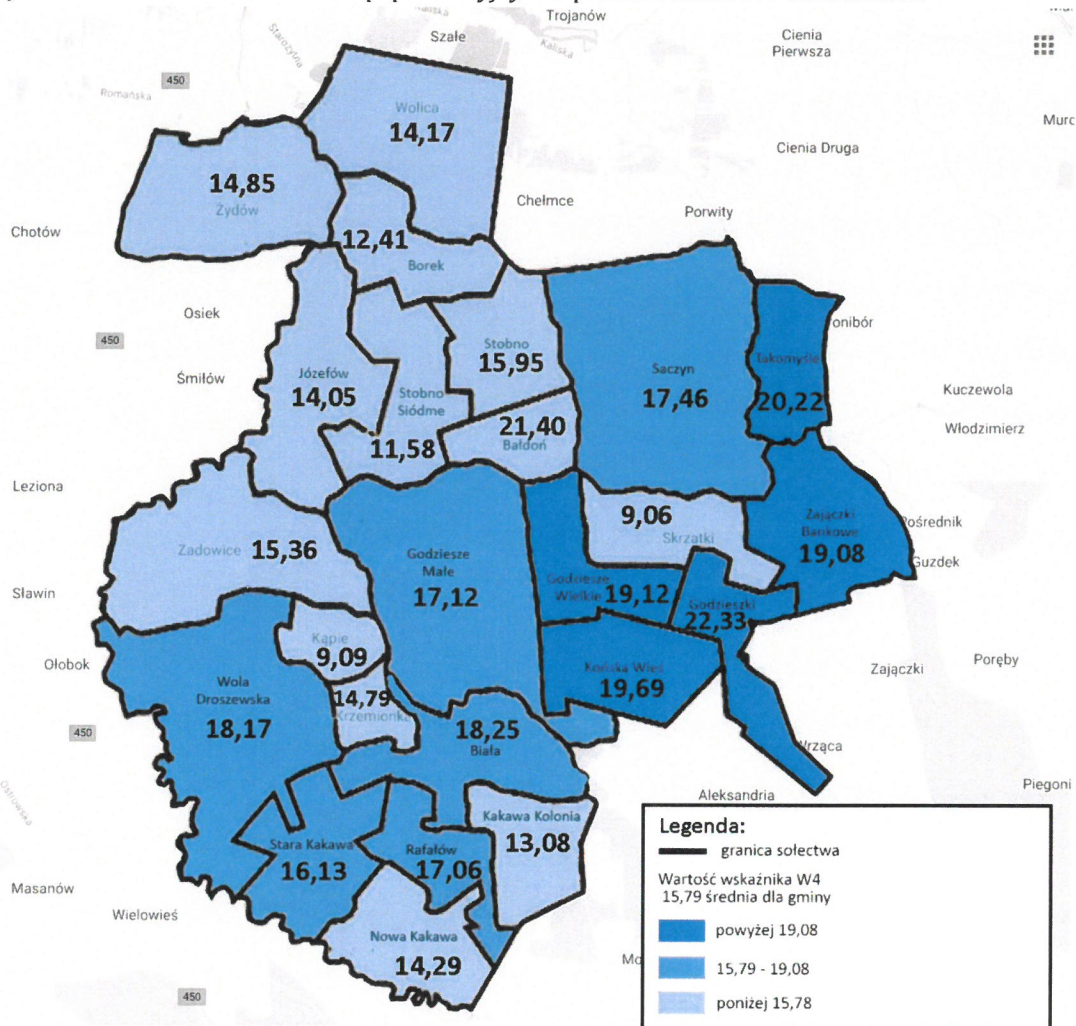
Rozkład natężenia wartości wskaźnika liczby osób w wieku poprodukcyjnym na terenie gminy ma charakter zróżnicowany przestrzennie i mieści się w przedziale od najwyższej wartości 22,33 we wsi Godzieszki do najniższych 11,58 we wsi Stobno Siódme i aż 9,09 we wsi Kąpie. Na kształtowanie się wartości wskaźnika na terenie poszczególnych sołectw mają wpływ czynniki demograficzne (liczba urodzeń), ale także wydłużanie się

życia mieszkańców i procesy migracyjne obejmujące teren wsi podkaliskich, powodujące zwiększenie się liczby mieszkańców gminy (szczególnie ludzi młodych i w średnim wieku, budujących tutaj swoje domy).

Rysunek nr 7. Liczba osób w wieku poprodukcyjnym w przeliczeniu na 100 mieszkańców

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy w Godzieszach Wielkich

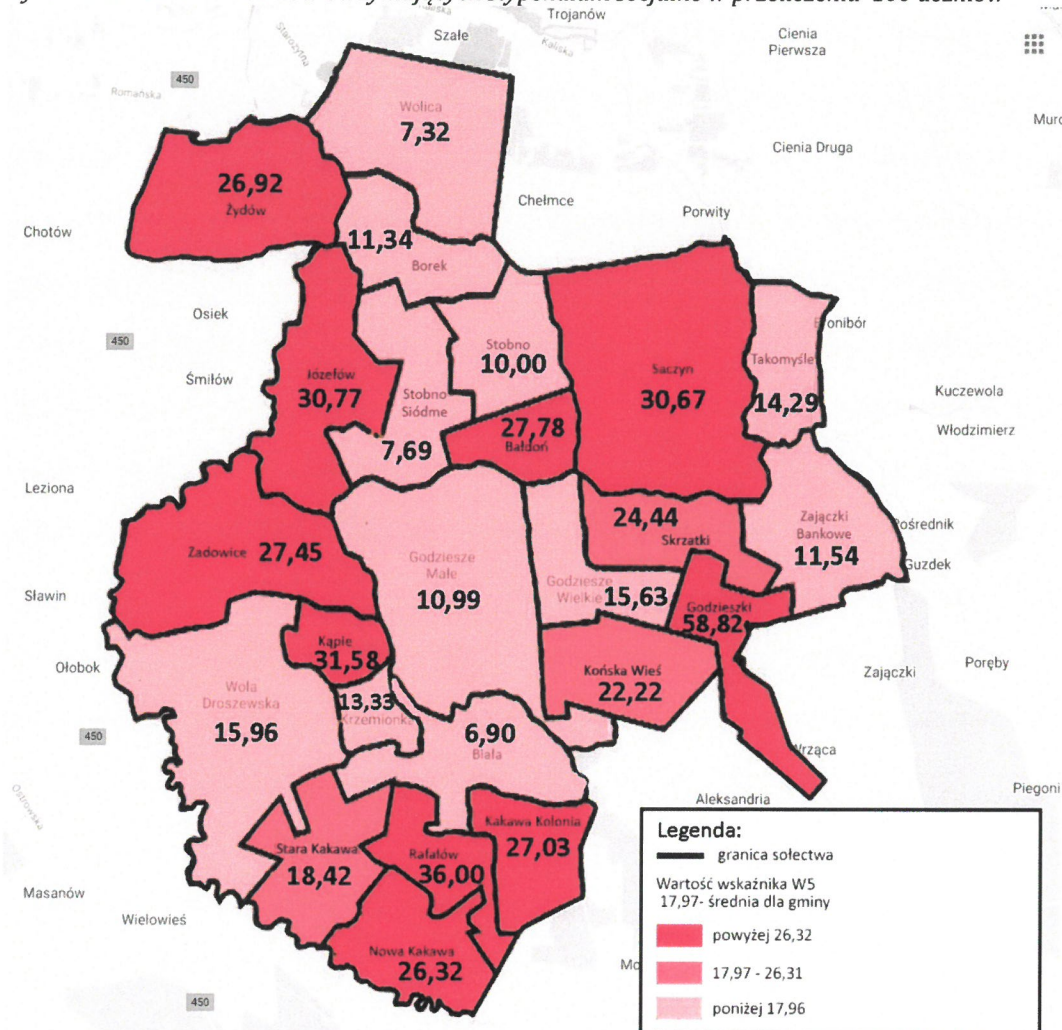
Wartości wskaźnika kształtują się poniżej średniej gminy w sołectwach zlokalizowanych w północnej i południowej części gminy, co wskazuje na korzystną sytuację w tych jednostkach analitycznych.

Opisane tym wskaźnikiem zjawisko powoduje wzrost tzw. „zagrożenia demograficznego” czyli przewagi liczebnej osób w wieku nieprodukcyjnym do grupy mieszkańców w wieku produkcyjnym i zwiększenie obciążeń z tytułu prowadzenia polityki senioralnej.

Rysunek nr 8. Liczba uczniów otrzymujących stypendium socjalne w przeliczeniu 100 uczniów

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej

Rysunek przedstawia sołectwa, w których mieszkają rodziny uczniów otrzymujących stypendia socjalne. Są to rodziny znajdujące się w trudnej sytuacji finansowej.

Sołectwa z największym udziałem uczniów otrzymujących stypendium socjalne to: Godzieszki (58,82), Rafałów (36,00), Kapcie (31,58), Józefów (30,77), Saczyn (30,67), Bałdoń (27,78), Zadowice (27,45), Kakawa – Kolonia (27,03), Żydów (26,92), Nowa Kakawa (26,32). Wysoka wartość wskaźnika wskazuje na nieporadność życiową osób zamieszkujących poszczególne sołectwa.

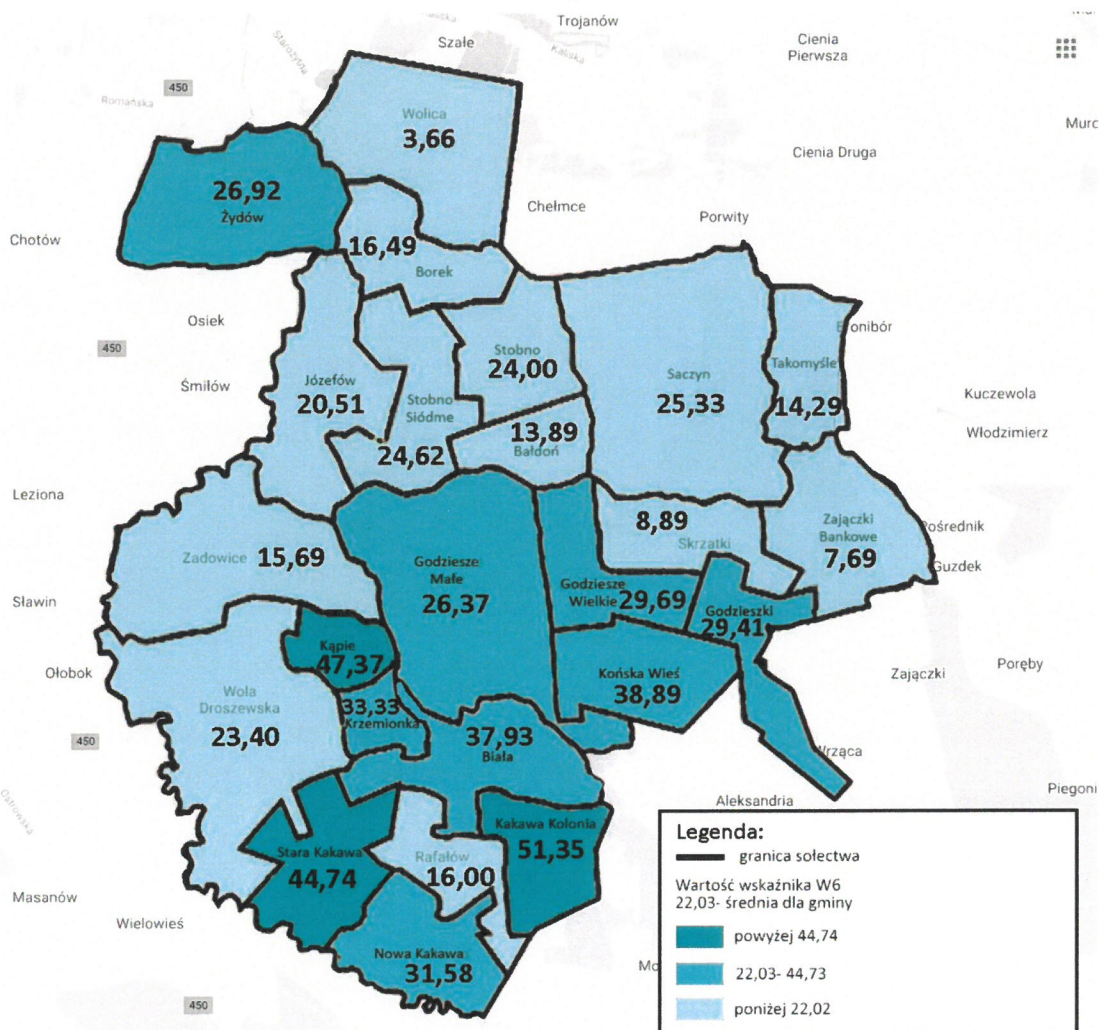
Wartość tego wskaźnika ściśle koresponduje z danymi dotyczącymi kierunków udzielania pomocy społecznej, będąc kolejnym dowodem kształtowania się obszarów zamieszkałych przez osoby uzyskujące niskie dochody.

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY GODZIESZE WIELKIE NA LATA 2017 - 2023

Rysunek nr 9. Liczba uczniów z trudnościami w nauce w przeliczeniu na 100 uczniów

Źródło: opracowanie własne na podstawie informacji uzyskanych ze szkół Gminy Godziesze Wielkie

Na terenie gminy Godziesze Wielkie dzieci uczęszczają do pięciu szkół podstawowych: w Godzieszach Wielkich, Woli Droszewskiej, Stobnie Siódmym, Starej Kakawie i Żydowie. Na poziomie gimnazjalnym – do dwóch: w Godzieszach Wielkich i Woli Droszewskiej. Poproszono dyrektorów szkół, aby oszacowali liczbę uczniów z trudnościami w nauce w roku szkolnym 2015/2016. Na tej podstawie wyznaczono wskaźnik W6, - liczba uczniów z trudnościami w nauce w przeliczeniu na 100 uczniów. Okazało się, że średnio aż 22 osiąga niezadowalające wyniki w nauce. Najwyższe wartości wskaźnika odnotowano w sołectwach: Kakawa – Kolonia (51,35), Kapcie (47,37), Stara Kakawa (44,74), Końska Wieś (38,89), Biała (37,93), Krzemionka (33,33), Nowa Kakawa (31,58).

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY GODZIESZE WIELKIE
NA LATA 2017 - 2023

Szczególne znaczenia nabiera analiza wyników uzyskiwanych przez uczniów gimnazjów w gminie Godziesze Wielkie na egzaminach zewnętrznych. W roku szkolnym 2015/2016 uczniowie tychże szkół uzyskiwali wyniki gorsze od średniej dla Powiatu i Województwa, zarówno z języka polskiego, jak i matematyki oraz przedmiotów przyrodniczych.

Wyniki uzyskane w czasie egzaminów szóstoklasistów i gimnazjalistów pochodzących z gminy Godziesze Wielkie w 2016 roku na podstawie opracowania Okręgowej Komisji Egzaminacyjnej w Poznaniu przedstawiały się następująco:

Tabela nr 11. Wyniki sprawdzianu szóstoklasistów w 2016 r.

Wyszczególnienie	Gmina Godziesze Wielkie	Powiat kaliski
Część pierwsza	56,99%	60,74%
Język polski	67,65%	68,33%
Matematyka	45,74%	52,63%
Część druga - j. angielski	58,52%	67,13%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Okręgowej Komisji Egzaminacyjnej w Poznaniu

Tabela nr 12. Wyniki egzaminów gimnazjalnych w 2016 r.

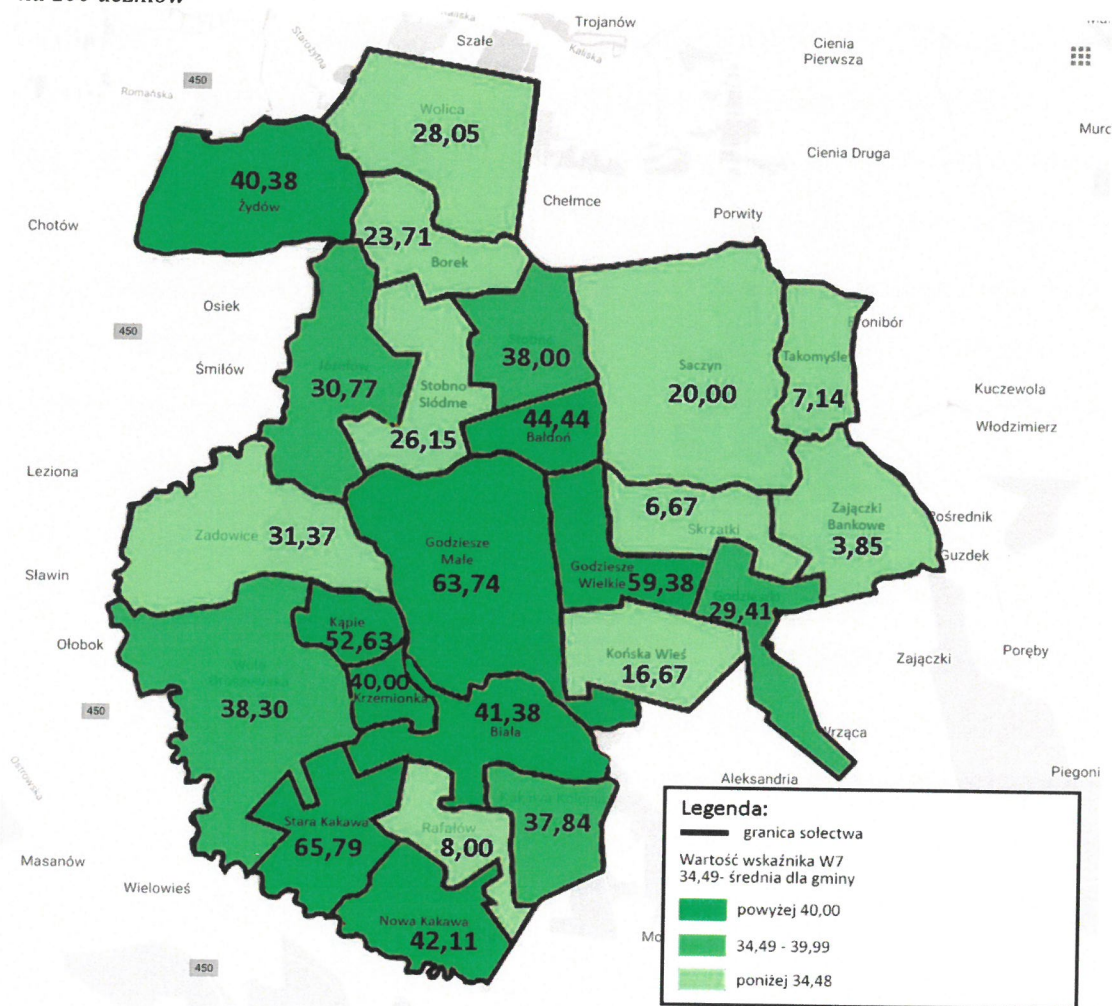
Wyszczególnienie	Gmina Godziesze Wielkie	Powiat kaliski
Historia/WOS	56,32%	56,25%
Język polski	62,59%	66,73%
Przedmioty przyrodnicze	49,43%	51,01%
Matematyka	40,57%	48,35%
Język angielski - podstawowy	52,35%	57,12%
Język angielski - rozszerzony	30,75%	36,55%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Okręgowej Komisji Egzaminacyjnej w Poznaniu

Rysunek nr 10. Liczba uczniów uczestniczących w zajęciach pozalekcyjnych w przeliczeniu na 100 uczniów

Źródło: opracowanie własne na podstawie informacji uzyskanych ze szkół Gminy Godziesze

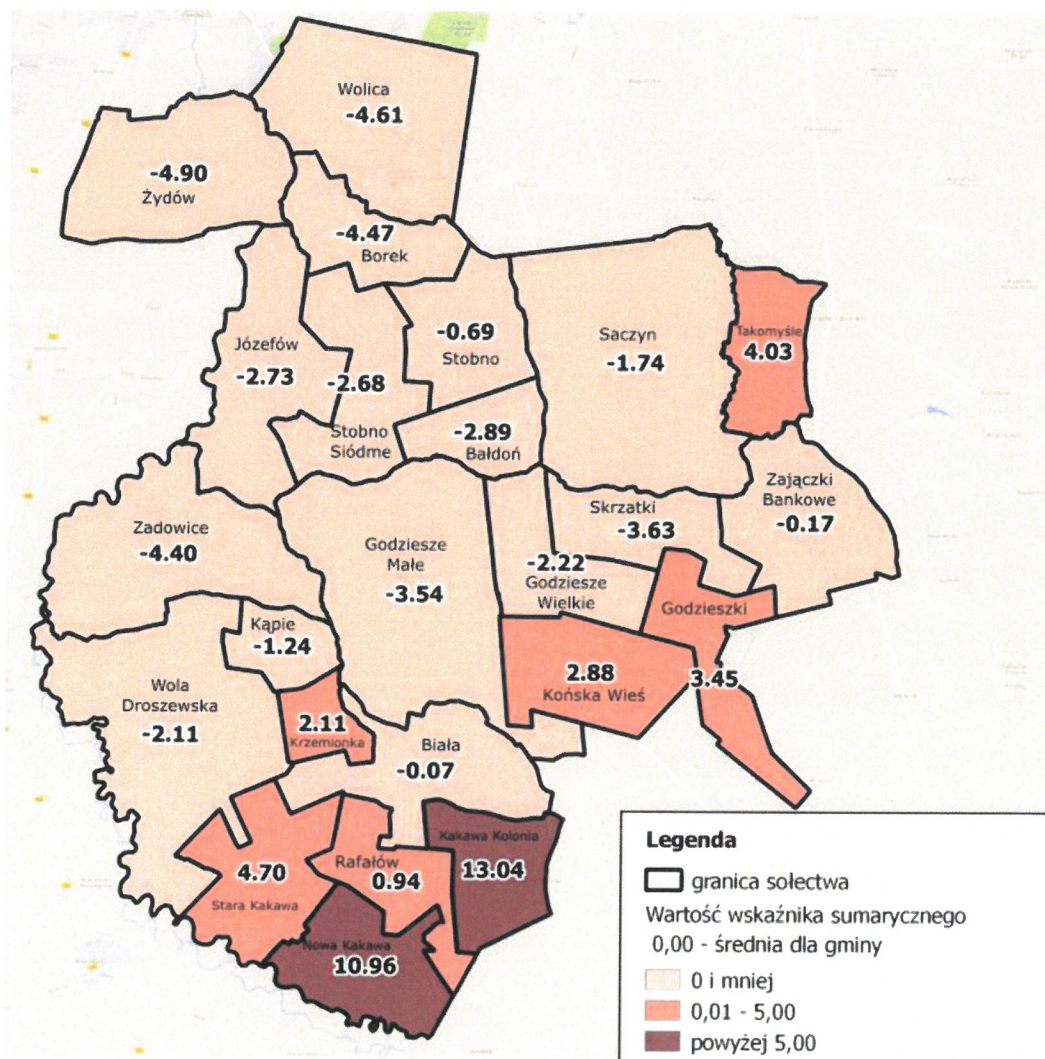
Przeciwdziałając problemom w nauce, każda szkoła prowadzi zajęcia pozalekcyjne. Na podstawie danych udostępnionych przez dyrektorów szkół utworzono wskaźnik W7 obrazujący udział uczniów w zajęciach pozalekcyjnych w przeliczeniu na 100. W poszczególnych sołectwach przedstawia się on następująco:

- najwyższe wartości wskaźnika odnotowuje się w sołectwach: Stara Kakawa (65,79), Godziesze Małe (63,74), Godziesze wielkie (59,38), Kapie (52,63), Baldon (44,44), Nowa Kakawa (42,11), Biała (41,38), Krzemionka (40,00),
- średnie wartości wskaźnika (przedział 34,49 – 39,99): Kakawa – Kolonia, Wola Droszewska, Józefów i Stobno,
- najniższe wartości wskaźnika W7: Rafałów, Skrzatki, Zajęczi Bankowe.

Rysunek nr 11. Sumaryczny wskaźnik degradacji

Źródło: opracowanie własne

Podsumowaniem analizy wskaźnikowej w sferze społecznej jest sumaryczny wskaźnik degradacji. Dodatnie wartości tego wskaźnika oznaczają występowanie sytuacji kryzysowej w jednostce analitycznej. Sytuację kryzysową w jednostkach analitycznych na terenie gminy Godziesze Wielkie prezentuje powyższa mapa obrazująca rozkład przestrzenny sumarycznego wskaźnika degradacji. Wskaźnik ten najwyższe (dodatnie) wartości przyjmuje we wsiach: Kakawa Kolonia, Nowa Kakawa, Stara Kakawa i Takomyśle, najniższe natomiast (ujemne) we wsiach: Żydów, Wolica i Borek.

4.2. Sfera gospodarcza

Aktualny stan liczebny funkcjonujących podmiotów gospodarczych na terenie gminy (505 zarejestrowanych podmiotów) umiejscawia gminę na odległym miejscu w odniesieniu do średniej tego wskaźnika na terenie Polski (gdzie ilość podmiotów gospodarczych na 10 tys. mieszkańców wynosi ponad 1080) i Wielkopolski (odpowiednio – 1180 podmiotów gospodarczych).

Liczba wyrejestrowywanych w ciągu roku podmiotów gospodarczych nie ulega gwałtownym wahaniom i w okresie ostatnich 5 lat oscylowała w przedziale 6 – 11% przy relatywnie wyższym poziomie podmiotów nowo rejestrowanych, co doprowadziło do dość wysokiego, jak na typowo rolniczą gminę, poziomu przedsiębiorczości w 2016 roku.

Wśród podmiotów gospodarczych funkcjonujących na terenie gminy, największą część (ok. 95%) stanowiły podmioty małe, zatrudniające do 9 pracowników, funkcjonujące w III sektorze gospodarki narodowej (pozostała działalność) – prawie 70% podmiotów zarejestrowanych na terenie gminy.

Tabela nr 13. Wskaźniki dot. sfery gospodarczej

Lp.	Jednostka analityczna	W8: Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych w przeliczeniu na 100 mieszkańców	W9: Liczba wyrejestrowanych podmiotów gospodarczych w ostatnim roku w przeliczeniu na 100 podmiotów gospodarczych	W10: Średnia powierzchnia gospodarstwa rolnego
1	Bałdoń	3,70	11,11	4,68
2	Biała	1,82	20,00	5,26
3	Borek	7,95	8,77	2,57
4	Godziesze Małe	5,79	10,64	4,01
5	Godziesze Wielkie	8,22	17,24	5,64
6	Godzieszki	7,77	12,50	6,78
7	Józefów	5,02	13,33	4,84
8	Kakawa Kolonia	3,08	25,00	3,38
9	Kąpie	1,65	0,00	3,45
10	Końska Wieś	4,15	25,00	6,23
11	Krzemionka	4,20	0,00	4,28
12	Nowa Kakawa	3,57	12,50	4,01
13	Rafałów	2,94	20,00	3,77
14	Saczyn	3,88	4,55	6,19
15	Skrzatki	2,09	0,00	4,59
16	Stara Kakawa	4,84	11,11	4,94

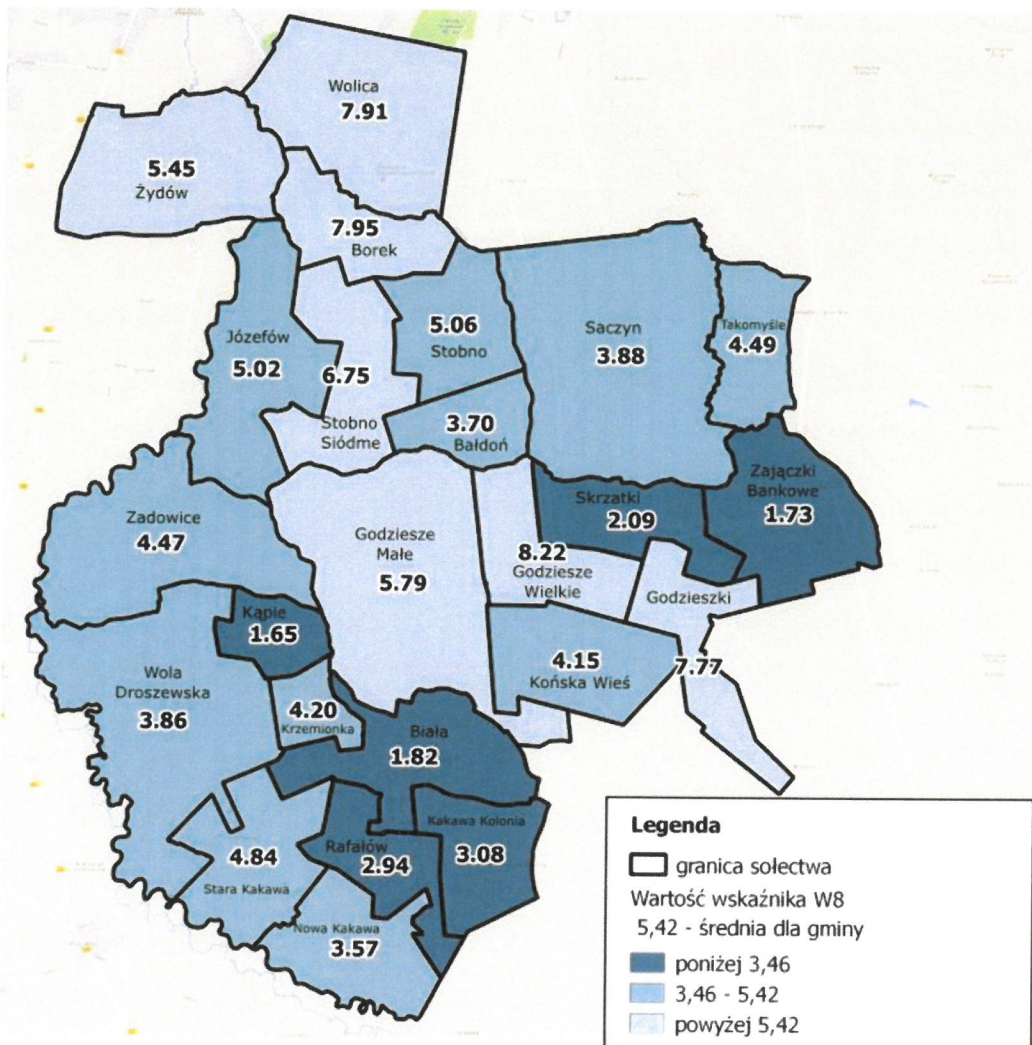

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY GODZIESZE WIELKIE NA LATA 2017 - 2023

17	Stobno	5,06	15,00	3,34
18	Stobno Siódme	6,75	19,05	3,68
19	Takomyśle	4,49	0,00	5,73
20	Wola Droszewska	3,86	7,41	4,76
21	Wolica	7,91	7,92	2,86
22	Zadowice	4,47	18,75	5,46
23	Zajączki Bankowe	1,73	0,00	4,99
24	Żydów	5,45	10,34	4,71
	GMINA	5,42	11,29	4,59

Źródło: opracowanie własne

Rysunek nr 12. Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych w przeliczeniu na 100 mieszkańców

Źródło: opracowanie własne

Średnia wartość wskaźnika W8 dla gminy Godziesze wielkie wynosi 5,42. Sołectwami, w których wartość wskaźnika jest niższa od średniej w gminie są: Nowa Kakawa, Kakawa – Kolonia, Stara Kakawa, Rafałów, Biała, Wola Droszewska, Kąpie, Końska Wieś, Zadowice, Stobno, Saczyn, Skrzatki, Bałdoń, Józefów, Zajączki Bankowe.

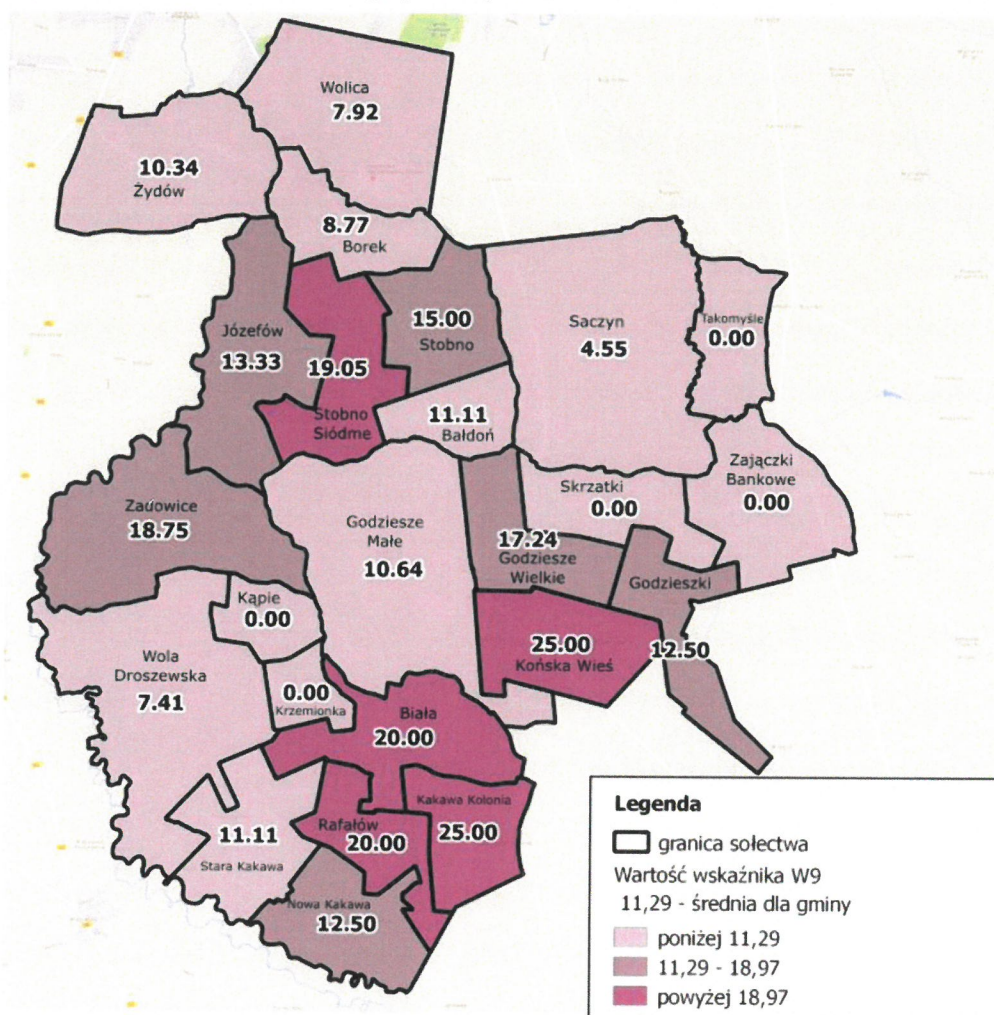

W związku z powyższym, w tych sołectwach zdiagnozowano występowanie problemu w sferze gospodarczej. Lepsza sytuacja cechuje sołectwa o wartościach wskaźnika w przedziale od 5,42 do 7,76, tj.: Żydów, Stobno Siódme, Godziesze Małe. W Godzieszach Wielkich, Godzieszkach oraz dwóch wsiach podkaliskich – Borek i Żydów obserwuje się najwyższe wartości wskaźnika W8, wskazujące na fakt, iż w tych sołectwach występuje najmniejsze natężenie problemu sfery gospodarczej w gminie Godziesze Wielkie.

Rysunek nr 13. Liczba wyrejestrowanych podmiotów gospodarczych w ostatnim roku w przeliczeniu na 100 podmiotów gospodarczych

Źródło: opracowanie własne

Niemniej jednak i w zakresie „stabilności” ilości podmiotów gospodarczych na terenie gminy występuje zróżnicowanie świadczące o brakach w umiejętności prowadzenia działalności gospodarczej.

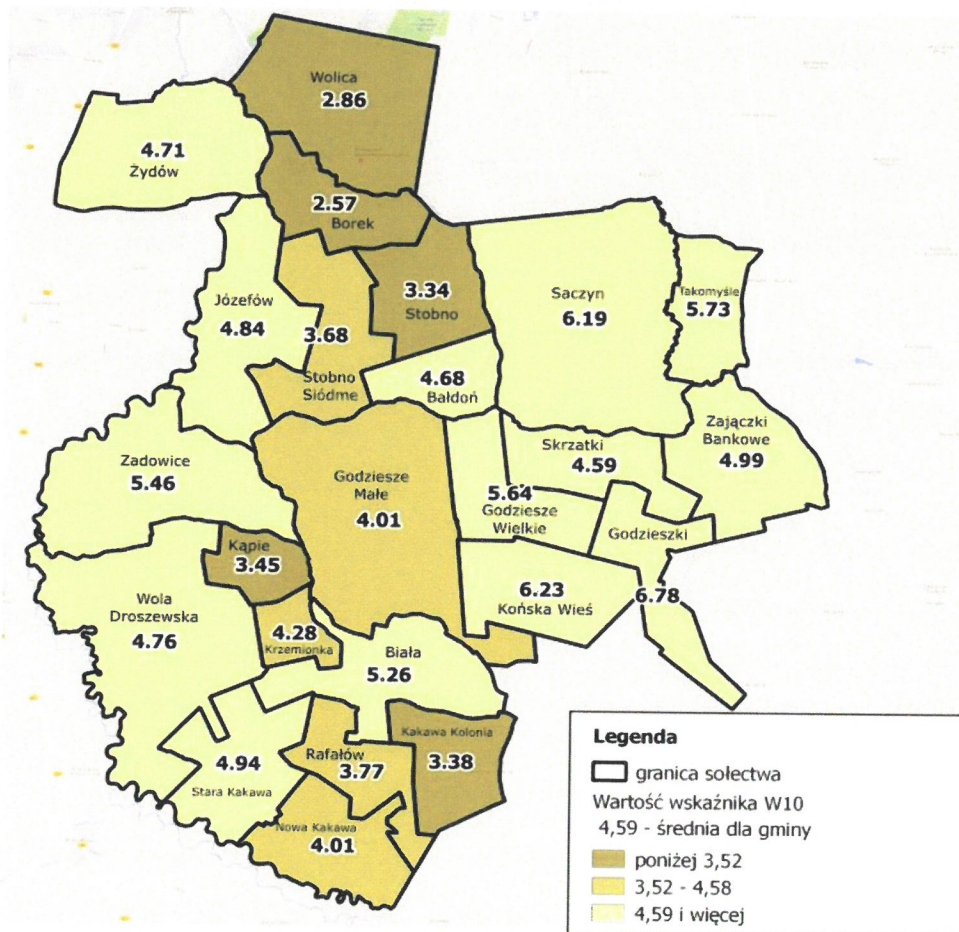
Analizując zjawisko poziomu wyrejestrowanych podmiotów gospodarczych, na terenie gminy widoczne jest wyraźne zróżnicowanie pomiędzy jednostkami analitycznymi (najwyższa, korzystna stabilność we wsiach północnej części gminy i brak stabilności w obszarze wsi: Końska Wieś, Kakawa – Kolonia, Rafałów, Biała.)

Na tym tle szczególnego znaczenia nabiera problem funkcjonowania małych gospodarstw rolnych, stanowiących podstawę utrzymania dla połowy mieszkańców gminy. W gminie funkcjonują wyłącznie indywidualne gospodarstwa rolne, a użytki rolne stanowią 8402 ha, czyli 79,7% powierzchni gminy.

Średnio, na 1 mieszkańca gminy przypada 0,91 ha użytków rolnych, co jest wynikiem lepszym niż średnia w Wielkopolsce (0,60ha).

Niekorzystna, z punktu widzenia ekonomiki rolnictwa, jest jednak struktura wielkości funkcjonujących gospodarstw rolnych, obejmująca w zdecydowanej większości gospodarstwa rolne o powierzchni poniżej uznawanej za minimum 7 ha użytków rolnych.

Rysunek nr 14. Średnia powierzchnia gospodarstwa rolnego

Źródło: opracowanie własne

Aktualnie średnia powierzchnia gospodarstwa rolnego w gminie wynosi 4,59 ha i ulega od 10 laty systematycznemu obniżaniu z racji występowania silnych tendencji suburbanizacyjnych we wsiach położonych w sąsiedztwie Kalisza (Borek, Wolica) i ograniczania, poprzez sprzedaż i wydzierżawianie gruntów, funkcji rolniczych we wsiach położonych w południowo – zachodniej części gminy.

W wyniku tego zjawiska, zachodzi proces konsolidacji nielicznych gospodarstw o dużym areale gruntów rolnych (około 12% ogółu gospodarstw rolnych) i karłowacenia gospodarstw pozostałych.

Jest to tendencja trafnie ujęta w podsumowaniu raportu: *Wieś w Polsce 2017. Diagnoza i prognoza* Fundacji Wspomagania Wsi – Warszawa 2017 oraz *Polska wieś 2016 – Fundacja Rozwoju Polskiego Rolnictwa* - pod red. Jerzego Wilkina i Iwony Nierzyńskiej.

W wyniku zjawisk zachodzących we wsiach gminy Godziesze Wielkie zaistniał obecnie następujący podział gospodarstw:

- a) gospodarstwa duże i średnie nastawione na produkcję rolną, hodowlaną i ogrodnictwą położone w centralnej części gminy;
- b) gospodarstwa rozproszone o areale 3 – 5 ha położone w południowej części gminy, nieprowadzące już działalności rolniczej lub wyłącznie dla własnych potrzeb i utrzymujące się z pracy dorywczej, dopłat i świadczeń społecznych.

Kształtowanie się wskaźnika średniej wielkości gospodarstwa rolnego na terenie gminy Godziesze Wielkie przedstawia dwa różne problemy:

- problem pierwszy dotyczący zespołu wsi o niskiej średniej wielkości gospodarstwa rolnego w granicach 2,57 – 3,68 ha (wsie: Borek, Wolica, Stobno, Stobno Siódme), to przejaw przekształceń przestrzennych (budownictwo podmiejskie);
- problem drugi to sytuacja kryzysowa obejmująca sferę gospodarczą wsi: Kakawa - Kolonia, Rafałów, Nowa Kakawa (średnia wielkość gospodarstwa rolnego – 3,38 – 4,01 ha).

W oparciu o przedstawione powyżej dane liczbowe i wskaźniki, a także analizy sytuacji gospodarczej w poszczególnych jednostkach analitycznych, można dokonać identyfikacji problemów w sferze gospodarczej gminy Godziesze Wielkie:

- 1) gminę charakteryzuje relatywnie niski poziom przedsiębiorczości. Liczebność podmiotów gospodarczych przypadająca na 1000 mieszkańców jest niższa niż odpowiadające jej wskaźniki dla Wielkopolski i kraju,
- 2) wśród podmiotów gospodarczych dominują małe (zatrudniające do 9 pracowników), stanowią one 95% ogółu podmiotów,
- 3) dominującym sektorem w gminie jest rolnictwo. Oprócz gospodarstw specjalizujących się w hodowli zwierząt i ogrodnictwie, pozostałe małe i bardzo małe gospodarstwa (średnio 4,59 ha) nie stanowią źródła należytych dochodów dla właścicieli i ich rodzin.

4.3. Sfera środowiskowa

Gmina Godziesze Wielkie zajmuje powierzchnię 10 540 ha położoną w dolinach rzek Proсны i Pokrzywnicy.

Prawie 80% powierzchni gminy zajmują użytki rolne, a 16% lasy.

Gmina prawie w całości mieści się w ramach Obszaru Krajobrazu Chronionego Rzeki Proсны. W związku z rolniczym charakterem gminy i związanymi z tym faktem niskimi dochodami budżetowymi samorządu oraz mieszkańców – w gminie występuje szereg nierozwiązanych dotąd problemów mogących w przyszłości wywrzeć negatywny wpływ na środowisko naturalne na obszarze gminy oraz oddziaływać na stan środowiska subregionu kaliskiego i Wielkopolski.

Podstawowe problemy, w sferze środowiskowej, na terenie gminy Godziesze Wielkie to:

- zagrożenie dla jakości wód powierzchniowych i podziemnych,
- zagrożenie dla jakości powietrza,
- zagrożenie dla stanu zdrowia mieszkańców.

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY GODZIESZE WIELKIE NA LATA 2017 - 2023

Tabela nr 14. Wskaźniki dot. sfery środowiskowej

Lp.	Jednostka analityczna	W11: Udział budynków mieszkalnych pokrytych płytami azbestowo-cementowymi w ogólnej liczbie budynków mieszkalnych	W12: Udział budynków mieszkalnych korzystających ze zbiorników bezodpływowych w ogólnej liczbie budynków mieszkalnych	W13: Udział budynków mieszkalnych opalanych węglem w ogólnej liczbie budynków mieszkalnych
1	Bałdoń	30,00	85,00	96,67
2	Biała	60,87	94,20	91,30
3	Borek	16,57	77,90	80,11
4	Godziesze Małe	18,50	28,00	90,00
5	Godziesze Wielkie	22,16	17,61	89,77
6	Godzieszki	42,31	84,62	100,00
7	Józefów	38,67	70,67	94,67
8	Kakawa Kolonia	47,69	89,23	95,38
9	Kąpie	50,00	80,00	93,33
10	Końska Wieś	50,00	83,33	93,75
11	Krzemionka	37,14	94,29	100,00
12	Nowa Kakawa	65,45	76,36	100,00
13	Rafałów	14,29	76,19	95,24
14	Saczyn	34,27	90,21	90,21
15	Skrzatki	31,94	44,44	100,00
16	Stara Kakawa	60,87	77,17	94,57
17	Stobno	17,17	89,90	79,80
18	Stobno Siódme	5,19	80,52	80,52
19	Takomyśle	40,91	86,36	100,00
20	Wola Droszewska	24,86	83,24	84,97
21	Wolica	12,73	85,40	80,12
22	Zadowice	32,58	78,65	100,00
23	Zajączki Bankowe	16,28	88,37	100,00
24	Żydów	24,62	79,23	80,00
	GMINA	27,58	72,29	88,55

Źródło: opracowanie własne

Przygotowując Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Godziesze Wielkie zespół dokonał analiz ilościowych i jakościowych dla problemów występujących w sferze środowiskowej i przedstawił je w wersji tabelarycznej i wskaźnikowej.

Stwierdzono, iż na terenie gminy użytkowane są (stan 2015 rok) – 2 324 budynki mieszkalne. W różnych stadiach budowy natomiast jest około 310 budynków mieszkalnych, niezasiedlonych.

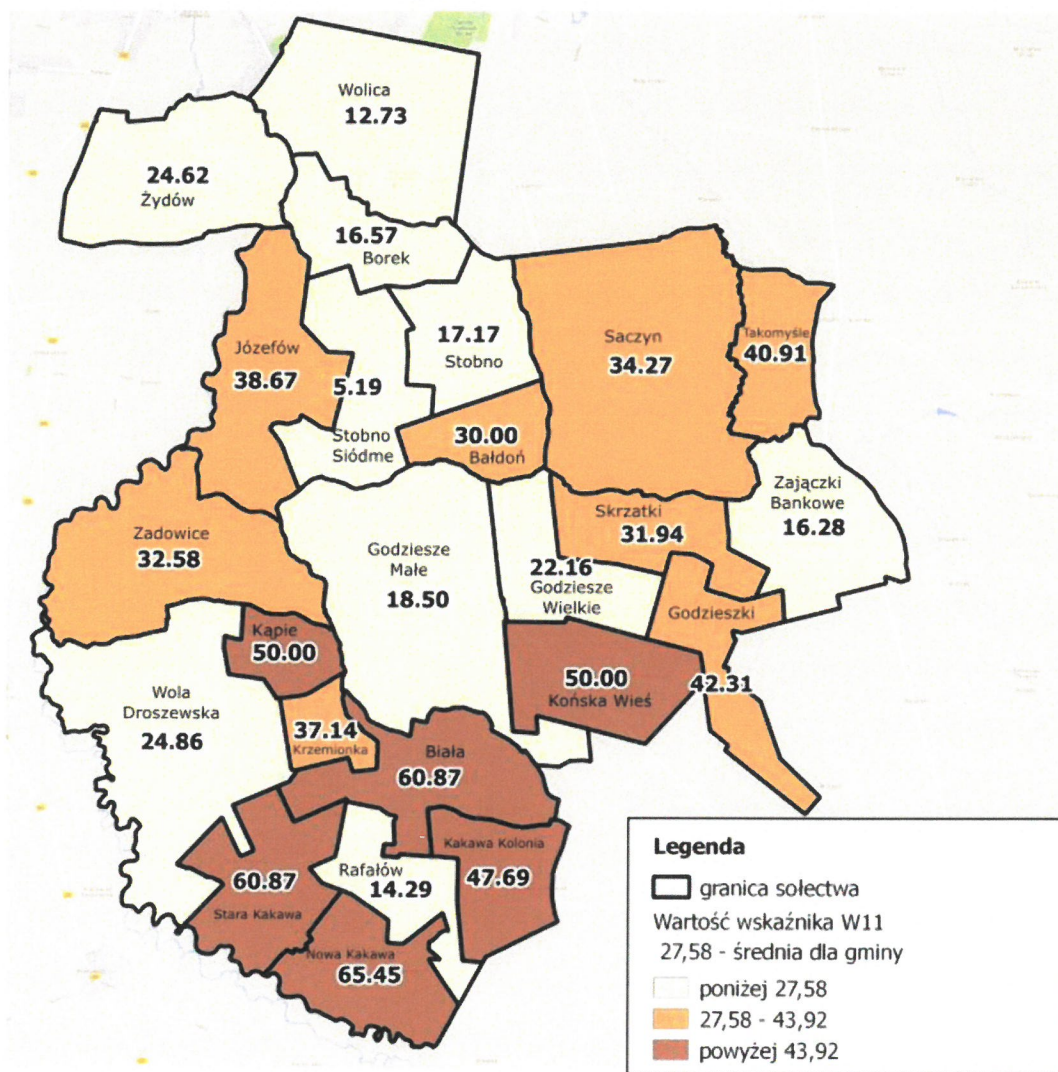

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY GODZIESZE WIELKIE NA LATA 2017 - 2023

Bardzo niepokojącym zjawiskiem, związanym ze sferą środowiskową, jest relatywnie wysoki udział budynków z dachem pokrytym płytami azbestowo-cementowymi. Są to budynki stare, powstałe w okresie boomu budowlanego lat siedemdziesiątych XX wieku, obecnie stanowiące jeszcze 28% ogółu budynków mieszkalnych w gminie.

Rozkład terytorialny i natężenie występowania tego problemu przedstawia rys. nr 15.

Rysunek nr 15. Udział budynków mieszkalnych pokrytych płytami azbestowo-cementowymi w ogólnej liczbie budynków mieszkalnych

Źródło: opracowanie własne

Wśród jednostek analitycznych dotkniętych szczególnie tym problemem (wynikającym z niskich dochodów gospodarstw rolnych w tym rejonie, gospodarujących na glebach najniższej klasy bonitacyjnej) wymienić należy rejon wsi Nowa Kakawa, Stara Kakawa, Biała i Kakawa-Kolonia, gdzie udział tego typu pokryć dachowych osiąga poziom znacznie wyższy (o50%) od średniej w gminie.

Podobnie kształtuje się problem zróżnicowania dostępu mieszkańców do kanalizacji sanitarnej oraz korzystania z innych form rozwiązywania problemów wodno-ściekowych w swoich posesjach.

Duża powierzchnia gminy, oddalenie wsi i rozproszenie budownictwa mieszkaniowego nie pozwoliło gminie na unifikację rozwiązań w tej dziedzinie.

Na terenie gminy określone zostały dwie aglomeracje w zakresie gospodarki ściekowej, spełniające warunki ekonomiczne i techniczne dla wykonania kanalizacji sanitarnej:

- 1) Aglomeracja Kalisz (obejmująca na terenie gminy duże części wsi Borek, Wolica i Żydów),
- 2) Aglomeracja Godziesze (obejmująca duże części wsi Godziesze Wielkie, Godziesze Małe, Biała, Krzemionka, Kąpie, Wola Droszewska, Zadowice i Skrzatki).

Istnieje także możliwość wykonania kanalizacji sanitarnej dla wsi Saczyn, Końska Wieś, Józefów i Stobno Siódme.

Intensywne prace związane z wykonawstwem kanalizacji trwały w okresie lat 1998-1999, 2014-2016 i aktualnie są kontynuowane.

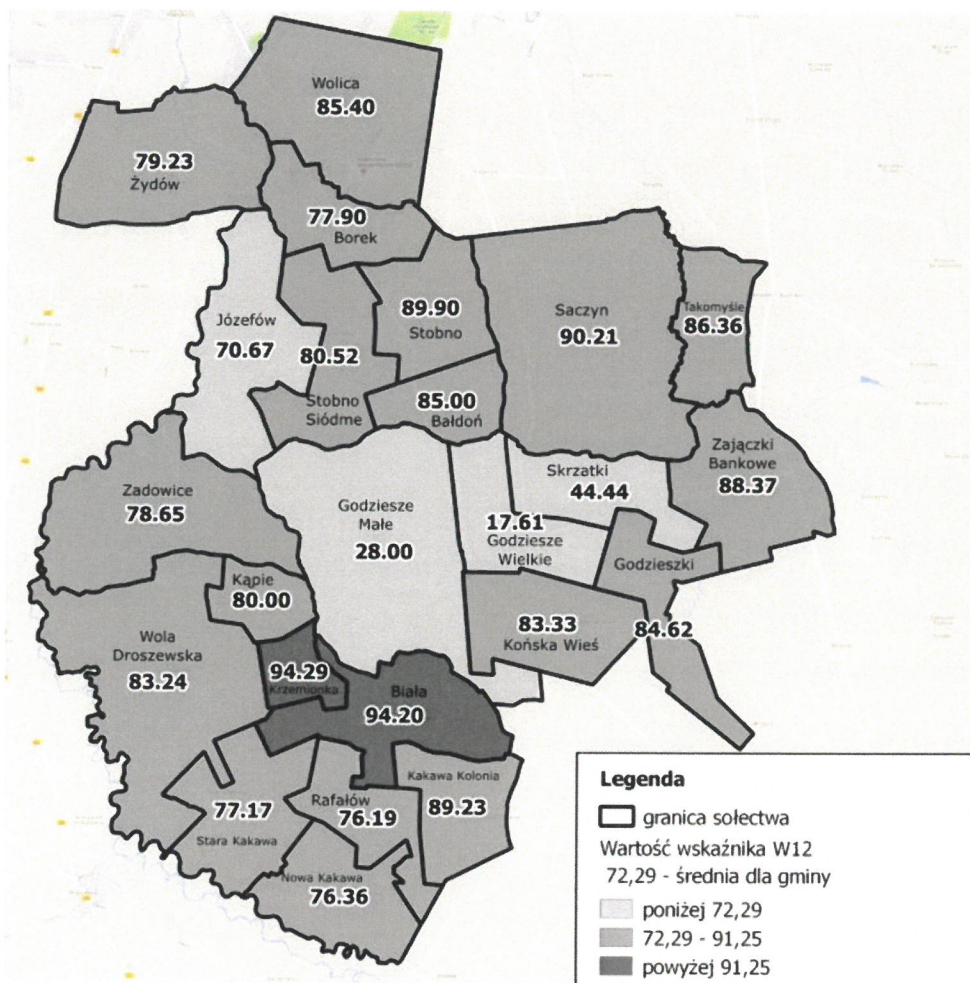
W wyniku tychże prac w 2015 roku z kanalizacji sanitarnej korzystało około 15% posesji, ale współczynnik ten (w wyniku prowadzonych prac) osiągnie w 2018 roku poziom około 35% wszystkich posesji.

Aktualny poziom i zróżnicowanie korzystania z bezodpływowych zbiorników nieczystości w poszczególnych wsiach przedstawiono na rys. nr 16.

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY GODZIESZE WIELKIE NA LATA 2017 - 2023

Rysunek nr 16. Udział budynków mieszkalnych korzystających ze zbiorników bezodpływowych w ogólnej liczbie budynków mieszkalnych

Źródło: opracowanie własne

Należy podkreślić, iż na powyższym rysunku uwzględniono także jednostki analityczne objęte istniejącym systemem kanalizacji sanitarnej (wsie Godziesze Wielkie, Godziesze Małe i Skrzatki), dlatego też na ich obszarze wskaźnik W12 przyjął najniższe wskazania przedstawiając informację o nielicznych posesjach nie podłączonych do kanalizacji i korzystających nadal ze zbiorników nieczystości.

Przedstawiony rysunek i kształtowanie się wskaźnika W12 dla poszczególnych jednostek analitycznych umożliwia także, w sposób pośredni, dokonanie analizy ilościowej zainstalowanych przydomowych oczyszczalni ścieków, co ukazano także w tabelach z danymi charakterystycznymi dla gminy Godziesze Wielkie.

Podkreślić należy, iż teren poza „aglomeracjami ściekowymi” o wysokim poziomie wskaźnika W12 (zbiorniki bezodpływowe), a więc obszar wsi: Stara Kakawa, Nowa

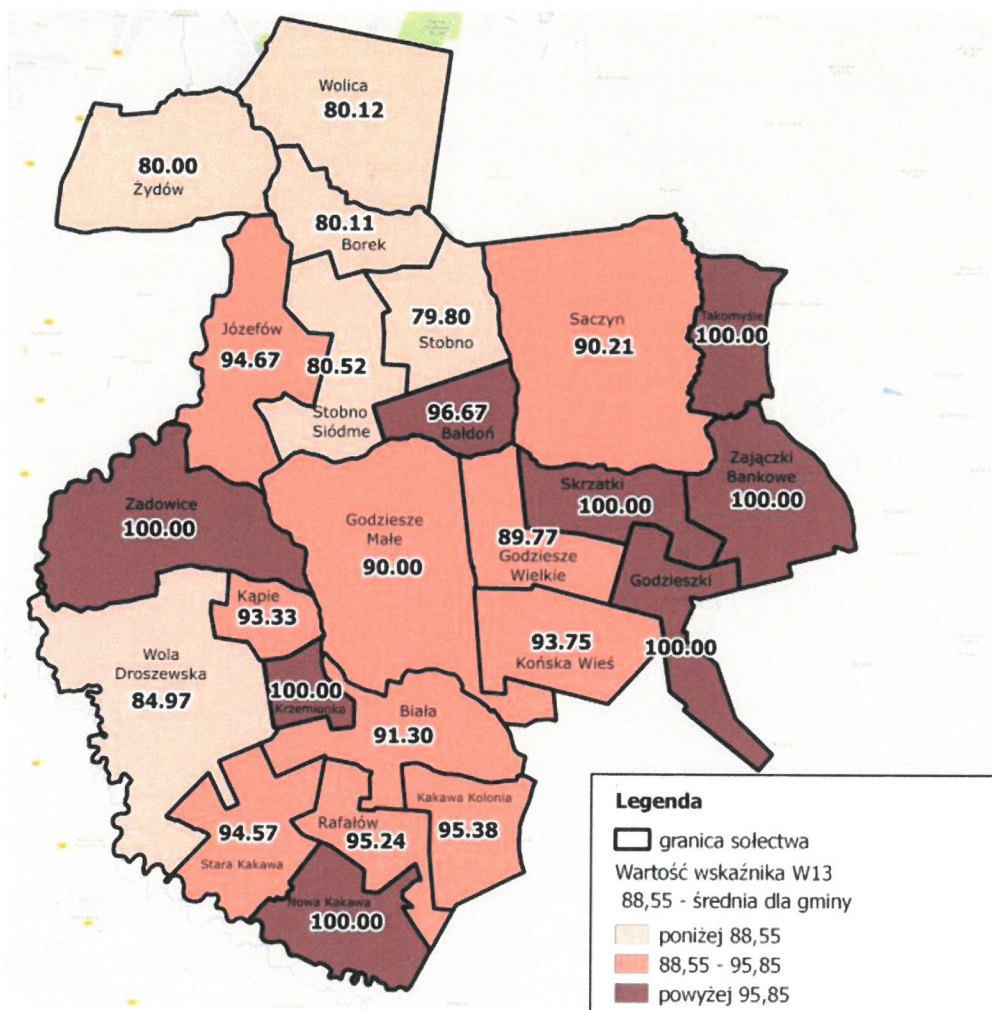

Kakawa, Kakawa-Kolonia i Rafałów będzie stwarzał w przyszłości ciągłe zagrożenie skażeniem wód podziemnych i powierzchniowym spływających w stronę rzeki Proсны, zgodnie z naturalnym ukształtowaniem terenu. Poważnie natomiast zmniejszy się zagrożenie skażeniem wód spowodowanych możliwością rozszczelnienia zbiornika ścieków na terenach nadprośniańskich wsi Wola Droszewska, Krzemionka, Biała i Zadowice – w związku z wykonaniem kanalizacji ściekowej.

Trzecim, bardzo ważnym problemem środowiskowym występującym na terenie gminy Godziesze Wielkie jest możliwość skażenia powietrza spalinami pochodzącymi z palenisk węglowych. Kształtowanie się tego problemu w formie wskaźnika W13 ukazuje rys. nr 17, obrazując ilościowy stan obiektów ogrzewanych instalacjami na paliwo stałe (węgiel).

Rysunek nr 17. Udział budynków mieszkalnych opalanych węglem w ogólnej liczbie budynków mieszkalnych

Źródło: opracowanie własne

Sytuacja przedstawiona w formie wskaźnika W13 związana jest z pominięciem gminy Godziesze Wielkie w budowie systemu zaopatrzenia ludności w paliwa gazowe do 2016 roku. Dopiero po tym okresie podjęto budowę gazociągu zaopatrującego w gaz wieś Wolica. W efekcie tej sytuacji zaledwie około 11% budynków na terenie gminy korzysta z innych niż węgiel surowców energetycznych.

Zróżnicowanie w tym zakresie pomiędzy poszczególnymi jednostkami analitycznymi jest znaczne wahając się w granicach +/- 10% od średniej gminy, ukazując jednocześnie silne powiązanie jednostek o najwyższych wskaźnikach z istniejącymi obszarami leśnymi na terenie gminy, będącymi źródłem opału dla mieszkańców.

Analiza kształtowania się wskaźników dotyczących problemów w sferze środowiskowej pozwala na identyfikację problemów w tym zakresie:

- duża ilość budynków starych budowanych w dawnych technologiach. Konieczność nasilenia działań mających na celu eliminowanie azbestu jako elementu pokrycia dachów budynków,
- duża ilość posesji korzystających z bezodpływowych zbiorników nieczystości. Kontynuowanie gminnego programu promującego instalacje przydomowych oczyszczalni ścieków we wsiach nie objętych „aglomeracjami ściekowymi” oraz kontrola szczelności istniejących zbiorników bezodpływowych,
- zdecydowana przewaga „tradycyjnych” instalacji grzewczych na opał stały. Konieczność promowania nowoczesnych rozwiązań w zakresie ciepłownictwa na terenie gminy.

4.4. Sfera przestrzenno-funkcjonalna

Na funkcjonowanie sfery przestrzenno-funkcjonalnej składa się kilka zakresów infrastrukturalnych:

- infrastruktura edukacyjna,
- infrastruktura kultury,
- zabytki,
- infrastruktura sportowa i rekreacyjna,
- infrastruktura ochrony zdrowia,
- infrastruktura komunikacyjna.

Gmina, w swojej dotychczasowej działalności, w różnym stopniu zapewniła rozwiązywanie problemów występujących w poszczególnych elementach sfery przestrzenno-funkcjonalnej.

W zakresie infrastruktury edukacyjnej funkcjonuje:

- 5 szkół podstawowych z obwodami szkolnymi obejmującymi teren gminy w promieniu około 3,5 km od obiektów szkolnych, w dwóch przypadkach wymagających dowozu uczniów autobusami szkolnymi.

Ze szkół położonych na terenie gminy korzysta 85% populacji uczniów, pozostali (15%) uczą się w szkole podstawowej położonej na terenie sąsiedniej gminy,

- 7 placówek przedszkolnych, zapewniających miejsca dla całej populacji dzieci w wieku 3-5 lat. Placówki te zlokalizowane są przy szkołach podstawowych (5 przedszkoli lub oddziałów przedszkolnych) oraz w formie 2 oddziałów filialnych.

Stan techniczny obiektów infrastruktury edukacyjnej jest dobry, we wszystkich przeprowadzono termomodernizację i wyposażono w place zabaw.

W zakresie infrastruktury kultury gmina posiada jedynie dwie placówki – biblioteki publiczne w Godzieszach Wielkich i Woli Droszewskiej. Obie placówki funkcjonują w nowoczesnych budynkach i posiadają bogaty księgozbiór oraz wyposażenie informatyczne.

Naturalnym zapleczem dla działalności kulturalnej w gminie jest 13 remiz OSP, spośród których 11 obiektów jest w dobrym stanie technicznym, a jedynie 2 (w Kakawie-Kolonii i Zajączkach Bankowych) wymagają kapitalnego remontu. Gmina Godziesze Wielkie nie posiada na swoim terenie istotnych zabytków.

Jedynymi obiektami zabytkowymi są kościoły drewniane z XVIII wieku w Godzieszach Wielkich oraz zespół pałacowo-parkowy i budynek XIX wiecznej strażnicy granicznej w Żydowie. W przeciwieństwie do ilości zabytków kultury materialnej – gmina posiada wiele obszarów archeologicznych związanych z osadnictwem wczesnośredniowiecznym w Zadowicach, Józefowie, Stobnie, Borku i Żydowie.

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY GODZIESZE WIELKIE
NA LATA 2017 - 2023

Tabela nr 15. Wskaźniki dot. sfery przestrzenno-funkcjonalnej

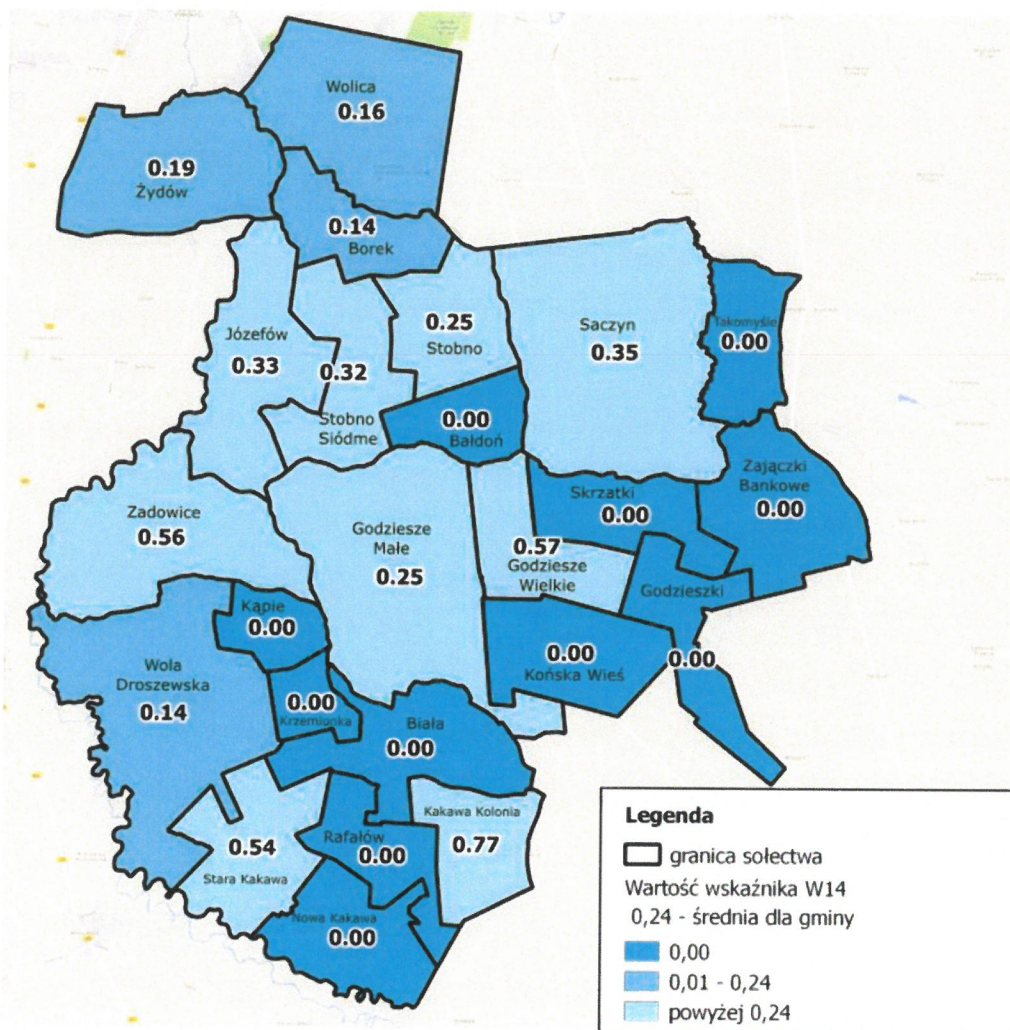
Lp.	Jednostka analityczna	W14: Liczba terenów publicznych w przeliczeniu na 100 mieszkańców	W15: Udział terenów publicznych z niezadawalającym wyposażeniem w ogólnej liczbie terenów publicznych	W16: Dzienna liczba połączeń komunikacyjnych
1	Bańdoń	0,00	nd	28
2	Biała	0,00	nd	6
3	Borek	0,14	100,00	38
4	Godziesze Małe	0,25	0,00	28
5	Godziesze Wielkie	0,57	0,00	28
6	Godzieszki	0,00	nd	0
7	Józefów	0,33	0,00	0
8	Kakawa Kolonia	0,77	50,00	6
9	Kąpie	0,00	nd	10
10	Końska Wieś	0,00	nd	18
11	Krzemionka	0,00	nd	10
12	Nowa Kakawa	0,00	nd	0
13	Rafałów	0,00	nd	0
14	Saczyn	0,35	100,00	12
15	Skrzatki	0,00	nd	0
16	Stara Kakawa	0,54	50,00	10
17	Stobno	0,25	0,00	28
18	Stobno Siódme	0,32	0,00	0
19	Takomyśle	0,00	nd	8
20	Wola Droszewska	0,14	0,00	10
21	Wolica	0,16	0,00	32
22	Zadowice	0,56	0,00	10
23	Zajączki Bankowe	0,00	nd	8
24	Żydów	0,19	0,00	14
	GMINA	0,24	22,73	12,67

Źródło: opracowanie własne

Na infrastrukturę sportu, turystyki i rekreacji w gminie składają się 22 przestrzenie publiczne (w postaci placów, placów zabaw, boisk sportowych) oraz 22 kilometry wyznaczonych ścieżek rowerowych. Wskaźnik W14 ukazujący liczbę terenów publicznych przedstawiono na rys. nr 18.

Rysunek nr 18. Liczba terenów publicznych w przeliczeniu na 100 mieszkańców

Źródło: opracowanie własne

Stan techniczny istniejących elementów przestrzeni publicznej jest zróżnicowany:

- dobry w zakresie istniejących, oznakowanych, posiadających przystanki rowerowe, ścieżek rowerowych,
- dobry w zakresie placów zabaw dla dzieci we wsiach: Stobno Siódme, Józefów, Żydów, Saczyn, Wolica, Stara Kakawa, Kakawa-Kolonia, Wola Droszewska, Zadowice, Godziesze Wielkie (obecnie przygotowywane do realizacji we wsiach Krzemionka i Borek), a więc w połowie wsi gminy Godziesze Wielkie,
- dobre w zakresie przestrzeni publicznej w centralnej części gminy (wsie Godziesze Wielkie, Godziesze Małe, Wola Droszewska),
- zły w zakresie jakości elementów przestrzeni publicznej we wsiach Stara Kakawa, Kakawa-Kolonia.

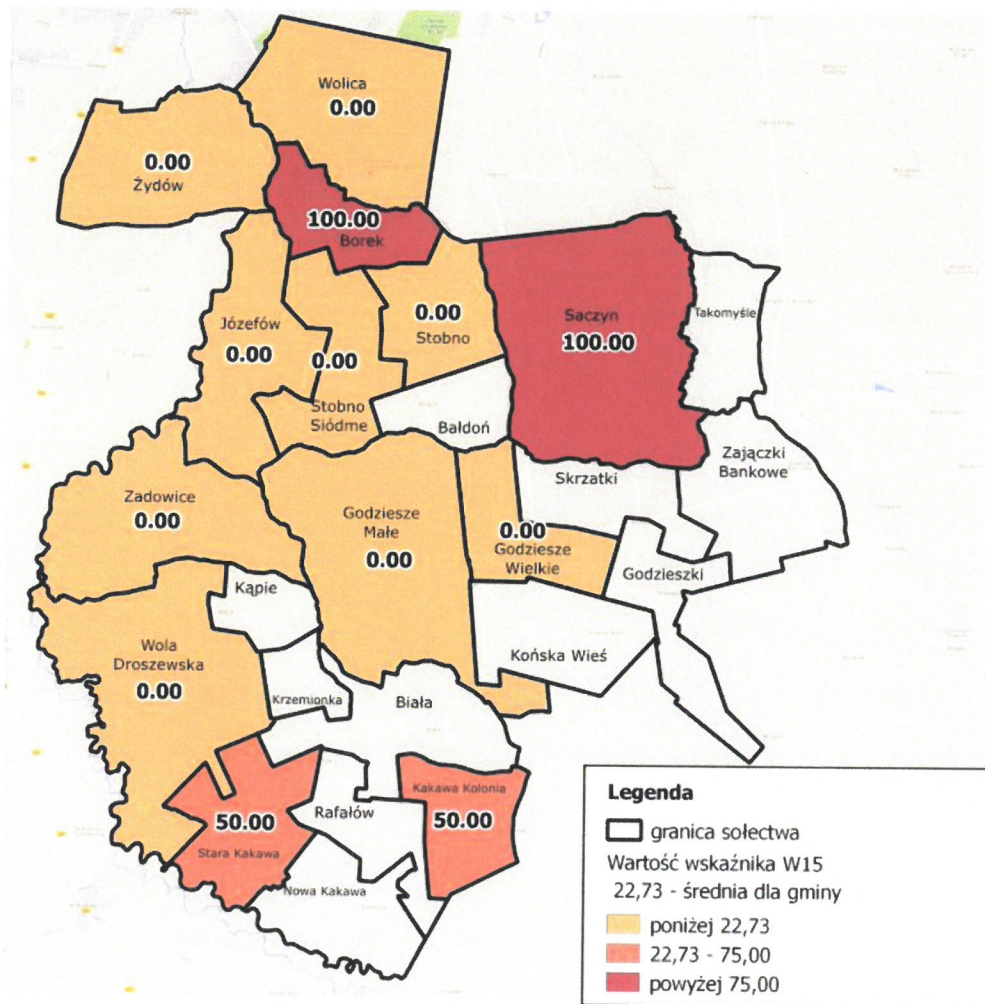

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY GODZIESZE WIELKIE NA LATA 2017 - 2023

Na zły stan jakości elementów przestrzeni publicznej (przedstawionej w postaci wskaźnika W15 wraz z mapą na rys. nr 19), składa się:

- niedostosowana nawierzchnia boiska (liczna braki murawy),
- brak urządzeń sportowych,
- brak szatni i miejsc do siedzenia,
- brak ogrodzenia i oświetlenia terenu.

Rysunek nr 19. Udział terenów publicznych z niezadawalającym wyposażeniem w ogólnej liczbie terenów publicznych

Źródło: opracowanie własne

Opisaną powyżej sytuację dokumentują zdjęcia obiektów przestrzeni publicznej w Starej Kakawie i Kakawie-Kolonii.

*Rysunek nr 20. Dokumentacja fotograficzna - obecny stan przestrzeni publicznej –
zdeastowane boisko sportowe w Kakawie-Kolonii*

Źródło: fotografia własna

*Rysunek nr 21. Dokumentacja fotograficzna - obecny stan przestrzeni publicznej –
zdeastowane boisko sportowe w Starej Kakawie*

Źródło: fotografia własna

Na elementy infrastruktury ochrony zdrowia na terenie gminy składają się 3 placówki publicznej służby zdrowia:

- Gminny Ośrodek Zdrowia w Godzieszach Wielkich, zatrudniający na stałe 3 lekarzy, stomatologa oraz 6 pielęgniarek,
- gabinet stomatologiczny (2 stomatologów) w Godzieszach Wielkich,
- Wojewódzki ZOZ Szpital Chorób Płuc i Gruźlicy w Wolicy

Ponadto funkcjonują prywatne praktyki lekarskie (5 lekarzy) we wsiach Borek, Żydów, Krzemionka.

Obiekty służby zdrowia są w średnim stanie technicznym, a przygotowywana termomodernizacja i przebudowa Szpitala podniesie istniejący standard. Korzystnym rozwiązaniem, szczególnie dla wsi oddalonych od centrum gminy, jest funkcjonowanie delegatury Pogotowia Ratunkowego w miejscowości Brzeziny, co znacznie przyspiesza zdolność reakcji w przypadku nagłego zachorowania.

W zakresie infrastruktury komunikacyjnej w gminie Godziesze Wielkie występuje szereg problemów, stanowią je:

- nierównomierny rozkład istniejących połączeń autobusowych w poszczególnych jednostkach analitycznych gminy,
- brak komunikacji autobusowej w części wsi gminy Godziesze Wielkie,
- ograniczenie liczby połączeń komunikacyjnych przez przewoźników.

Problemy te dotyczą wsi (jednostek analitycznych) z różnym natężeniem – zaprezentowanym w formie tabelarycznej (wskaźnik W16) i graficznej na rys. nr 22.

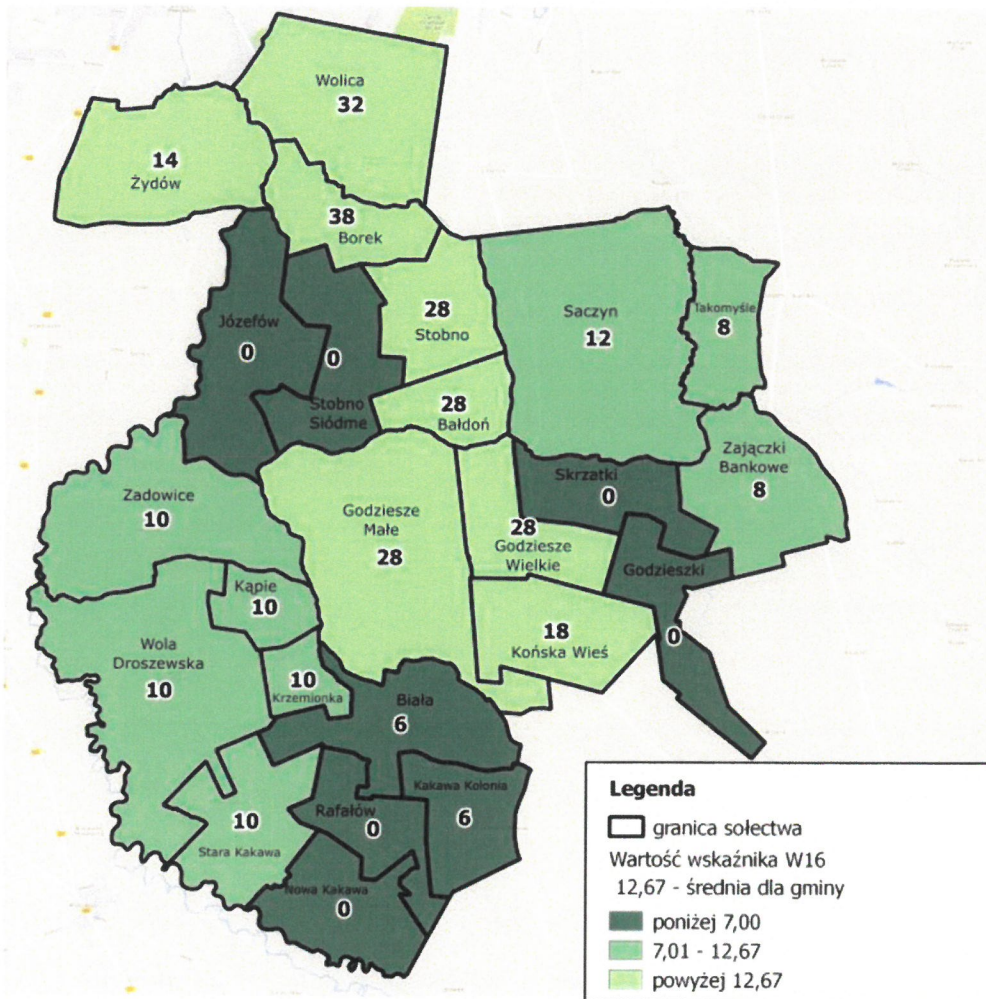
Przedstawiony wskaźnik W16 i jego graficzna projekcja ukazuje zróżnicowanie problemu „liczba połączeń komunikacyjnych” w poszczególnych jednostkach analitycznych od wskaźnika powyżej średniej dla gminy we wsiach położonych wzdłuż drogi powiatowej Kalisz-Brzeziny (o podstawowym znaczeniu komunikacyjnym), przez wartości średnie we wsiach położonych wzdłuż drogi powiatowej Godziesze Małe-Wola Droszewska, aż po wartości najniższe we wsiach oddalonych od dróg powiatowych (Nowa Kakawa, Rafałów, Kakawa-Kolonia, Biała). Dodatkowym, ważnym problemem jest tutaj także jakość dróg z których korzysta komunikacja autobusowa.

Rysunek nr 22. Dzienna liczba połączeń komunikacyjnych

Źródło: opracowanie własne

W przypadku grupy wsi położonej w południowej części gminy (Kakawa-Kolonia, Biała, Rafałów) komunikacja przebiega po drodze gminnej Godziesze Małe- Kakawa Kolonia, której stan techniczny (aktualnie zły, z wieloma ubytkami w nawierzchni) może mieć wpływ na decyzje przewoźnika o utrzymaniu tychże połączeń komunikacyjnych.

Analiza sytuacji występującej na terenie gminy Godziesze Wielkie w ramach sfery przestrzenno-funkcjonalnej pozwala na identyfikację problemów:

- na terenie gminy jest bardzo mało elementów przestrzeni publicznej służących uprawianiu sportu, rekreacji i turystyki w szczególności dla młodzieży i dorosłych. W tej sytuacji szczególnie niekorzystnym zjawiskiem jest istnienie dwóch zaniedbanych, pozbawionych urządzeń sportowych, nieogrodzonych i nieoświetlonych obiektów infrastruktury sportowej (boiska) w Starej Kakawie i Kakawie Kolonii,

- należy zapobiegać zmniejszaniu ilości funkcjonujących połączeń komunikacji publicznej szczególnie we wsiach położonych najdalej od centrum gminy, zagrożonych całkowitym odseparowaniem od komunikacji publicznej. Jednym z warunków tego zapobiegania jest utrzymanie na należytych poziomie dróg gminnych z których korzystają przewoźnicy realizujący przewozy do wsi Biała i Kakawa-Kolonia. Komunikacja publiczna spełnia ważną rolę w umożliwianiu dostępu do usług edukacyjnych i kulturalnych dla mieszkańców wszystkich wsi gminy,
- na terenie gminy funkcjonują remizy OSP spełniające funkcję świetlic wiejskich, ale ich warunki i wyposażenie nie pozwalają na aktywizację społeczną mieszkańców wsi, a w szczególności tych sołectw, w których obiekty te nie są w należytych stanie technicznym (OSP Zajączki Bankowe, OSP Kakawa-Kolonia),
- w niektórych miejscowościach gminy brak jest miejsc pozwalających na spędzenie wolnego czasu, sport i rekreację, należy zmierzać do tego, aby takie elementy przestrzeni publicznej jak boiska, place zabaw i rekreacji powstawały chociażby dla grupy 2-3 wsi na terenie gminy.

4.5. Sfera techniczna

Gmina Godziesze Wielkie ma charakter rolniczy, a użytki rolne i powiązane z nimi obiekty mieszkalne i gospodarcze stanowią własność indywidualną. Oprócz tej, podstawowej, formy własności, na obszarze gminy występują także inne formy własności gruntów i obiektów:

- własność komunalna,
- własność Skarbu Państwa.

O ile własność Skarbu Państwa obejmuje tylko niewielką część gruntów (rowy melioracyjne, pojedyncze działki) oraz Szpital Chorób Płuc i Gruźlicy w Wolicy, to własność komunalną gminy Godziesze Wielkie stanowią:

- 32 obiekty użyteczności publicznej,
- 186,6 km dróg,
- 180 km sieci wodociągowej,
- 18 km sieci kanalizacyjnej,
- 2 oczyszczalnie ścieków,

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY GODZIESZE WIELKIE
NA LATA 2017 - 2023

- 22 tereny publiczne (rynk, parki, place, boiska sportowe itp.)

Dokonując analizy podstawowych danych liczbowych opisujących zjawiska w obrębie sfery technicznej w gminie Godziesze Wielkie oraz po dokonaniu kompleksowej wizji terenowej stwierdzono, iż występuje tutaj kilka problemów:

- relatywnie duża ilość budynków mieszkalnych wybudowanych jeszcze przed 1989 rokiem,
- zróżnicowany stan dróg publicznych,
- obecność, wśród obiektów użyteczności publicznej, budynków w złym stanie technicznym.

Tabela nr 16. Wskaźniki dot. sfery technicznej

Lp.	Jednostka analityczna	W17: Liczba budynków mieszkalnych wybudowanych przed 1989 rokiem w ogólnej liczbie budynków mieszkalnych	W18: Udział dróg nieutwardzonych w ogólnej długości dróg
1	Bałdoń	60,00	48,75
2	Biała	57,97	51,22
3	Borek	59,67	41,30
4	Godziesze Małe	60,00	34,07
5	Godziesze Wielkie	60,23	25,30
6	Godzieszki	61,54	40,00
7	Józefów	56,00	47,22
8	Kakawa Kolonia	73,85	55,56
9	Kąpie	60,00	38,18
10	Końska Wieś	58,33	40,74
11	Krzemionka	60,00	42,31
12	Nowa Kakawa	60,00	55,17
13	Rafałów	59,52	50,00
14	Saczyn	60,14	51,58
15	Skrzatki	59,72	33,33
16	Stara Kakawa	72,83	64,13
17	Stobno	60,61	56,82
18	Stobno Siódme	59,74	43,66
19	Takomyśle	72,73	54,41
20	Wola Droszewska	58,96	47,83
21	Wolica	61,18	51,67
22	Zadowice	55,06	74,44
23	Zajęczi Bankowe	55,81	67,47
24	Żydów	57,69	71,11
	GMINA	60,50	50,48

Źródło: opracowanie własne

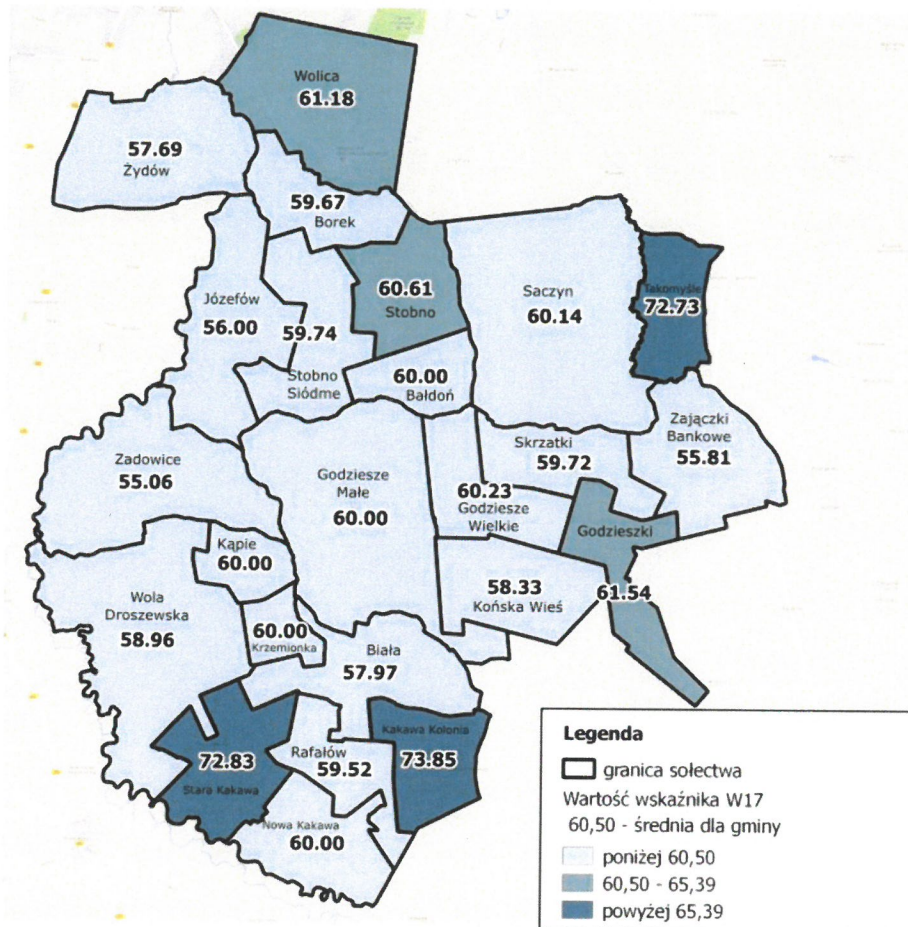
LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY GODZIESZE WIELKIE NA LATA 2017 - 2023

Ukształtowanie się proporcji pomiędzy wiekiem budynków mieszkalnych (własność indywidualna) przedstawia wskaźnik W17 odnoszący się do ogólnego stanu ilościowego użytkowanych budynków mieszkalnych na terenie gminy (2 324 budynki). Spośród istniejących budynków za przejaw problemowy uznano funkcjonowanie obiektów wybudowanych przed 1989 rokiem, biorąc pod uwagę, iż do tego okresu nie obowiązywały normy techniczne dotyczące przenikliwości termicznej murów i dachów, a braki materiałów budowlanych (cement, materiały izolacyjne, stolarka okienna, cegła) sprzyjały wykonywaniu budynków bez uwzględniania części ważnych zasad budownictwa (szczególnie przenikliwości cieplnej).

Na terenie gminy Godziesze Wielkie budynki wykonane przed 1989 rokiem stanowią 60,5% wszystkich obiektów mieszkalnych.

Rozkład przestrzenny kształtowania się wieku budynków w poszczególnych jednostkach analitycznych przedstawia rys. nr 23.

Rysunek nr 23. Liczba budynków mieszkalnych wybudowanych przed 1989 rokiem w ogólnej liczbie budynków mieszkalnych

Źródło: opracowanie własne

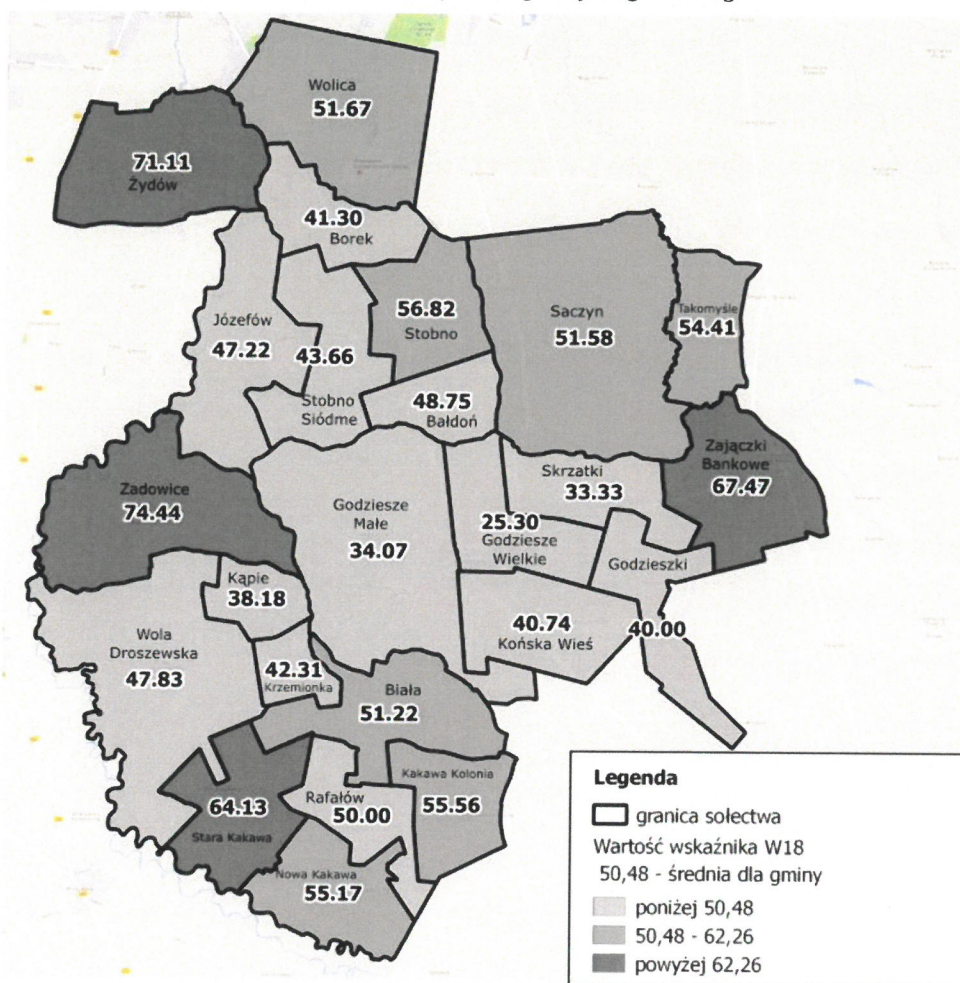

Można stwierdzić, iż najczęściej (powyżej 70%) budynków sprzed 1989 roku znajduje się we wsiach Kakawa-Kolonia, Stara Kakawa i Takomyśle. Najmniej natomiast (poniżej 60%) m.in. w Józefowie i Zajązkach Bankowych.

Zróznicowany jest także stan dróg publicznych na terenie gminy uwzględniając podział nawierzchni tychże dróg na drogi utwardzone i nieutwardzone.

Wśród 186,6 km wszystkich dróg na terenie gminy drogi nieutwardzone stanowią 50,5%, a rozkład przestrzenny i ilościowy tychże dróg przedstawiony został na rys. nr 24 (wskaźnik W18) ukazującym, iż zdecydowanie więcej niż średnia w gminie takiego typu dróg znajduje się m.in. we wsiach Zadowice, Żydów, Zajązki Bankowe i Stara Kakawa, natomiast najmniej w Godzieszach Wielkich, Skrzatkach i Kąpiu.

Rysunek nr 24. Udział dróg nieutwardzonych w ogólnej długości dróg

Źródło: opracowanie własne

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY GODZIESZE WIELKIE
NA LATA 2017 - 2023

Oprócz budynków mieszkalnych i dróg nieutwardzonych problemem jest także stan obiektów użyteczności publicznej będących we władaniu gminy. Stan liczebny i krótką charakterystykę stanu technicznego tychże obiektów zawiera tabela nr 17.

Tabela nr 17. Liczba obiektów użyteczności publicznej oraz jej stan w poszczególnych jednostkach analitycznych

Jednostka analityczna	Liczba obiektów użyteczności publicznej	Stan obiektów użyteczności publicznej
Bałdoń	0	-
Biała	1	zły, wymaga remontu
Borek	1	dobry
Godziesze Małe	1	dobry
Godziesze Wielkie	10	OSP - wymaga termomodernizacji, budynek tradycji GGW - stan zły, wymagający remontu i termomodernizacji
Godzieszki	0	-
Józefów	1	dobry
Kakawa Kolonia	2	budynek po szkole podstawowej - stan bardzo zły, wymagający remontu i termomodernizacji budynek remizy OSP – stan zły, wymaga remontu
Kąpie	0	-
Końska Wieś	0	-
Krzemionka	1	dobry
Nowa Kakawa	0	-
Rafałów	0	-
Saczyn	2	dobry, budynek po szkole podstawowej wymaga remontu
Skrzatki	0	-
Stara Kakawa	1	dobry
Stobno	1	dobry
Stobno Siódme	1	dobry
Takomyśle	0	-
Wola Droszewska	4	dobry
Wolica	2	dobry, szpital do termomodernizacji
Zadowice	2	dobry
Zajączki Bankowe	1	wymaga remontu
Żydów	2	dobry
GINA	32	-

Źródło: Urząd Gminy Godziesze Wielkie, 2016

Analiza problemu stanu technicznego obiektów użyteczności publicznej na terenie gminy Godziesze Wielkie pozwala na stwierdzenie, iż spośród 32 istniejących obiektów (spełniających dla gminy niezwykle ważne zadania w zakresie edukacji, administracji, ochrony zdrowia, kultury) pięć nie spełnia wymagań technicznych niezbędnych dla wypełniania funkcji obiektów użyteczności publicznej:

- 1) budynek poszkolny we wsi Kakawa-Kolonia wybudowany (z dużym udziałem ówczesnych mieszkańców wsi) w latach 1953-1955, użytkowany jako obiekt szkolny do 1995 roku, a następnie pełnił m. in. funkcje społeczne - jako miejsce zamieszkania osób w trudnej sytuacji życiowej. Obecnie budynek jest w stanie technicznym określonym jako zły, z powodu uszkodzeń dachu i części wewnętrznej obiektu, obiekt nie jest użytkowany. Na tyłach budynku znajduje się zaniedbane dawne boisko szkolne. Boisko nie posiada jakichkolwiek urządzeń sportowych, a dawna nawierzchnia trawiasta została całkowicie zdewastowana, nie tworząc obecnie równej płaszczyzny.
Teren nie jest obecnie ogrodzony, istnieje tylko część dawnego ogrodzenia w postaci słupków betonowych, częściowo z siatką metalową. Widoczne są zdewastowane konstrukcje ławek parkowych. Przed budynkiem zdewastowany teren zielony z wieloma drzewami iglastymi i śladami istniejącego niegdyś klombu.
- 2) Remiza (budynek) Ochotniczej Straży Pożarnej w Kakawie-Kolonii. Obiekt w części wybudowany w 1949 roku, w części (rozbudowa po spaleniu) w 1984 roku. Stan techniczny budynku zły, wymaga wykonania termomodernizacji i scalenia w jedną bryłę architektoniczną. Po pożarze obiekt poddany był remontowi w minimalnym zakresie, obejmującym konstrukcję dachu i tynkowanie. Obecnie wykorzystywany przez OSP.
- 3) budynek poszkolny we wsi Biała wybudowany w 1948 roku o konstrukcji mieszanej (część trwała i część drewniana). Budynek wykorzystywany w połowie na cele mieszkaniowe. Stan prawny – nieuregulowany. Budynek przestał pełnić funkcje edukacyjne w 1992 roku. Stan obiektu zły.
- 4) Obiekt (budynek) przeznaczony w planach do pełnienia funkcji kulturalnej w Godzieszach Wielkich, zakupiony przez gminę od właściciela w 2015 roku, a wybudowany w 1980 roku. Budynek w stanie technicznym złym, wymagającym robót termomodernizacyjnych, wymiany dachu i wszystkich robót

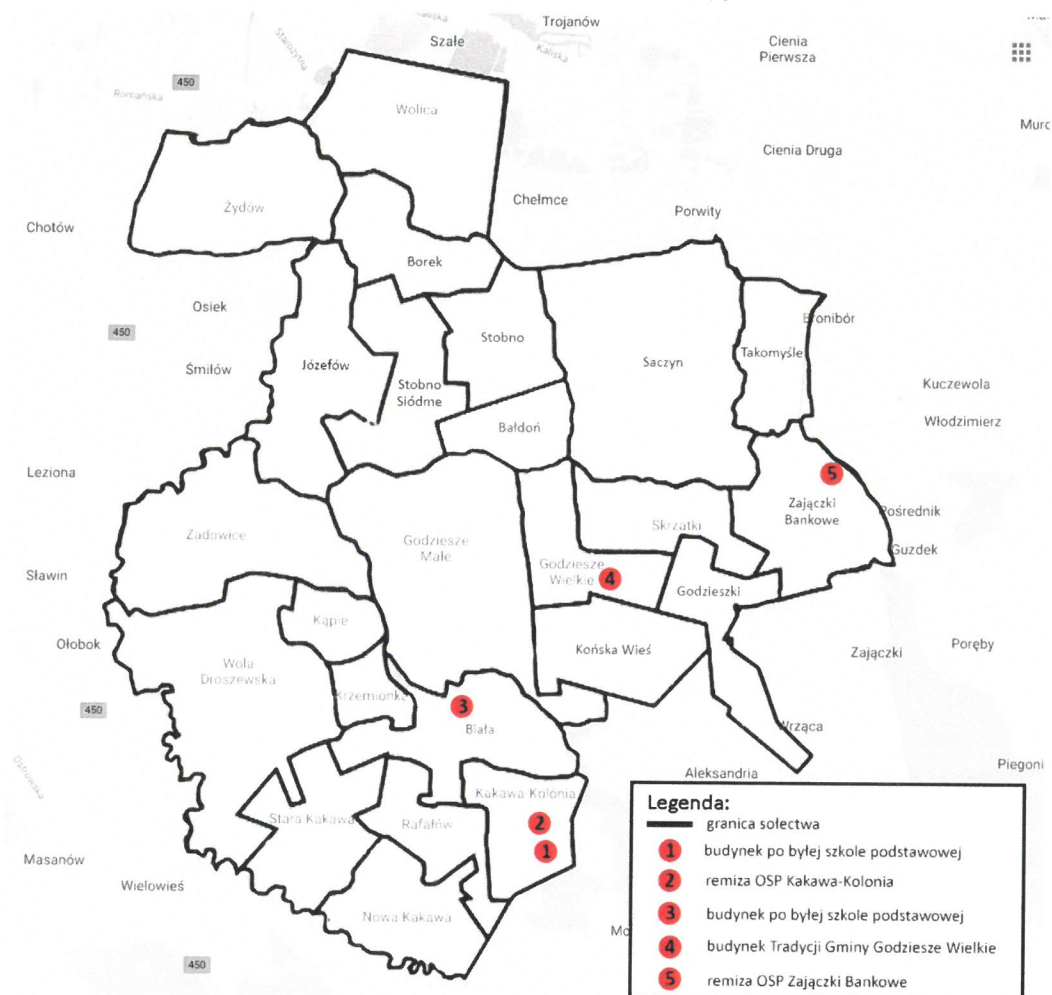

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY GODZIESZE WIELKIE NA LATA 2017 - 2023

wewnętrznych. Z racji planowania wykorzystania na cele gminne – uwzględniany do finansowania w ramach Programu WRPO,

- 5) Budynek remizy OSP w Zajęczkach Bankowych, wybudowany w latach 1992-1998 (w ramach aktywności społecznej strażaków). Budynek w stanie technicznym- zły, wymaga robót termomodernizacyjnych i wewnętrznych. Budynek wykorzystywany przez OSP. Aktualnie w budynku są prowadzone drobne roboty remontowe.

Rysunek nr 25. Wykaz obiektów użyteczności publicznej wymagających remontu

Źródło: opracowanie własne na podstawie Gminnej Ewidencji Nieruchomości Zabudowanych

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY GODZIESZE WIELKIE
NA LATA 2017 - 2023

Rysunek nr 26. Dokumentacja fotograficzna – widok części frontowej budynku
poszkolnego w Kakawie-Kolonii

Źródło: fotografia własna

Rysunek nr 27. Dokumentacja fotograficzna – stan zewnętrzny remizy OSP
w Kakawie-Kolonii

Źródło: fotografia własna

*Rysunek nr 28. Dokumentacja fotograficzna –budynek
poszkolny we wsi Biała (drewniany, z dachem z płyt eternitowych)*

Źródło: fotografia własna

*Rysunek nr 29. Dokumentacja fotograficzna –obecny wygląd budynku
Tradycji Gminy Godziesze Wielkie*

Źródło: fotografia własna

Rysunek nr 30. Dokumentacja fotograficzna – stan zewnętrzny remizy OSP
w Zajączkach Bankowych

Źródło: fotografia własna

4.6. Podsumowanie diagnozy

Prezentowana poniżej tabela stanowi podsumowanie występowania zjawisk kryzysowych w poszczególnych jednostkach analitycznych gminy.

Stan kryzysowy to takie zjawisko, dla którego stwierdzenia konieczne jest zdiagnozowanie problemów w sferze społecznej oraz współwystępowanie negatywnych zjawisk w co najmniej jednej z pozostałych sfer, tj.: gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej lub technicznej.

Występowanie problemów społecznych zostało ustalone na podstawie dodatnich wartości sumarycznego wskaźnika degradacji, natomiast w sferach: gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej i technicznej – na podstawie, niższej niż średnia w gminie, wartości odpowiednich wskaźników W i pomocniczo – oceny jakościowej, w sferach funkcjonalno-przestrzennej i technicznej.

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY GODZIESZE WIELKIE
NA LATA 2017 - 2023

Tabela nr 18. Podsumowanie diagnozy występowania stanu kryzysowego
w sołectwach gminy Godziesze Wielkie

Jednostka analityczna	Występowanie problemów w sferach					Potwierdzenie stanu kryzysowego
	społeczna	gospodarcza	środowiskowa	techniczna	przestrzenno- funkcyjna	
Bałdoń	nie	tak	tak	nie	tak	TAK
Biała	nie	tak	tak	tak	tak	TAK
Borek	nie	nie	nie	nie	tak	NIE
Godziesze Małe	nie	nie	nie	nie	nie	NIE
Godziesze Wielkie	nie	nie	nie	tak	nie	NIE
Godzieszki	tak	nie	tak	nie	tak	TAK
Józefów	nie	tak	nie	nie	tak	NIE
Kolonia Kakawa	tak	tak	tak	tak	tak	TAK
Kąpie	nie	tak	tak	nie	tak	TAK
Końska Wieś	tak	tak	tak	nie	tak	TAK
Krzemionka	tak	tak	tak	nie	tak	TAK
Nowa Kakawa	tak	tak	tak	nie	tak	TAK
Rafałów	tak	tak	tak	nie	tak	TAK
Saczyn	nie	tak	tak	nie	tak	TAK
Skrzatki	nie	tak	nie	nie	tak	NIE
Stara Kakawa	tak	tak	tak	nie	tak	TAK

Stobno	nie	tak	nie	nie	tak	NIE
Stobno Siódme	nie	nie	nie	nie	tak	NIE
Takomyśle	tak	nie	tak	nie	tak	TAK
Wola Droszewska	nie	tak	tak	nie	tak	TAK
Wolica	nie	nie	nie	nie	tak	NIE
Zadowice	nie	tak	tak	nie	tak	TAK
Zajączki Bankowe	nie	tak	tak	tak	tak	TAK
Żydów	nie	nie	nie	nie	tak	NIE

Źródło: opracowanie własne

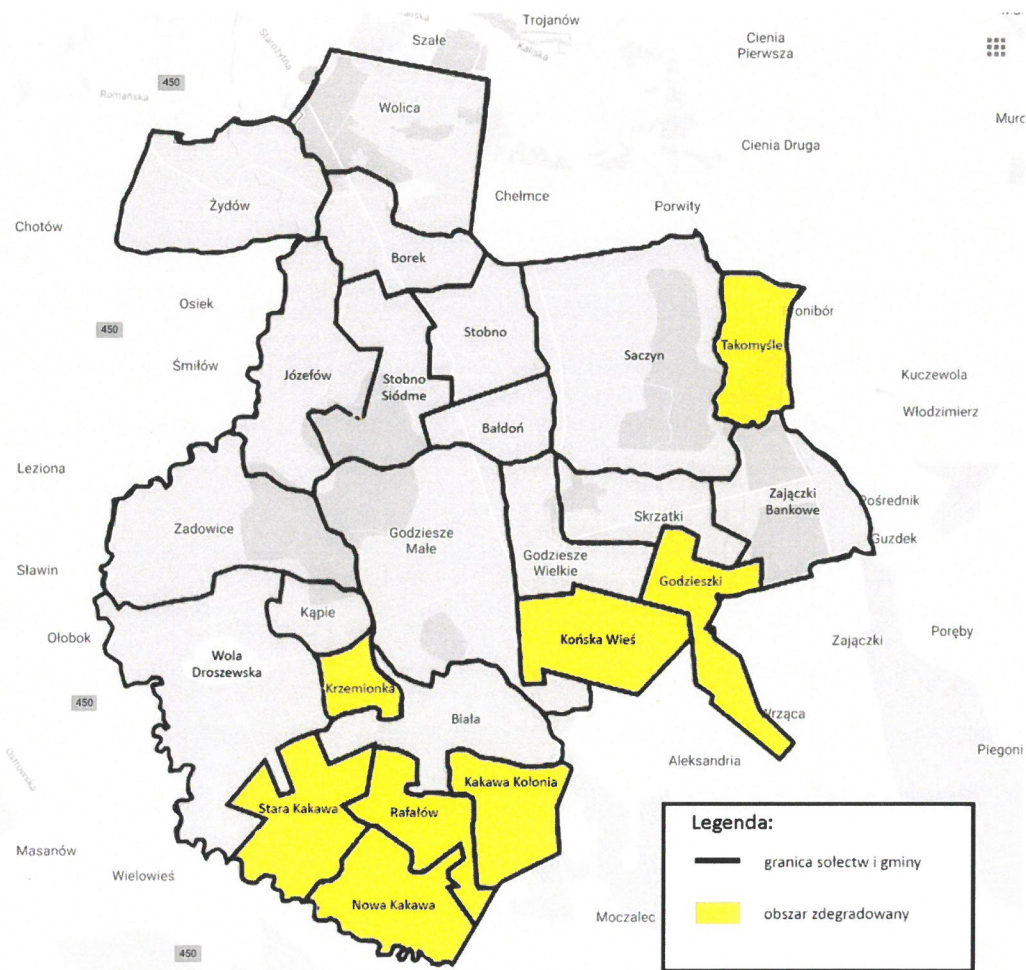
5. Obszar rewitalizacji

Przeprowadzona diagnoza umożliwiła delimitację obszaru zdegradowanego, na którym problemy społeczne współwystępują z problemami w co najmniej jednej z pozostałych sfer. Występowanie problemów społecznych w danym sołectwie zostało potwierdzone dodatnimi wartościami sumarycznego wskaźnika degradacji. Problemy w sferach gospodarczej i środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej i technicznej zostały określone na podstawie wartości niższych niż średnia w gminie Godziesze Wielkie.

Obszar zdegradowany w gminie Godziesze Wielkie obejmuje 8 sołectw: Kakawę – Kolonię, Nową Kakawę, Starą Kakawę, Rafałów, Krzemionkę, Końską Wieś, Godzieszki i Takomyśle. Obszar zdegradowany obejmuje powierzchnię 2 194,01 ha, co stanowi 20,90% powierzchni gminy Godziesze Wielkie. Zamieszkuje go 1 547 osób, tj. 16,60 % mieszkańców gminy.

Rysunek nr 31. Obszar zdegradowany gminy Godziesze Wielkie

Źródło: opracowanie własne

W oparciu o szereg operacji analitycznych, obejmujących określenie (w ujęciu wartości wskaźników *W* dla sfer: społecznej, gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej i technicznej oraz dodatkowo elementów jakościowych przy analizach problemów w sferze funkcjonalno-przestrzennej i technicznej) – wyznaczono obszar rewitalizacji w jednostkach cechujących się najwyższym natężeniem występowania problemów społecznych (uwzględniając przy tym limity dopuszczone w „Wytycznych w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014 – 2020”).

Zgodnie z *Wytycznymi* – obszar rewitalizacji może być podzielony na podobszary (w tym podobszary nieposiadające ze sobą wspólnych granic) – lecz nie może obejmować terenów większych niż 20% ogólnej powierzchni gminy oraz zamieszkałych przez więcej niż 30% ogólnej liczby mieszkańców gminy.

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY GODZIESZE WIELKIE NA LATA 2017 - 2023

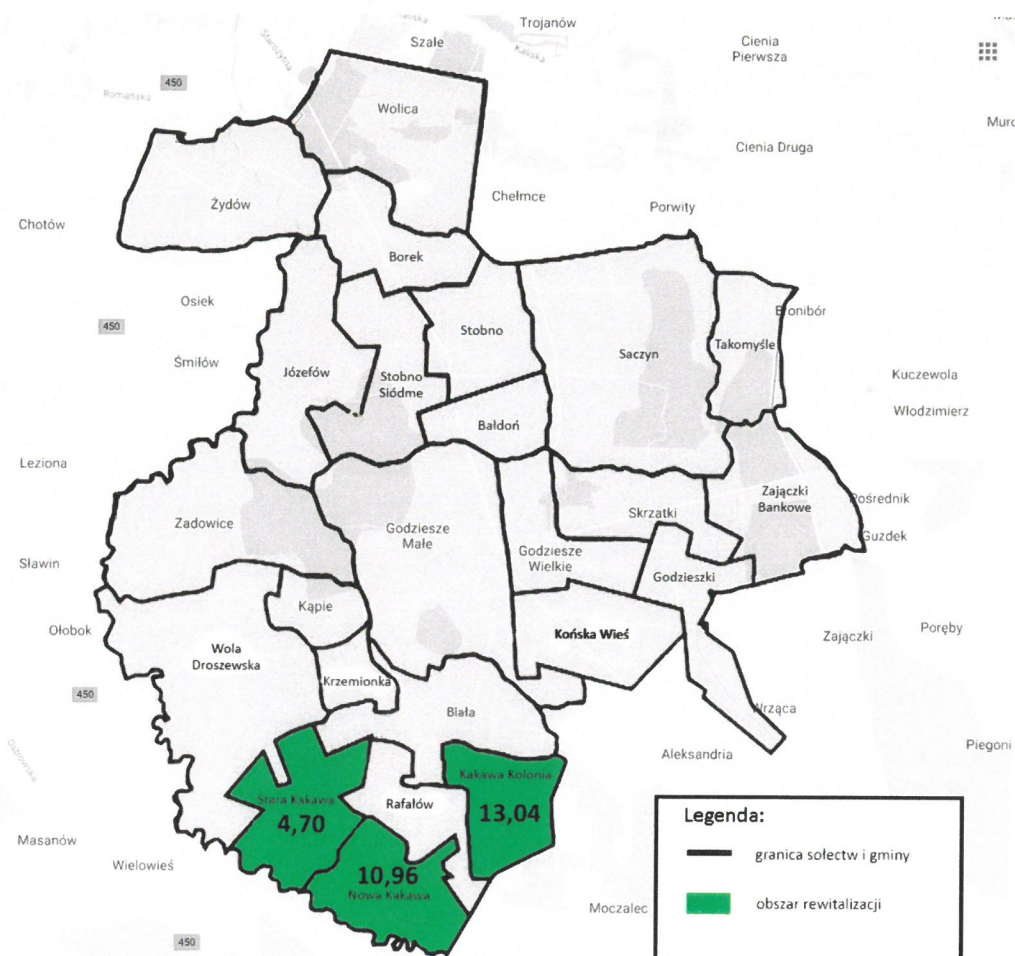
Biorąc pod uwagę powyższe zależności, określono, jako najbardziej uzasadniony, obszar rewitalizacji obejmujący jednostki analityczne (sołectwa) o najwyższej koncentracji problemów społecznych obejmujący:

- sołectwo Kakawa – Kolonia (sumaryczny wskaźnik degradacji w sferze społecznej: 13,04)
- sołectwo Stara Kakawa (wskaźnik 10,96)
- sołectwo Nowa Kakawa (wskaźnik 4,70),

tworząc z nich (w związku z brakiem połączenia terytorialnego) dwa podobszary:

- podobszar Kakawa – Kolonia
- podobszar Nowa Kakawa i Stara Kakawa

Rysunek nr 32. Obszar rewitalizacji

Źródło: opracowanie własne

Podstawowe dane statystyczne zobrazowane na mapie, dotyczące jednostek w obu podobszarach przedstawia poniższa tabela:

Tabela nr 19. Obszar rewitalizacji gminy Godziesze Wielkie – podstawowe dane statystyczne

Lp.	Podobszar	Powierzchnia (w ha)	Liczba ludności	Udział procentowy w ogólnej powierzchni gminy	Udział procentowy w ogólnej liczbie ludności gminy
1.	Kakawa – Kolonia	281,63	260	2,7 %	2,8 %
2.	Nowa Kakawa	348,82	224	3,3 %	2,4 %
	Stara Kakawa	380,90	372	3,6 %	4,0 %
ŁĄCZNIE:				9,6 %	9,2 %
3.	gmina Godziesze Wielkie	10 523,70	9 324	100 %	100 %

Źródło: opracowanie własne

5.1. Pogłębiona diagnoza obszaru rewitalizacji.

Obszar rewitalizacji ma szereg cech wspólnych, są nimi:

- historyczne powiązanie w jednym układzie własnościowym w okresie gospodarki feudalnej do czasu uwłaszczenia w ramach zaboru rosyjskiego,
- położenie nad lub w pobliżu rzeki Proсны – największej rzeki południowej Wielkopolski – co dało także nazwę temu zespołowi wsi od staropolskiej nazwy oznaczającej: *wicie, kręcenie (meandrowanie) rzeki*,
- przeświadczenie, iż wsie Stara i Nowa Kakawa położone były, w okresie wczesnego średniowiecza, na jednym z fragmentów Szlaku Bursztynowego i w ciągu osad nadprośniańskich położonych w pobliżu grodu Calisia (tak jak odkryte ślady osadnictwa w nieodległych Zadowicach, Józefowie czy Żydowie).

Największą (i najstarszą) wsią na obszarze rewitalizacji jest Stara Kakawa. Aktualnie liczy 372 mieszkańców i obejmuje obszar prawie 381 hektarów. Stara Kakawa była „wsią centralną” w okresie osadnictwa feudalnego, a pierwsze wzmianki o niej pochodzą z XIV wieku. Wieś Stara Kakawa do czasów reformy administracyjnej w 1973

roku była siedzibą Gromady obejmującej 5 sąsiednich jednostek wiejskich. Od 1977 roku jest także siedzibą odrębnej Parafii pod wezwaniem Najświętszej Marii Panny Królowej Polski. Dzięki swojemu położeniu, wieś pełni funkcję usługową dla okolicy, zlokalizowane w niej są szkoła podstawowa i przedszkole. We wsi (od 1913 roku) działa Ochotnicza Straż Pożarna, której staraniem zrealizowano szereg inwestycji w centrum wsi, m.in. parking przy remizie i kościele, plac zabaw dla dzieci. Podstawowym zajęciem mieszkańców jest rolnictwo, najczęściej w wymiarze drobnotowarowym, oparte o niewielkie gospodarstwa o powierzchni 4 – 8 ha. W związku z niewystarczającymi dochodami z tego typu gospodarstw, od 16 lat dodatkowym źródłem finansowym stała się produkcja warzywnicza (na drobną skalę). Układ przestrzenny wsi to klasyczna „ulicówka”, z punktem centralnym (szkoła i remiza OSP) oraz wybudowanym przed czterdziestu laty kościołem, umiejscowionym przy prostopadłej do dawnej zabudowy drodze gminnej. Stara Kakawa, w większości, położona jest przy drodze powiatowej Wola Droszewska – Przystajnia. We wsi nie zachowały się obiekty zabytkowe związane z jej dziejami, jedynie część obecnie istniejącej szkoły zajmuje obiekt powstały przed II wojną światową. Nadzieje rozwojowe wsi związane są z planowaną budową zbiornika wodnego „Wielowieś Klasztorna” w dolinie Proсны, co może stworzyć – z racji braku tej wielkości akwenu w południowej Wielkopolsce – szanse na powstanie zainteresowania tworzeniem bazy sportów wodnych. Infrastruktura sportowo – rekreacyjna wsi ograniczona jest do sali gimnastycznej funkcjonującej w szkole. Pobliskie boisko sportowe, jedyna przestrzeń publiczna we wsi, jest bardzo zaniedbane. Nie ma na nim żadnych urządzeń sportowych, murawa jest nierówna, w szeregu miejscach prześwituje ziemia. Brak jest oświetlenia, miejsc do siedzenia oraz ogrodzenia terenu.

Wieś jest zwodociągowana, ale – w związku ze zbyt małą koncentracją - pozbawiona kanalizacji. System gospodarki ściekowej w 90% oparty jest na istnieniu zbiorników bezodpływowych, a zaledwie w 10% na oczyszczalniach przydomowych, co rodzi niebezpieczeństwo przenikania ścieków do wód gruntowych.

Rysunek nr 33. Dokumentacja fotograficzna – miejscowość Kakawa Stara

Źródło: fotografia własna

Tabela nr 20. Silne oraz słabe strony wsi Kakawa Stara

Silne strony wsi	Słabe strony wsi
<ol style="list-style-type: none"> 1) istnienie szkoły podstawowej (małej – około 60 uczniów) z salą gimnastyczną (po termomodernizacji) z placem zabaw dla dzieci; 2) istnienie remizy OSP (obiekt zmodernizowany); 3) funkcjonowanie sprawnej i aktywnej OSP, liczącej 34 członków; 4) ładnie zagospodarowane centrum wsi i okolice kościoła; 5) rozwinięta sieć handlowa (sklepy spożywcze).	<ol style="list-style-type: none"> 1) oddalenie od centrum gminy Godziesze Wielkie; 2) zła jakość drogi powiatowej, przy której zlokalizowane jest 80% zabudowy wsi (brak chodnika); 3) brak dostępu do usług Internetu szerokopasmowego; 4) brak zainteresowania poprawą stanu ochrony środowiska:<ol style="list-style-type: none"> a) mała ilość przydomowych oczyszczalni ścieków (20% istniejących gospodarstw), b) duża liczba budynków pokrytych eternitem (61% ogółu), c) małe zainteresowanie instalacjami solarnymi i fotowoltaicznymi (w 12% domów), d) mała ilość oddawanych do zagospodarowania odpadów

	<p>komunalnych (ok. 11 kg na miesiąc na osobę, przy średniej w gminie 14,5 kg);</p> <p>5) brak infrastruktury sportowej i rekreacyjnej (zarośnięte trawą dawne boisko);</p> <p>6) brak w programie nauczania treści promujących regionalizm i tradycje kulturowe wsi Kakawa Stara;</p> <p>7) bardzo mała ilość zieleni wewnętrznej (przy drogach i budynkach).</p>
--	--

Źródło: opracowanie własne

Najmniejszą (pod względem liczby mieszkańców) wsią obszaru rewitalizacji jest Nowa Kakawa. Aktualnie wieś liczy 224 mieszkańców i obejmuje obszar prawie 349 hektarów. Historycznie wieś powstała w wyniku rozwoju terytorialnego wsi centralnej, jaką była Stara Kakawa, w wyniku przesuwania linii lasów na granicy obecnych gmin Godziesze Wielkie i Brzeziny, dla uzyskania zwiększonego areału pól uprawnych w istniejącym majątku wielkoobszarowym. Wieś w 96% zbudowana jest w układzie ulicowym, wzdłuż drogi powiatowej Wola Droszewska – Stara Kakawa – Przystajnia i położona w najodleglejszym zakątku gminy Godziesze Wielkie, nad rzeką Prosną. Podstawowym zajęciem mieszkańców jest rolnictwo typu tradycyjnego, z małymi gospodarstwami o wielkości 4 – 7 hektarów, uzupełnianymi dodatkowymi dochodami z niewielkich upraw warzywniczych. Wieś Nowa Kakawa, wydzielona niegdyś z rozbudowującej się Starej Kakawy, nie wykształciła żadnych form aktywności społecznej, odrębnych dla tejże wsi, stając się „miejszem zabudowy mieszkaniowej” w planach zagospodarowania przestrzennego gminy. Mankamentem wsi jest brak zieleni wewnętrznej przy domach i wzdłuż drogi powiatowej. Wieś pozbawiona jest obiektów zabytkowych. Dużo budynków starych (70 – 80 letnich) pozostaje nieużytkowanych przez właścicieli mieszkających obok w nowych obiektach.

Rysunek nr 34. Dokumentacja fotograficzna – miejscowość Kakawa Nowa

Zródło: fotografia własna

Tabela nr 21. Silne oraz słabe strony wsi Kakawa Nowa

Silne strony wsi	Słabe strony wsi
<ol style="list-style-type: none"> 1) estetyczna nowa zabudowa mieszkaniowa powstała w okresie lat 2005 – 2010; 2) dobra jakość dróg przebiegających przez wieś w kierunku wsi Stara Kakawa i Kakawa – Kolonia; 3) teren planowanego zbiornika wodnego Wielowieś Klasztorna, umiejscowionego w dolinie rzeki Proсны, poniżej wsi.	<ol style="list-style-type: none"> 1) wiele starych „pozostawionych” budynków z lat pięćdziesiątych XX wieku; 2) brak jakichkolwiek obiektów sportowo – rekreacyjno – kulturalnych; 3) brak organizacji społecznych; 4) słaba integracja mieszkańców; 5) brak zainteresowania poprawą bezpieczeństwa środowiska naturalnego:<ol style="list-style-type: none"> a) niskie zainteresowanie instalacjami oczyszczalni przydomowych (tylko w 24% budynków), b) 65% istniejących budynków (szczególnie starych) pokrytych eternitem, c) słabe zainteresowanie instalacjami OZE w budynkach (tylko 18% obiektów),

	d) niski poziom ilości odpadów przekazywanych do zagospodarowania (poniżej 25% średniej dla gminy); 6) brak zainteresowania poprawą estetyki posesji i ich otoczenia.
--	--

Źródło: opracowanie własne

Trzecią spośród wsi obszaru rewitalizacji jest Kakawa – Kolonia. Aktualnie liczy ona 260 mieszkańców i obejmuje powierzchnię prawie 282 hektarów (najmniej spośród wszystkich wsi obszaru). Kakawa – Kolonia jest też najmłodszą z tychże wsi, gdyż jej powstanie datuje się na przełom XVIII i XIX wieku i związane jest z programem ekspansji obszarowej majątku rolnego obejmującego zespół wsi Kakawa i Przystajnia. O ile, w przypadku poprzednio przedstawionych wsi – „centralnej” Starej Kakawy i wynikłej z karczowania lasów – Nowej Kakawy – były to działania aktywne, zwiększające areał gruntów majątku obszarowego, w przypadku Kakawy – Kolonii było to wynikiem podejścia ekstensywnego – wymagającego tylko poprawienia stanu gruntów rolnych (w tym łąk) na terenach bagnistych. Właśnie dla usprawnienia gruntów leżących na podmokłym terenie (nieдоступnym przez większość roku), na teren obecnej wsi Kakawa – Kolonia sprowadzono osadników z ówczesnych państw Europy Zachodniej, specjalizujących się w osuszaniu gruntów bagnistych. Stąd też pierwotna nazwa wsi – „Olendry”. Pomysł właściciela majątku ziemskiego nie przyniósł nic dobrego dla mieszkańców tej niewielkiej wsi. Zostali oni odosobnieni w enklawie liczącej kilkaset hektarów, oddzielonej od jakiegokolwiek sąsiedztwa wielokilometrowymi bezdrożami, biegnącymi przez lasy (w stronę Starej Kakawy) i przez bagnisty teren (ok 4,5 km) do wsi Godziesze. Sytuacja ta spowodowała niekorzystne zjawiska alienacji i apatii społecznej. Już współcześnie (w 1995 roku) Wójt Gminy Godziesze Wielkie w czasie zebrania wiejskiego we wsi Kakawa – Kolonia, dotyczącego budowy drogi dojazdowej do wsi, otrzymał informacje od starszych mieszkańców, że ta droga nie jest im potrzebna i należy wszystko pozostawić bez zmian. Specyfika wsi Kakawa – Kolonia polega jednak na występowaniu elementów wielokulturowości, obejmującej zbieg trzech elementów społecznych funkcjonujących obok siebie:

- środowisko części pierwotnych osadników,

- środowisko nowych mieszkańców – repatriantów z terenów wschodnich Rzeczypospolitej, skierowanych tutaj na część zwolnionych przez „olendrów” gospodarstw,
- środowisko mieszkańców sąsiednich wsi związanych z potomkami dawnych osadników.

To zróżnicowanie kulturowe powodowało czasem brak konsekwencji w zachowaniu społeczności wsi Kakawa – Kolonia:

- a) zbudowania przez część mieszkańców wsi w autentycznym czynie społecznym pięknego obiektu szkolnego,
- b) przeciwstawne temu zdegenerowanie się części społeczności (bardzo wysoki w latach 80- i 90- tych wskaźnik alkoholizmu),
- c) zamknięcie się społeczności wsi na procesy w niej zachodzące (np. brak reakcji na poważne mankamenty w funkcjonowaniu szkoły przed zamknięciem tejże placówki).

Dopiero pojawienie się nowych liderów wsi po 1996 roku, doprowadziło do unormowania się tej rozchwianej sytuacji.

Rysunek nr 35. Dokumentacja fotograficzna – miejscowość Kakawa Kolonia

Źródło: fotografie własne

Tabela nr 22. Silne oraz słabe strony wsi Kakawa Kolonia

Silne strony wsi	Słabe strony wsi
<ol style="list-style-type: none"> 1) funkcjonowanie grupy liderów wsi, w szczególności strażaków OSP Kakawa – Kolonia; 2) poprawiająca się estetyka wsi (ale jeszcze na niskim poziomie).	<ol style="list-style-type: none"> 1) mała liczebność OSP (liczy 15 członków i jest najmniejsza na terenie gminy); 2) istnienie w centrum wsi zdewastowanego, dawnego budynku szkolnego i terenu przyległego (m.in. dawne boisko szkolne i park); 3) niedokończona budowa remizy OSP, która nie stwarza warunków do funkcjonowania jednostki; 4) zdewastowany teren (nieużytek) mogący ewentualnie być wykorzystany na cele sportowo – rekreacyjne o powierzchni 1,5 hektara; 5) zła jakość podstawowej drogi do wsi, łączącej ją z centrum gminy; 6) utrzymujący się wysoki poziom patologii społecznych; 7) brak zainteresowania sprawami ochrony środowiska:<ol style="list-style-type: none"> a) najniższy w gminie poziom

	<p>zwodociągowania (94%),</p> <p>b) duża ilość zaniedbanych budynków pokrytych eternitem (50%),</p> <p>c) bardzo małe zainteresowanie montażem przydomowych oczyszczalni (zaledwie 10% budynków),</p> <p>d) najniższy w gminie poziom ilościowy odpadów przekazywanych do zagospodarowania (około 50% średniej w gminie),</p> <p>e) bardzo małe zainteresowanie wykorzystaniem OZE (tylko w 5% budynków);</p> <p>8) wysoki poziom bezrobocia i liczby świadczeń z pomocy społecznej.</p>
--	--

Zródło: opracowanie własne

5.2. Problemy społeczne, gospodarcze, funkcjonalno-przestrzenne, środowiskowe i techniczne występujące na obszarze rewitalizacji

Problemy społeczne występujące na terenie gminy Godziesze Wielkie zostały szczegółowo (graficznie i opisowo) przedstawione w analizie wskaźnikowej w diagnozie.

Mają one swoje faktyczne odniesienia w tej części dokumentów, która zajmuje się opisem wyznaczonego obszaru rewitalizacji i charakterystyką występujących problemów społecznych, przedstawionych w układzie liczbowym w poniższym zestawieniu, dotyczącym obszaru rewitalizacji.

Tabela nr 23. Problemy społeczne występujące na obszarze rewitalizacji

Lp.	Nazwa podobszaru	Liczba mieszkańców	Liczba bezrobotnych ogółem	Liczba długotrwale bezrobotnych	Liczba bezrobotnych kobiet	Liczba mieszkańców w wieku poprodukcyjnym	Liczba mieszkańców korzystających z pomocy społecznej	Liczba osób nadużywających alkoholu	Liczba uczniów ogółem	Liczba uczniów otrzymujących stypendium	Liczba uczniów z trudnościami w nauce	Liczba uczniów uczestniczących w zajęciach pozalekcyjnych	Liczba rodzin otrzymujących świadczenia wychowawcze	Ilość podmiotów gospodarczych
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
1	Kakawa-Kolonia	260	21	5	12	34	66	3	37	10	19	14	30	8
2	Nowa Kakawa	224	17	4	11	32	48	3	19	5	6	8	16	8
	Stara Kakawa	372	18	4	10	60	52	3	38	7	17	25	33	12
	RAZEM:	856	56	13	33	126	166	9	94	22	42	47	79	28
udział procentowy do ogólnej liczby mieszkańców lub danych szczegółowych			6,54 %	1,50 %	58,00% spośród ogółu bezrobotnych	14,70 %	19,40 %	1,00 %	100 %	23,40 %	44,60 %	50,00 %	*	*

Źródło: opracowanie własne

*bez odniesienia

Zestawienie prezentuje lub, jeżeli zachodzi taka możliwość, relatywizuje stan liczbowy mieszkańców objętych podziałem ze względu na występujący problem społeczny:

- liczba bezrobotnych – ogółem, w tym bezrobotnych długotrwale i bezrobotnych kobiet,
- liczba mieszkańców w wieku poprodukcyjnym,
- liczba mieszkańców korzystających z pomocy społecznej,

- d) liczba nadużywających alkoholu,
- e) liczba uczniów – ogółem,
- f) liczba uczniów otrzymujących stypendium,
- g) liczba uczniów z trudnościami w nauce,
- h) liczba uczniów uczestniczących w zajęciach poza lekcyjnych,
- i) liczba rodzin otrzymujących świadczenie wychowawcze,
oraz
- j) liczba podmiotów gospodarczych.

Ad. a)

We wsiach podobszarów zamieszkuje łącznie 56 osób bezrobotnych (zarejestrowanych), jednakże może to nie ukazywać całości problemu bezrobocia z racji prawnych uregulowań obowiązujących Powiatowe Urzędy Pracy, m.in. dotyczących płatników KRUS.

W ramach problemu drugoplanowym zagadnieniem jest sprawa relatywnie niskiej liczby długotrwale bezrobotnych, ale z kolei ważnym problemem jest przewaga kobiet w ogólnej liczbie bezrobotnych (58%).

Wymaga to uwzględnienia przy tworzeniu katalogu przedsięwzięć społecznych.

Zjawisko bezrobocia jest problemem niekorzystnym wieloaspektowo, wpływając na występowanie innych problemów, a sumarycznie – na wykluczenie społeczne.

Ad. b)

Na obszarze rewitalizacji odsetek osób w wieku poprodukcyjnym jest relatywnie niski i nie wskazuje na występowanie problemu obciążenia demograficznego.

Niemniej jednak, grupa seniorów, przewyższająca o ponad 200% liczbę bezrobotnych, stanowi poważny problem, któremu należy przypisać metody przeciwdziałania w postaci działań na rzecz seniorów.

Ad. c)

Problem korzystania ze środków pomocy społecznej jest zjawiskiem obrazującym występowanie wielu problemów w sferze społecznej – trudności opiekuńczo-wychowawczych, ubóstwa czy też uzyskiwania bardzo niskich dochodów, bezrobocia.

Relatywnie największe wsparcie w tej dziedzinie otrzymali mieszkańcy wsi Kakawa-Kolonia (co czwarta osoba).

Najczęstszymi przyczynami przyznania świadczeń było: ubóstwo, bezrobocie i niepełnosprawność.

Realizacja przeciwdziałania problemom jest elementem ograniczania wykluczenia społecznego.

Ad. d)

Występowanie zjawiska alkoholizmu oddziałuje także w innych problemach społecznych: bezrobociu, opiece nad rodziną, wykluczeniu, dlatego też ten problem (równomiernie rozłożony na całym obszarze) wymaga podjęcia przeciwdziałania.

Uznanie tego zagrożenia za ważne z punktu widzenia procesu rewitalizacji w obszarze społecznym stworzy możliwość „przybliżenia” instytucji zajmującej się na terenie Gminy rozwiązywaniem tychże problemów, do „źródła” występujących zjawisk (rodzina, otoczenia).

Ad. e), f), g), h)

Problematyka edukacyjna i wokół edukacyjna zajmuje czołowe miejsce w problemach sfery społecznej. Na obszarze rewitalizacji funkcjonuje jedna szkoła podstawowa (dotychczas sześcioklasowa), która jest zdolna realizować program naprawczy w dziedzinach: opiekuńczej i edukacyjnej.

Sprzyjającym rozwiązaniu problemu jest fakt podniesienia poziomu organizacyjnego szkoły do wymiaru ośmioklasowej, co będzie sprzyjać skonstruowaniu autorskich programów w zakresie poprawy wyników nauczania, regionalizmu i doradztwa zawodowego.

Przewidywany zakres działań w zakresie poprawy wyników edukacyjnych obejmuje m.in. zajęcia wyrównawcze z tzw. przedmiotów kluczowych.

Edukacja, a w szczególności jej poziom i efektywność mają podstawowe znaczenia dla zapobiegania wykluczeniu społecznemu, decydują o aktywności i rozwoju najpierw młodego, później pełnoletniego mieszkańca wsi obszaru rewitalizacji.

Ad. i)

Wskaźnik ten ujęty został w zestawieniu dodatkowo, dla ukazania skali problemów rodzin uzyskujących dochody na niskim poziomie.

Ad. j)

Wskaźnik liczby podmiotów gospodarczych jest podstawowym miernikiem aktywności zawodowej (samozatrudnienie) i gospodarczej mieszkańców wsi.

W przypadku analizowanego obszaru rewitalizacji jest on zdecydowanie niższy niż średnia gminy – uzmysławiając problem społeczno-gospodarczy (kształtuje się na poziomie 3,82 podmiotu gospodarczego na 100 mieszkańców, przy średniej gminy – 5,42).

Niekorzystnie dla jednostek obszaru rewitalizacji kształtuje się współczynnik określający stan wyrejestrowań działalności gospodarczej wynoszący dwukrotnie przewyższający średnią dla gminy Godziesze Wielkie.

Niezwykle ważnym czynnikiem, określającym zdolność gospodarczą terenu rewitalizacji, jest średnia wielkość gospodarstw rolnych. Wskaźnik ten (na obszarze rewitalizacji) jest także zdecydowanie niższy niż średnia w gminie i wynosi zaledwie 4,11 ha.

Takie rozdrobnienie gospodarstw daje podstawę do stwierdzenia, że nie mogą one stanowić podstawy bytu dla rodzin rolników, co stwarza konieczność poszukiwania innych źródeł dochodów lub wdrażania elementów rolnictwa ekologicznego.

Obszar rewitalizacji, składający się z dwóch podobszarów: Kakawa-Kolonia oraz Stara i Nowa Kakawa jest skromnie wyposażony w infrastrukturę. Składają się na nią wyłącznie wodociągi gminne dostarczające wodę do posesji. Łączny wskaźnik zwodociągowania tego terenu wynosi 88,7% (na co wpływ ma niski współczynnik dla wsi Stara Kakawa sięgający zaledwie 76%).

Obszar nie jest skanalizowany z racji braku formalnego (niewielka gęstość zaludnienia) i ekonomicznego uzasadnienia dla tychże inwestycji.

W zdecydowanej większości budynki podłączone są do zbiorników bezodpływowych (średnia na obszarze – 81%). Tylko niewielka część posesji posiada własne przydomowe oczyszczalnie ścieków (około 15% posesji).

Podobnie, negatywnie, kształtują się i inne wskaźniki dotyczące tych miejscowości:

- w sferze środowiskowej: bardzo wysoki jest średni udział budynków pokrytych płytami azbestowo-cementowymi – przy średniej dla gminy na poziomie 27,6% - w obszarze tychże wsi wynosi aż 58, a budynki ogrzewane instalacjami na węgiel stanowią aż 97% budynków, przy średniej w gminie niższej o 10 punktów procentowych;

- w sferze przestrzenno-funkcjonalnej, pomimo relatywnie wysokiej powierzchni terenów publicznych na 100 mieszkańców – wynoszącej w przypadku tych wsi 0,44 (średnia dla gminy – 0,24) – tutaj właśnie istnieją tereny najbardziej zdewastowane i wymagające interwencji – w Kakawie – Kolonii i Starej Kakawie.

Niekorzystnie także przedstawia się przeliczony wskaźnik funkcjonujących połączeń autobusowych – na poziomie 5,3 (przy średniej w gminie 12,7 połączeń do wsi).

- w sferze technicznej obszar rewitalizacji charakteryzuje się wysokim udziałem budynków starych (powstałych przed 1989 rokiem) – na poziomie 69%, przy średniej w gminie – 60,5% oraz także wysokim wskaźnikiem udziału dróg nieutwardzonych (na poziomie 58,3%, przy średniej w gminie – 50,5% ogólnego stanu dróg).

Obszar rewitalizacji posiada dobry układ drogowych połączeń wewnętrznych (Stara Kakawa – Kakawa Kolonia, Kakawa Kolonia – Nowa Kakawa), przy relatywnie gorszym jakościowo systemie dróg zewnętrznych (prowadząca do Godziesze Małych droga gminna oraz droga powiatowa Wola Droszewska – Stara Kakawa – Nowa Kakawa – Przystajnia).

Szczególnie, z racji strategicznego znaczenia, modernizacji wymaga droga gminna Kakawa Kolonia – Godziesze Małe o długości ok. 4,5 km.

Droga ta ma wyjątkowe znaczenie dla tego obszaru i samej wsi Kakawa – Kolonia z racji kursowania po niej autobusów PKS nie tylko przez te wsie, ale także do sąsiedniej gminy.

Obecny stan drogi już tylko warunkowo pozwala na utrzymanie tej liczby połączeń komunikacyjnych.

Dostęp komunikacyjny do sołectw podobszaru Nowa i Stara Kakawa zapewnia (w ograniczonym do dni roboczych wymiarze) przewoźnik prywatny, a do wsi Kakawa-Kolonia (także w dni robocze – PKS).

Poważnym problemem obszaru jest bardzo słaba jakość obiektów użyteczności publicznej i przestrzeni publicznej. Poza wsią Stara Kakawa – gdzie obiekty szkoły podstawowej i remizy OSP są w bardzo dobrym stanie – pozostałe obiekty są w stanie złym, nie nadającym się do użytkowania:

- budynek poszkolny (stara szkoła) w Kakawie Kolonii,
- budynek remizy OSP w Kakawie Kolonii,
- teren przy byłej szkole, stanowiący niegdyś boisko oraz park przed obiektem, częściowo obecnie zagospodarowany,
- teren o powierzchni ok. 1,5 ha stanowiący obecnie nieużytek,
- teren przy remizie OSP Stara Kakawa, wykorzystywany aktualnie jako prymitywne boisko.

Stan tych obiektów przedstawiają załączone zdjęcia. We wsiach Stara Kakawa i Kakawa Kolonia znajdują się łącznie trzy place zabaw, przeznaczone dla małych dzieci.

Rysunek nr 36. Dokumentacja fotograficzna – stan techniczny starej szkoły w Kakawie Kolonii

Źródło: fotografie własne

*Rysunek nr 37. Dokumentacja fotograficzna – stan techniczny boiska
w Kakawie Kolonii*

Źródło: fotografia własna

Rysunek nr 38. Dokumentacja fotograficzna – stan techniczny remizy OSP
w Kakawie Kolonii

Źródło: fotografia własna

Rysunek nr 39. Dokumentacja fotograficzna – stan techniczny boiska
w Starej Kakawie

Źródło: fotografie własne

Szczegółowa analiza zjawisk powiązanych z oceną warunków życia społecznego wsi oraz dodatkowych sfer życia mieszkańców – środowiskowej, przestrzenno – funkcjonalnej, gospodarczej i technicznej, pozwoliły na identyfikację faktycznych problemów dotyczących społeczności wsi, są nimi:

A. W zakresie sfery społecznej funkcjonowania obszaru rewitalizacji:

- 1) bezrobocie,
- 2) ubóstwo,
- 3) wykluczenie społeczne (wywołane m.in. alkoholizmem),
- 4) starzenie się społeczeństwa,
- 5) wymagający wzrostu poziom edukacji,
- 6) niski poziom aktywności społecznej.

B. W zakresie sfery gospodarczej funkcjonowania obszaru rewitalizacji:

- 1) niższy niż w gminie poziom przedsiębiorczości,
- 2) wielość małych gospodarstw rolnych o średniej powierzchni 4,11 ha.

- C. W zakresie sfery środowiskowej funkcjonowania obszaru rewitalizacji:
- 1) zjawiska mające wpływ na jakość środowiska (m.in. gospodarowanie odpadami i gospodarka ściekowa), znaczna obecność pokryć azbestowych (58% wszystkich budynków) i ogrzewania z instalacji opalanych węglem (97% budynków).
- D. W zakresie sfery przestrzenno – funkcjonalnej funkcjonowania obszaru rewitalizacji:
- 1) zdewastowana przestrzeń publiczna wsi uniemożliwiająca korzystanie z niej oraz niewielka ilość połączeń autobusowych,
- E. W zakresie sfery technicznej obszaru rewitalizacji:
- 1) zły stan techniczny obiektów użyteczności publicznej, wymagających gruntownego remontu oraz poprawa stanu drogi gminnej Godziesze-Kakawa Kolonia.

Określenie problemów życiowych mieszkańców, pozwala na sprecyzowanie celów rewitalizacji tak, aby przyniosła ona skutek w postaci efektów zapisanych w formie wskaźników monitorowania Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Godziesze Wielkie

6. Wizja

Przeprowadzenie analizy w zakresie warunków życia społecznego i gospodarczego społeczności zespołu wsi Kakawa-Kolonia, Nowa Kakawa i Stara Kakawa oraz porównanie występujących tam elementów sfery środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej i technicznej pozwoliło na sprecyzowanie głównych problemów związanych z funkcjonowaniem obszaru rewitalizacji, dających możliwość przedstawienia wizji oraz celów i kierunków rewitalizacji.

Wizja i cele strategiczne rewitalizacji na terenie gminy Godziesze Wielkie zostały określone w perspektywie do 2022 roku.

Główne założenia wizji:

„Aktywna, zaradna i rozwiązująca problemy, pamiętająca o przeszłości społeczność na południowych kresach gminy Godziesze Wielkie”.

Składają się na nią zaplanowane dla obszaru rewitalizacji działania prowadzące do pozytywnych zmian w sferze społecznej, gospodarczej, przestrzenno-funkcjonalnej i technicznej.

Cechą charakterystyczną obszaru rewitalizacji będzie to, że do 2022 roku wystąpi tutaj złagodzenie problemów społecznych i poprawią się warunki życia. Obszar rewitalizacji będzie atrakcyjnym terenem dla obecnych i przyszłych jego mieszkańców, aktywnych i zaangażowanych w życie społeczne swoich wsi. Korzystna sytuacja związana z bliskością rynków zbytu w nieodległych miastach (Kalisz i Ostrów Wielkopolski), a także początek budowy zbiornika wodnego „Wielowieś Klasztorna” wpłynie na poprawę warunków życia gospodarczego obszaru rewitalizacji w postaci zwiększonego popytu na „zdrową żywność” oraz rozwój turystyki w rejonie nadprośniańskim co spowoduje zwiększenie dochodów zamieszkującej tutaj ludności.

Działania rewitalizacyjne wywołają także efekt w postaci ograniczenia obecnych mankamentów życia społecznego: wpłyną na poprawę relacji i więzi międzyludzkich, ograniczą negatywne zjawiska związane z wykluczeniem społecznym, doprowadzą do wzrostu aktywności funkcjonowania obecnie działających oraz powstałych organizacji pozarządowych związanych z rozwiązywaniem problemów społeczności lokalnej.

Poprawa stanu infrastruktury publicznej, a przede wszystkim stworzenie materialnej bazy lokalowej i zmodernizowanie elementów przestrzeni publicznej: boisk, miejsc dla aktywnego wypoczynku i rekreacji, przyniesie efekt w postaci aktywizacji społeczności lokalnej.

Równoległe do działań w sferach: społecznej, gospodarczej i funkcjonalno-przestrzennej widoczny będzie postęp w rozwiązywaniu problemów środowiskowych i technicznych.

W wyniku szeroko zakrojonej edukacji ekologicznej (w formie teoretycznej i praktycznej) wzrośnie zainteresowanie nowoczesnymi rozwiązaniami w dziedzinie budownictwa, ciepłownictwa, ochrony stanu powietrza i wód.

Obszar rewitalizacji obejmuje ciekawy, ale pozbawiony materialnych pozostałości, teren wielokulturowości mieszkańców. Czynnikiem ten zostanie wykorzystany także do umacniania więzi społecznych oraz poprawy warunków dostępu do edukacji i kultury na obszarze rewitalizacji w gminie Godziesze Wielkie.

W formie zbeletryzowanej wizję rewitalizacji obszaru wsi Kakawa-Kolonia, Nowa Kakawa i Stara Kakawa można przedstawić w następującej wersji:

Pomimo trudnych warunków, w których żyją mieszkańcy obszaru rewitalizacji, w szczególności: braku komunikacji publicznej, kanalizacji, przydomowych oczyszczalni ścieków, znacznego oddalenia od podstawowych usług społecznych (administracja, edukacja, kultura, opieka zdrowotna), części z nich udało się znaleźć zatrudnienie lub zdobyć kwalifikacje. Poprawie uległy warunki życia mieszkańców tego obszaru, w kreowaniu których aktywnie uczestniczą i w pełni wykorzystują dane im szanse.

W powstałym, w dawnym, zdewastowanym budynku szkolnym, Wiejskim Inkubatorze Przedsiębiorczości, Aktywności Społecznej i Edukacji na wystawę o historii olenderskich osadników przychodzą i przyjeżdżają ludzie z innych części Polski. Uzupełniają oni skromny zbiór fotografii o swoje pamiątki, gdyż to jedyna taka kolekcja w kraju. W sąsiednich salach, adaptowanych na biura, funkcjonują, korzystając z atrakcyjnych warunków najmu, nowo powstałe firmy melioracyjne, zajmujące się utrzymaniem sprawności rowów na terenie części powiatu kaliskiego, gdzie nie działają Spółki Wodne. Działalność firm w branży melioracyjnej jest istotna, m.in. z uwagi na fakt utworzenia - w odległości dwóch kilometrów od obszaru rewitalizacji - zbiornika „Wielowieś Klasztorna”, zabezpieczającego region przed powodzią. Podmiot nadzorujący zbiornik również wynajmuje powierzchnie biurowe w Inkubatorze.

Aby zdobyć nowe kwalifikacje, nie trzeba wyjeżdżać. W sali edukacyjnej, na piętrze odbywają się kursy w ramach projektu: „Uczymy się przez całe życie”. Można tutaj nauczyć się obsługi koparki, albo zdobyć wiedzę o hydrotechnice. Mieszkańcy szybko dostosowali się do nowych ról, tym bardziej, że okoliczne lasy i rekreacyjna funkcja zbiornika retencyjnego sprzyjają rozwojowi agroturystyki oraz usług gastronomicznych i technicznych dla potrzeb żeglarzy. Do domowych budżetów wpływają dodatkowe dochody, przeznaczone (bo potrzeba!) na lepsze wyposażenie

domów, na nowe, ekologiczne urządzenia techniki grzewczej i przydomowe oczyszczalnie ścieków. O nowoczesnych metodach można dowiedzieć się w punkcie informacyjnym zlokalizowanym w zmodernizowanej dawnej remizie OSP, gdzie funkcjonuje Wiejski Inkubator Poszanowania Energii i Ochrony Środowiska. Otoczenie obu Inkubatorów stanowią wypielęgnowane trawniki i kwietniki zasilane kompostem z małej, doświadczalnej instalacji przetwarzającej bioodpady, których coraz więcej, z uwagi na intensywny rozwój turystyki.

Ożywienie gospodarcze obszaru skutkuje zapotrzebowaniem na usługi opiekuńczo-wychowawcze. Ku zadowoleniu przedsiębiorczych gospodyń w obiekcie dawnej szkoły powstaje małe prywatne przedszkole.

Opisane wyżej zmiany pozytywnie wpływają na mentalność mieszkańców. Spożywanie niskoprocentowych napojów alkoholowych w pobliżu lokalnego sklepu spożywczego jest coraz rzadszym zjawiskiem, nie tylko z powodu braku aprobaty innych mieszkańców, ale przede wszystkim jest to świadomy wybór samych zainteresowanych. W celu niwelowania i przeciwdziałania problemom nadużywania alkoholu raz w tygodniu w *Starej Szkole* przyjmuje psycholog i prawnik w ramach filii Gminnego Punktu Konsultacyjnego Przeciwdziałania Problemom Alkoholowym, o czym także doskonale wiedzą mieszkanki wsi, działające w reaktywowanym Kole Gospodyń Wiejskich zajmującym się cateringiem i utrzymaniem terenów zielonych wokół odnowionych obiektów i zbiornika wodnego.

Członkinie KGW, podobnie jak seniorzy, mają swoje lokum w *Starej Szkole*, spotykają się tutaj na kawie, aby wysłuchać prelekcji lekarza, dietetyka czy policjanta.

Młodzież korzysta z boisk i siłowni zewnętrznych w Starej Kakawie i Kakawie Kolonii, tam, gdzie niegdyś rośla wysoka trawa i pełno było nierówności. Z tejsze siłowni korzystają także seniorzy docierający tam na rowerach lub w trakcie spacerów *nordic walking*, świadomi tego, że: *ruch to zdrowie*.

Droga prowadząca do Kakawy – Kolonii została naprawiona, wyremontowano również zbudowany w 2016 roku przez strażaków OSP chodnik, pomiędzy *Starą Szkołą* i *Starą Remizą*, po którym chodzą najmłodszy mieszkańcy na plac zabaw.

Ze społecznością wsi współpracuje szkoła, parafia i przedsiębiorcy. To u nich realizowane są programy dotyczące przeszłości wsi, funkcjonuje wystawa, organizowane są imprezy integrujące środowiska w obwodzie szkolnym, prowadzone są międzywiejskie zawody sportowe, a dla uczniów wymagających pomocy w nauce – zajęcia dodatkowe.

W Inkubatorze Estetyki Wsi w Starej i Nowej Kakawie są organizowane pokazy krzewów, z których część już rośnie, kwitnie i owocuje na placu przy kościele i przy domu doskonałego rolnika – przedsiębiorcy w Nowej Kakawie, tworząc ekologiczne „pastwiska dla ptaków i owadów”, upiększają jednocześnie otoczenie.

Wspólnymi siłami – w ramach hasła: *szanujmy naszą przeszłość* – mieszkańcy odnawiają stary, zapomniany cmentarz.

Istnieją warunki dla spełnienia się tej wizji. Sercem obszaru rewitalizacji jest częściowo zintegrowana i aktywna społeczność lokalna, która i obecnie chętnie angażuje się w rozwiązywanie problemów (w 2015 i 2016 roku strażacy z OSP Kakawa – Kolonia oczyścili park przy szkole i zbudowali tam plac zabaw, a ich koledzy z OSP Stara Kakawa – parking i plac zabaw).

Mieszkańcy obszaru, niezależnie od wieku, odczuwają potrzebę podnoszenia swoich umiejętności i samorozwoju, zdając sobie sprawę, że są częścią społeczności odpowiedzialnej za przyszłość.

7. Cele procesu rewitalizacji oraz powiązania z innymi dokumentami strategicznymi

Najważniejszym zadaniem procesu rewitalizacji jest wyprowadzenie zdiagnozowanego obszaru rewitalizacji ze stanu kryzysowego.

Obszar zdegradowany wyróżnia przede wszystkim duże natężenie zjawisk w sferze społecznej, wraz z którymi występują negatywne zjawiska w sferach:

- gospodarczej lub
- przestrzenno – funkcjonalnej, lub
- środowiskowej, lub
- technicznej.

Dla skutecznego ograniczenia (albo nawet wyeliminowania) tych zjawisk, niezbędne jest należyte określenie planowanych celów, stanowiących odpowiedź na zidentyfikowane problemy w poszczególnych sferach. Ich realizacja (za pomocą konkretnych działań – projektów) służy osiągnięciu celów określonych w wizji.

Muszą one stanowić odpowiedź na zidentyfikowane problemy w poszczególnych sferach. Ich realizacja (za pomocą konkretnych działań – projektów) służy osiągnięciu celów określonych w wizji.

Na podstawie diagnozy sytuacji społecznej, gospodarczej, środowiskowej, funkcjonalno-przestrzennej i technicznej obszaru rewitalizacji sformułowano dwa cele strategiczne:

- 1) wyrównywanie szans społecznych i gospodarczych
(obejmujący problemy przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu mieszkańców obszaru, aktywizacji społecznej mieszkańców obszaru i rozwoju gospodarczego obszaru rewitalizacji oraz poprawy warunków ich realizacji),
- 2) wyrównywanie szans przestrzenno–funkcjonalnych, technicznych i środowiskowych
(obejmujących poprawę standardów jakości środowiska na obszarze rewitalizacji, poprawę walorów istniejących terenów publicznych oraz poprawę warunków funkcjonowania społeczności obszaru rewitalizacji).

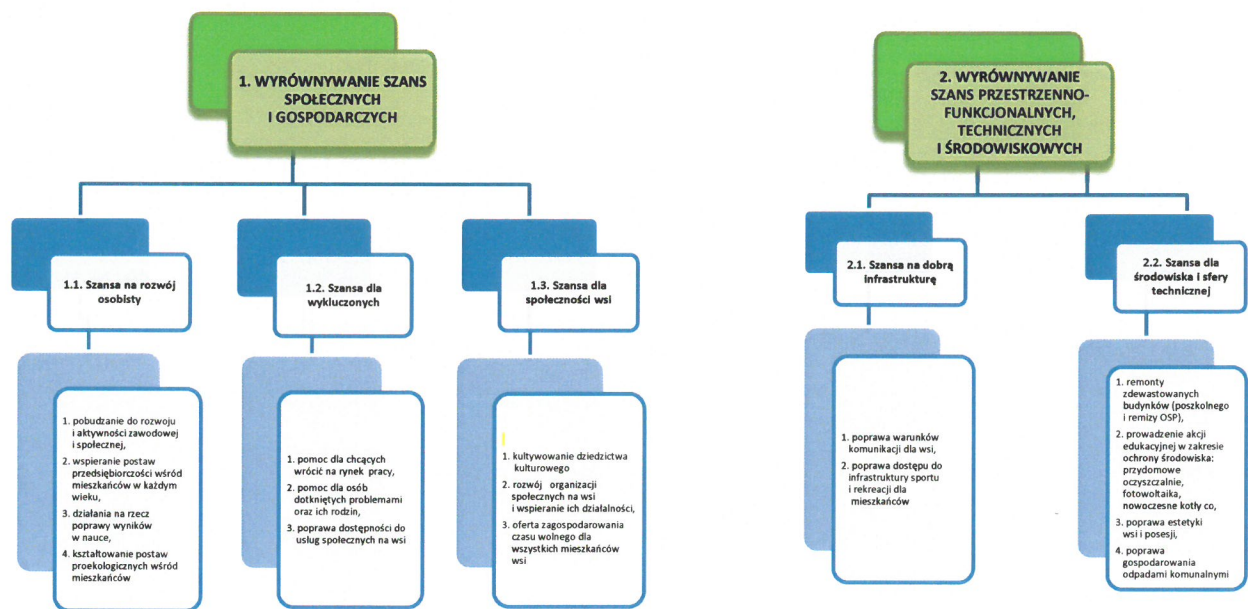
Celom strategicznym podporządkowano pięć celów operacyjnych (kierunków działań). Schemat celów strategicznych oraz operacyjnych przedstawia schemat przedstawiony na rysunku nr 40 .

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY GODZIESZE WIELKIE
NA LATA 2017 - 2023

Rysunek nr 40. Schemat celów rewitalizacji

Źródło: opracowanie własne

Powiązania celów Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Godziesze Wielkie z innymi dokumentami strategicznymi

Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Godziesze Wielkie na lata 2017-2023 został opracowany w powiązaniu z innymi dokumentami strategicznymi uchwalonymi dla potrzeb gminy Godziesze Wielkie:

- Strategia Rozwoju Gminy Godziesze Wielkie na lata 2014-2023,
- Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Godziesze Wielkie na lata 2017-2022,
- Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Godziesze Wielkie z 2010 roku,
- Plan Gospodarki Niskoemisyjnej Gminy Godziesze Wielkie z 2016 roku

oraz:

- Strategia Rozwoju Województwa Wielkopolskiego do 2020 roku. Wielkopolska 2020,
- Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Wielkopolskiego.

Podstawowe zapisy w tychże dokumentach strategicznych zostały przedstawione w punkcie 2 (podpunkty 2.1 - 2.7) niniejszego dokumentu.

Dokonując szczegółowej analizy powiązań występujących pomiędzy celami strategicznymi Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Godziesze Wielkie i obowiązujących, innych dokumentów strategicznych, przedstawić można następujące powiązania:

I Cel strategiczny „wyrównywanie szans społecznych i gospodarczych” (obejmujący problemy przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu mieszkańców obszaru rewitalizacji, aktywizacji społecznej mieszkańców obszaru rewitalizacji i rozwoju gospodarczego obszaru rewitalizacji oraz poprawy warunków ich realizacji) jest ściśle powiązany z misją gminy określoną w Strategii Rozwoju Gminy Godziesze Wielkie:

„Gmina Godziesze Wielkie to przyjazne i atrakcyjne miejsce życia dla jej mieszkańców, dobre miejsce dla rozwoju życia społecznego i gospodarczego”
oraz wizji gminy:

„Będziemy przyjazną i bezpieczną gminą, funkcjonującą w ramach Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej, której głównymi celami są:

- rozwój gospodarczo-społeczny,
- aktywność mieszkańców,
- szacunek dla przeszłości.”

Podobna zgodność występuje w odniesieniu do Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Godziesze Wielkie na lata 2017-2022, gdzie głównymi celami są:

- zapobieganie negatywnym zjawiskom społecznym,
- stwarzanie warunków dla rozwoju społecznego, gospodarczego, środowiskowego, funkcjonalno-przestrzennego i technicznego w gminie,
- wspieranie aktywności mieszkańców.

Cel Programu jest także zgodny z treścią Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania gminy Godziesze Wielkie poprzez stwierdzenie w Studium:

„Zapewnienie mieszkańcom warunków dla wzrostu poziomu życia przy jednoczesnej ochronie walorów przyrodniczych i kulturowych”

oraz

„zapewnia warunki dla rozumianej szeroko działalności gospodarczej”.

Cel strategiczny I Programu jest także zgodny z celami Strategii Rozwoju Województwa Wielkopolskiego do 2022 roku poprzez zbieżność z celami:

- a) Cel strategiczny 8 i cele operacyjne 8.1, 8.5, 8.6, 8.7, 8.9.

Zwiększanie zasobów oraz wyrównywanie potencjałów społecznych województwa.

- b) Cel strategiczny 5 i cele operacyjne 5.2.i 5.3.

Cel strategiczny I Programu jest także zgodny z Planem Zagospodarowania Województwa Wielkopolskiego poprzez zgodność z celem głównym Planu: „zrównoważony rozwój przestrzenny regionu jako jedna z podstaw wzrostu poziomu życia mieszkańców”.

Cel strategiczny II Programu Rewitalizacji Gminy Godziesze Wielkie: „wyrównywanie szans przestrzenno-funkcjonalnych, technicznych i środowiskowych” (obejmujący poprawę standardów jakości środowiska

na obszarze rewitalizacji, poprawę walorów istniejących terenów publicznych oraz poprawę warunków funkcjonowania społeczności obszaru rewitalizacji) jest zgodny z zapisami Strategii Rozwoju Gminy Godziesze Wielkie na lata 2014-2023 w zakresie treści priorytetu I (edukacja proekologiczna, rozwój bazy kultury fizycznej i sportu) oraz celu strategicznego C I (poprawa wykorzystania obiektów poszkolnych i OSP na cele społeczne), C I (tworzenie spółdzielni socjalnych) i A III (doradztwo ekologiczne).

Jest także zgodny ze Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Godziesze Wielkie na lata 2017-2022 poprzez cel główny:

„stwarzanie warunków dla rozwoju w sferze środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej i technicznej”.

Jest zgodny ze Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Godziesze Wielkie z 2010 roku poprzez zgodność z głównym kierunkiem Studium – „rozwój bazy sportu, turystyki i wypoczynku” i celem przyrodniczym: „ochrona środowiska naturalnego, wykorzystywanie ulepszonych źródeł energii.

Jest zgodny ze Strategią Rozwoju Województwa Wielkopolskiego do 2020 roku poprzez zbieżność z :

- cel strategiczny 5 (Zwiększenie spójności województwa),
- cel operacyjny 5.2 (Rozwój obszarów wiejskich),
- cel operacyjny 5.3 (Aktywizacja obszarów o najniższym stopniu rozwoju i pogarszających się perspektywach rozwojowych),
- cel operacyjny 5.5 (Zwiększenie dostępności do podstawowych usług publicznych),
- cel strategiczny 8 (Zwiększanie zasobów oraz wyrównywanie potencjałów społecznych województwa),
- cel strategiczny 2 (Poprawa stanu środowiska)

w tym cele operacyjne 2.1, 2.5, 2.10.

Cel strategiczny II Programu jest także spójny z Planem Zagospodarowania Województwa Wielkopolskiego poprzez zgodność z celem głównym Planu: „zrównoważony rozwój przestrzenny regionu jako jedna z podstaw wzrostu poziomu życia mieszkańców”.

Program w całej rozciągłości jest zgodny także z Planem Gospodarki Niskoemisyjnej Gminy Godziesze Wielkie z 2016 roku.

8. Propozycje projektów rewitalizacyjnych

8.1. Projekty podstawowe

KARTA PRZEDSIĘWZIĘCIA REALIZACYJNEGO PODSTAWOWEGO NR 1	
Nazwa przedsięwzięcia	REMONT OBIEKTU POSZKOLNEGO W KAKAWIE KOLONII Z PRZEZNACZENIEM NA SIEDZIBĘ WIEJSKIEGO INKUBATORA PRZEDSIĘBIORCZOŚCI, AKTYWNOŚCI I EDUKACJI
Lokalizacja	Kakawa Kolonia
Podmiot realizujący	Gmina Godziesze Wielkie
Partnerzy	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Stowarzyszenie „Jak w Rodzinie”, Spółdzielnia Socjalna „Nasza Firma”, Koło Emerytów, Rencistów i Inwalidów w Godzieszach Wielkich, Stowarzyszenie „LGD 7 – Kraina Nocy i Dni”, Gminny Ośrodek Zdrowia w Godzieszach Wielkich, OSP Kakawa Kolonia, OSP Stara Kakawa, Gminny Punkt Konsultacyjny dla osób uzależnionych i ich rodzin, Parafia rzymskokatolicka p.w. NMP Królowe Polski w Starej Kakawie, Klub Sportowy Kolarski „Zefir” w Woli Droszewskiej, LZS w Godzieszach Wielkich
Zakres czasowy realizacji	2017–2023
Opis przedsięwzięcia	<p>Obiekty, w których realizowany będzie projekt to dawna szkoła podstawowa w Kakawie Kolonii wybudowana w latach 1951–1953, w stylu bardzo atrakcyjnego na owe czasy dworku, wraz z budynkiem gospodarczym. W latach pięćdziesiątych obiekt wyróżniał się swoimi walorami architektonicznymi i pełnił ważną funkcję oświatową i kulturową na terenie gminy.</p> <p>Szkoła Podstawowa w Kakawie Kolonii funkcjonowała do roku 1998.</p> <p>Mieszkańców obszaru rewitalizacji cechuje: ubóstwo, niskie kwalifikacje, słaba zdolność organizacji, nieporadność życiowa, brak tradycji kultywowania dziedzictwa kulturowego, brak aspiracji edukacyjnych, słaba przedsiębiorczość. Odpowiedzią na ww. problemy</p>

będzie Wiejski Inkubator Przedsiębiorczości, Aktywności Społecznej i Edukacyjnej.

Projekt składa się z następujących modułów:

- Moduł I – Remont budynku po szkole podstawowej połączony z termomodernizacją obiektu, zamontowaniem turbin wiatrowych oraz pompy ciepła o mocy 100 KW, wraz z zagospodarowaniem otoczenia.
- Moduł II – Funkcjonowanie Wiejskiego Inkubatora Przedsiębiorczości, Aktywności Społecznej i Edukacji,
- Moduł III – Utworzenie Koła Gospodyń Wiejskich,
- Moduł IV – Utworzenie Klubu Sportowego,
- Moduł V – Powstanie Klubu Seniora.

Moduł I – Remont budynku po szkole podstawowej połączony z termomodernizacją obiektu, zamontowaniem turbin wiatrowych oraz pompy ciepła o mocy 100 KW, wraz z zagospodarowaniem otoczenia.

Przedsięwzięcie polegać będzie na wyremontowaniu budynku, zagospodarowaniu otoczenia w celu stworzenia 1 pomieszczenia dla prowadzenia biura Wiejskiego Inkubatora Przedsiębiorczości, Aktywności Społecznej i Edukacji, 5 pomieszczeń do prowadzenia drobnej działalności gospodarczej, 3 sal na potrzeby tworzonych organizacji: Koła Gospodyń Wiejskich, Seniorów i Klubu Sportowego, 1 dużej Sali wykładowej (edukacyjnej) z zapleczem kuchennym, 1 pomieszczenia dla zorganizowania stałej wystawy „nasza przeszłość”, 1 pomieszczenia dla Gminnego Punktu Konsultacyjnego dla osób uzależnionych i ich rodzin.

Moduł II – Funkcjonowanie Wiejskiego Inkubatora Przedsiębiorczości, Aktywności Społecznej i Edukacji.

Projekt zakłada utworzenie podmiotu Wiejskiego Inkubatora Przedsiębiorczości, Aktywności Społecznej i Edukacji, który funkcjonował będzie w budynku po byłej szkole podstawowej w Kakawie Kolonii. Działalność prowadzona będzie przez mieszkańców obszaru rewitalizacji, dotkniętych problemami społecznymi, takimi jak:

- ubóstwo,
- bezrobocie,
- uzależnienia,
- brak wykształcenia i kwalifikacji zawodowych,
- słaba przedsiębiorczość

oraz osoby młode bez doświadczenia, jak i osoby w wieku powyżej 50 lat, które z różnych powodów pozostają bez zatrudnienia.

W działalność gospodarczą podmiotów mogą również zaangażować się osoby utrzymujące się z działalności rolniczej, która ze względu na bardzo słabe klasy gleb nie przynosi dochodów wystarczających na utrzymanie rodziny.

Celem projektu jest aktywizacja zawodowa osób, którym trudno odnaleźć się na rynku pracy.

Proces tworzenia podmiotu Wiejskiego Inkubatora Przedsiębiorczości, Aktywności Społecznej i Edukacji koordynowany będzie przez pracowników Urzędu Gminy w Godzieszach Wielkich.

Do najważniejszych zadań podmiotu należeć będzie:

- 1) Udział w organizowanych szkoleniach tematycznych związanych z:
  - podnoszeniem kwalifikacji zawodowych, związanych z możliwością podjęcia drobnej działalności gospodarczej na bazie udostępnionych w budynku pomieszczeń,
  - podnoszeniem kwalifikacji umożliwiających prowadzenie własnej firmy,
  - podnoszeniem zdolności organizacyjnych,
  - kultywowaniem tradycji regionalnych na różnych płaszczyznach,
  - podnoszeniem wiedzy na temat ochrony środowiska (w tym powietrza, wody, gleby),
  - zwiększaniem estetyki miejscowości, w tym wspieranie różnych elementów środowiska.
- 2) Wspieranie rozwijających się działalności na obszarze rewitalizacji. Osoby zaangażowane w działalność podmiotu będą odpowiedzialne za przygotowanie szkoleń, utrzymanie porządku, przygotowanie posiłków, frekwencję na szkoleniach.

Moduł III – Utworzenie Koła Gospodyń Wiejskich (KGW).

Koło gospodyń Wiejskich zrzeszać będzie kobiety w różnym przedziale wiekowym od najmłodszych do najstarszych. Panie, zarówno pozostające bez pracy, pracujące w gospodarstwach rolnych, opiekujące się małymi dziećmi jak i seniorki oraz ich bliscy.

Zakres działalności pań z KGW to przede wszystkim:

- stworzenie organizacji, która wspierać będzie panie w podnoszeniu wiedzy w różnych dziedzinach: kulinarnych, tradycji, zdrowia, środowiska,
- zainteresowanie KGW produkcją zdrowej żywności,
- utworzenie Klubu Malucha dla dzieci z obszaru rewitalizacji,
- organizowanie warsztatów motywacyjnych, wyjazdów integracyjnych oraz spotkań terapeutycznych,
- organizowanie imprez, np. z okazji Dnia Matki, Dnia Dziecka.

W zakres działalności KGW wchodzić będą również wydarzenia aktywizujące i jednoczące członków KGW.

Moduł IV – Utworzenie Klubu Sportowego.

Niniejszy projekt zakłada powstanie Klubu Sportowego, którego podstawowym celem będzie dbałość o rozwój fizyczny, zdrowie młodych ludzi z terenu obszaru rewitalizacji. W ramach działalności przewiduje się spotkania z medalistami, mistrzami sportu, które pozwolą na uzmysłowienie młodym ludziom wartości jakie przynosi sport oraz korzyści jakie można osiągnąć poprzez jego uprawianie.

Klub Sportowy podejmie działania związane z utworzeniem w budynku po szkole podstawowej siłowni oraz, na placu przy obiekcie byłej szkoły, boiska sportowego, np. do gry w piłkę nożną czy siatkówkę.

Zadaniem Klubu Sportowego będzie również zwiększenie dostępności do infrastruktury rekreacyjnej poprzez zagospodarowanie nieużytku o powierzchni ok. 1,5 ha położonego w sąsiedztwie byłej szkoły.

Moduł V – Powstanie Klubu Seniora.

W ramach projektu planuje się utworzenie Klubu Seniora. W ramach działalności zakłada się:

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY GODZIESZE WIELKIE
NA LATA 2017 - 2023

	<ul style="list-style-type: none"> - spotkania dotyczące zachowań prozdrowotnych, na które zapraszani będą specjaliści, np. lekarze, dietetycy, fizjoterapeuci, - spotkania o tematyce ekologicznej, - spotkania o tematyce kulturowo-historycznej, - utworzenie stałej wystawy „nasza przeszłość” w wydzielonym pomieszczeniu byłej szkoły podstawowej. <p>Ponadto planuje się cykliczne wydarzenia integrujące, np. wycieczki, pikniki czy ogniska, co przyczyni się do zwiększenia poczucia tożsamości lokalnej oraz poczucia własnej wartości. Wspólne spędzanie czasu pozwala na wyzbycie się poczucia samotności i wyjście z izolacji. Różnorodność dostępnych zajęć dla seniorów będzie kształtować aktywne postawy u najstarszych mieszkańców obszaru. Będą oni mogli cieszyć się dobrą kondycją psychiczną oraz fizyczną. Aktywne osoby starsze włączone w życie społeczności lokalnej będą inspiracją dla pozostałych mieszkańców obszaru.</p>
Szacunkowa wartość projektu	Moduł I – 2 400 000,00 zł Moduł II – 150 000,00 zł Moduł III – 95 000,00 zł Moduł IV – 180 000,00 zł Moduł V – 70 000,00 zł Razem: 2 845 000,00 zł
Przewidywane źródła finansowania	środki własne, środki partnerów, NFOŚiGW, WFOŚiGW, PROW, WRPO, Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej.
Udział środków z poszczególnych źródeł finansowania	Moduł I – EFRR – do 85% wydatków kwalifikowalnych Moduły II-V – EFS – do 85% wydatków kwalifikowalnych
Zgodność z celami i kierunkami działań	<ol style="list-style-type: none"> 1. Wyrównywanie szans społecznych i gospodarczych<ol style="list-style-type: none"> 1.1. Szansa na rozwój osobisty<ol style="list-style-type: none"> 1.1.1. pobudzanie do rozwoju i aktywności zawodowej i społecznej, 1.1.2. wspieranie postaw przedsiębiorczości wśród mieszkańców w każdym wieku, 1.1.3. działania na rzecz poprawy wyników w nauce, 1.1.4. kształtowanie postaw proekologicznych wśród mieszkańców. 1.2. Szansa dla wykluczonych<ol style="list-style-type: none"> 1.2.1. pomoc dla chcących wrócić na rynek pracy, 1.2.2. pomoc dla osób dotkniętych problemami i ich rodzin, 1.2.3. poprawa dostępności do usług społecznych na wsi. 1.3. Szansa dla społeczności wsi<ol style="list-style-type: none"> 1.3.1. kultywowanie dziedzictwa kulturowego, 1.3.2. rozwój organizacji społecznych na wsi i wspieranie ich działalności, 1.3.3. oferta zagospodarowania czasu wolnego dla wszystkich mieszkańców wsi. 2. Wyrównywanie szans przestrzenno-funkcjonalnych, technicznych i środowiskowych<ol style="list-style-type: none"> 2.1. Szansa na dobrą infrastrukturę

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY GODZIESZE WIELKIE
NA LATA 2017 - 2023

	2.1.2. poprawa dostępu do infrastruktury sportu i rekreacji dla mieszkańców.		
	2.2. Szansa dla środowiska i sfery technicznej		
	2.2.1. remont zdewastowanego budynku poszkolnego.		
Sposób oceny osiągnięcia rezultatów	Nazwa wskaźnika	Jedn.	Wartość docelowa
	Wskaźniki produktu:		
	- liczba wyremontowanych budynków	szt.	2
	- liczba funkcjonujących Wiejskich Inkubatorów Przedsiębiorczości, Aktywności Społecznej i Edukacji	szt.	1
	- liczba nowopowstałych podmiotów gospodarczych	szt.	5
	- liczba funkcjonujących organizacji	szt.	4
	- liczba zorganizowanych spotkań	szt.	10 w ciągu roku
	- liczba zaangażowanych specjalistów	os.	minimum 2 w każdym projekcie
	Wskaźniki rezultatu:		
	- liczba osób uczestniczących w spotkaniach	os.	150 osób w ciągu roku
	- liczba zorganizowanych imprez	szt.	2 w ciągu roku
- liczba członków rodzin biorących udział we wspólnych spotkaniach	os.	210 osób w ciągu roku	
Dane do pracowania wartości wskaźników gromadzone będą na podstawie: wpisów do rejestru podmiotów gospodarczych, faktur, protokołów, list obecności. Ocena dokonywana będzie po zakończeniu okresu realizacji projektu oraz w trakcie końcowej ewaluacji Programu.			

KARTA PRZEDSIĘWZIĘCIA REALIZACYJNEGO PODSTAWOWEGO NR 2

Nazwa przedsięwzięcia	TERMOMODERNIZACJA BUDYNKU REMIZY STRAŻACKIEJ W KAKAWIE KOLONII I UTWORZENIE W NIM WIEJSKIEGO INKUBATORA POSZANOWANIA ENERGII I OCHRONY ŚRODOWISKA
Lokalizacja	Kakawa Kolonia, działka nr 46
Podmiot realizujący	Gmina Godziesze Wielkie
Partnerzy	Ochotnicza Straż Pożarna w Kakawie Kolonii, Stowarzyszenie „Jak w Rodzinie”, Stowarzyszenie „LGD 7 – Kraina Nocy i Dni”, lokalni przedsiębiorcy, ZUOK „ORLI STAW”.
Zakres czasowy realizacji	2017-2023
Opis	Budynek remizy strażackiej wymaga remontu i dlatego nie jest

przedsięwzięcia

wykorzystywany przez mieszkańców.

Zlokalizowany jest w centrum wsi, na działce oznaczonej numerem ewidencyjnym 46.

Projekt zakłada utworzenie Wiejskiego Inkubatora Poszanowania Energii i Ochrony Środowiska i składa się z następujących modułów:

- Moduł I – Termomodernizacja budynku remizy strażackiej z kotłownią ekologiczną na pellet wraz z zamontowaniem 2 ogniw fotowoltaicznych, małej turbiny wiatrowej 3KW oraz zakupem 4 pojemników do segregacji odpadów i 3 kompostowników,
- Moduł II – Organizacja szkoleń/warsztatów dotyczących nowych technologii pozyskiwania energii i gospodarowania odpadami, z wykorzystaniem w praktyce efektów zakupionych i zamontowanych urządzeń,
- Moduł III – Wdrożenie pozyskanej wiedzy i doświadczeń we własnych gospodarstwach domowych.

Moduł I – Termomodernizacja budynku remizy strażackiej z kotłownią ekologiczną na pellet wraz z zamontowaniem 2 ogniw fotowoltaicznych, małej turbiny wiatrowej 3KW oraz zakupem 4 pojemników do segregacji odpadów i 3 kompostowników.

Powierzchnia budynku remizy wymagająca termomodernizacji na powierzchni ok. 260 m² oraz kotłowni ekologicznej na pellet. Po zamontowaniu 2 ogniw fotowoltaicznych, małej turbiny wiatrowej 3 KW oraz zakupie 4 pojemników do segregacji odpadów i 3 pojemników do kompostowania, obiekt będzie gotowy do utworzenia w nim Wiejskiego Inkubatora Poszanowania Energii i Ochrony Środowiska. Mieszkańcy będą mogli poszerzać wiedzę na temat nowych technologii w ochronie środowiska oraz sposobie gospodarowania odpadami. W ramach tego projektu mieszkańcy nasadzą w miejscach publicznych drzewa lub krzewy ozdobne, miododajne, przyjazne ptakom.

Moduł II – Organizacja szkoleń/warsztatów dotyczących nowych technologii pozyskiwania energii i gospodarowania odpadami, z wykorzystaniem w praktyce efektów zakupionych i zamontowanych urządzeń.

W ramach projektu Wiejski Inkubator Poszanowania Energii i Ochrony Środowiska we współpracy z Gminą Godziesze Wielkie planuje się przeprowadzenie 10 szkoleń z udziałem ekspertów w zakresie pozyskiwania energii słonecznej i wiatrowej oraz ekologicznej kotłowni na pellet.

Trzy szkolenia na temat korzyści osiągniętych z segregacji odpadów komunalnych ze szczególnym uwzględnieniem kompostowania odpadów „bio”. Trzy praktyczne warsztaty zachęcające do wprowadzenia zdobytej wiedzy w praktykę – we współpracy z przedsiębiorcami i pracownikami ZUOK „ORLI STAW”.

Moduł III – Wdrożenie pozyskanej wiedzy i doświadczeń we własnych gospodarstwach domowych.

Wiejski Inkubator Poszanowania Energii i Ochrony Środowiska będzie

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY GODZIESZE WIELKIE
NA LATA 2017 - 2023

	<p>prowadził doradztwo w zakresie:</p> <ul style="list-style-type: none"> - pozyskiwania dofinansowania na zakup np. przydomowych oczyszczalni ścieków, ogniw fotowoltaicznych czy turbin wiatrowych dla osób zainteresowanych zakupem tych urządzeń, - wdrożenia kompostowania odpadów „bio” oraz korzyści jakie można osiągnąć z kompostowania. <p>Realizacja projektu przyczyni się do:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zwiększenia wiedzy mieszkańców obszaru rewitalizacji, - zmniejszenia kosztów utrzymania gospodarstw domowych poprzez wykorzystywanie energii pozyskiwanej z ogniw fotowoltaicznych czy turbin wiatrowych, - zmniejszenia kosztów związanych z wywozem ścieków do Gminnej Oczyszczalni Ścieków poprzez zamontowanie przydomowej oczyszczalni ścieków, - zmniejszenia emisji CO₂ do atmosfery po zamontowaniu przez mieszkańców kotłowni opalanych na pellet. 			
Szacunkowa wartość projektu	<p>Moduł I – 80 000,00 zł Moduł II – 19 200,00 zł Moduł III – 30 000,00 zł Razem: 129 200,00 zł</p>			
Przewidywane źródła finansowania	<p>środki własne, środki partnerów, NFOŚiGW, WFOŚiGW, WRPO, Bank Ochrony Środowiska</p>			
Udział środków z poszczególnych źródeł finansowania	<p>Moduł I-III- EFRR – do 85% wydatków kwalifikowalnych</p>			
Zgodność z celami i kierunkami działań	<ol style="list-style-type: none"> 1. Wyrównywanie szans społecznych i gospodarczych <ol style="list-style-type: none"> 1.1. Szansa na rozwój osobisty <ol style="list-style-type: none"> 1.1.4. kształtowanie postaw proekologicznych wśród mieszkańców. 2. Wyrównywanie szans przestrzenno-funkcjonalnych, technicznych i środowiskowych <ol style="list-style-type: none"> 2.2. Szansa dla środowiska i sfery technicznej <ol style="list-style-type: none"> 2.2.1. remont zdewastowanego budynku remizy OSP, 2.2.2. prowadzenie akcji edukacyjnej w zakresie ochrony środowiska: przydomowe oczyszczalnie , fotowoltaika, nowoczesne kotły co, poprawa estetyki wsi i posesji, 2.2.3. poprawa estetyki wsi i posesji, 2.2.4. poprawa gospodarowania odpadami komunalnymi . 			
Sposób oceny osiągnięcia rezultatów-	Nazwa wskaźnika		Jedn.	Wartość docelowa
	Wskaźniki produktu:			
	- liczba wyremontowanych budynków		szt.	1
	- liczba funkcjonujących Wiejskich Inkubatorów Poszanowania Energii i Ochrony Środowiska		szt.	1
- liczba zorganizowanych szkoleń/warsztatów		szt.	3 w ciągu roku	

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY GODZIESZE WIELKIE
NA LATA 2017 - 2023

	- liczba zaangażowanych specjalistów	os.	minimum 2 w każdym projekcie
	Wskaźniki rezultatu:		
	- liczba osób zaangażowanych w działalność Wiejskiego Inkubatora Poszanowania Energii i Ochrony Środowiska	os.	6
	- liczba nasadzonych drzew i krzewów	szt.	60 sztuk w ciągu roku
	- liczba osób uczestniczących w szkoleniach/warsztatach	os.	60 osób w ciągu roku
	- liczba gospodarstw domowych wyposażonych w ogniwa fotowoltaiczne, turbiny wiatrowe, przydomowe oczyszczalnie czy kotłownie ekologiczne	szt.	minimum 5 w ciągu roku
Szacowanie wartości wskaźników będzie prowadzone na podstawie faktur, protokołów, list obecności i dokumentacji technicznej. Ocena dokonywana będzie po zakończeniu okresu realizacji projektu oraz w czasie końcowej ewaluacji Programu.			

KARTA PRZEDSIĘWZIĘCIA REALIZACYJNEGO PODSTAWOWEGO NR 3	
Nazwa przedsięwzięcia	POPRAWA DOSTĘPNOŚCI KOMUNIKACYJNEJ WSI POPRZEC PRZEBUDOWĘ DROGI GMINNEJ WRAZ Z ROZBUDOWĄ INFRASTRUKTURY OKOŁODROGOWEJ GODZIESZE MAŁE – KAKAWA KOLONIA O DŁUGOŚCI 4,5 KM
Lokalizacja	Godziesze Małe - Kakawa Kolonia, droga nr 675904P
Podmiot realizujący	Gmina Godziesze Wielkie
Partnerzy	Ochotnicza Straż Pożarna w Kakawie Kolonii, Sołectwo Kakawa Kolonia, Stowarzyszenie „LGD 7 – Kraina Nocy i Dni”.
Zakres czasowy realizacji	2017–2023
Opis przedsięwzięcia	<p>Wieś Kakawa Kolonia leży w południowej części gminy Godziesze Wielkie, oddalona od Gminnego Ośrodka Zdrowia, Urzędu Gminy w Godzieszach Wielkich, banku, policji, apteki o 4,5 km, z którymi łączy ją jedyna droga gminna pokryta nawierzchnią asfaltową w bardzo złym stanie technicznym. Szerokość istniejącej nawierzchni wynosi 3,5 m, brak bezpiecznych poboczy, brak infrastruktury towarzyszącej typu chodniki, brak małej architektury przy drodze.</p> <p>W ramach projektu przewiduje się poszerzenie istniejącej jezdni, wykonanie nowej nawierzchni, poboczy, uzupełnienie oznakowania, wykonanie chodnika na długości ok. 500 m. przewiduje się również wykonanie wiaty dla turystów przy budynku poszkolnym.</p>

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY GODZIESZE WIELKIE
NA LATA 2017 - 2023

	Realizacja przedsięwzięcia pozytywnie wpłynie na warunki życia osób zamieszkujących obszar rewitalizacji, skracając czas przejazdu do Urzędu Gminy w Godzieszach Wielkich, Gminnego Ośrodka Zdrowia, apteki itp., dzięki czemu zmniejszy się emisja spalin do środowiska. Budowa chodnika wpłynie pozytywnie na integrację społeczną oraz poprawi relacje sąsiedzkie.		
Szacunkowa wartość projektu	995 000,00 zł		
Przewidywane źródła finansowania	środki własne, FOGR, Program Rozwoju Gminnej i Powiatowej Infrastruktury Drogowej		
Udział środków z poszczególnych źródeł finansowania	Fundusz Ochrony Gruntów Rolnych, Program Rozwoju Gminnej i Powiatowej Infrastruktury Drogowej – 80% wydatków kwalifikowalnych		
Zgodność z celami i kierunkami działań	3. Wyrównywanie szans przestrzenno-funkcjonalnych, technicznych i środowiskowych 3.1. Szansa na dobrą infrastrukturę 3.1.1. poprawa warunków komunikacji dla wsi, 3.2.2. poprawa dostępu do infrastruktury sportu i rekreacji dla mieszkańców.		
Sposób oceny osiągnięcia rezultatów	Nazwa wskaźnika	Jedn.	Wartość docelowa
	Wskaźniki produktu:		
	- długość przebudowanej drogi	km	4,5
	- długość wybudowanych chodników	km	0,5
	Wskaźniki rezultatu:		
	- umożliwienie mieszkańcom obszaru rewitalizacji z korzystania z ulepszonej drogi	os.	260 osób w ciągu doby
	- stworzenie warunków do bezpiecznej jazdy rowerem	os.	30- 50 osób w ciągu doby
Szacowanie wartości wskaźników będzie prowadzone na podstawie faktur, protokołów i dokumentacji technicznej. Ocena dokonywana będzie po zakończeniu okresu realizacji projektu oraz w czasie końcowej ewaluacji Programu.			

8.2. Projekty uzupełniające

Projekt 1

Poprawa warunków dostępności do infrastruktury sportowej i rekreacyjnej poprzez zagospodarowanie nieużytku o pow. 1,5 ha oraz placu przy obiekcie byłej szkoły.

Podmiot odpowiedzialny za realizację przedsięwzięcia: Gmina Godziesze Wielkie.

Lokalizacja: Kolonia Kakawa – grunty w sąsiedztwie byłej szkoły podstawowej.

Budynek po byłej szkole podstawowej to centralne miejsce wsi Kakawa – Kolonia. Bezpośrednia przestrzeń przylegająca do obiektu jest niezagospodarowana i wymaga działań pielęgnacyjnych. Z obiektem sąsiaduje również przestrzeń niezagospodarowana (nieużytek) o powierzchni ok. 1,5 ha wymagająca dostosowania do pełnienia nowej funkcji.

Projekt zakłada zagospodarowanie przestrzeni, na cele wypoczynku, sportu i rekreacji mieszkańców, w sąsiedztwie obiektu w sposób następujący:

- uporządkowanie terenu przy obiekcie byłej szkoły, pielęgnacja drzewostanu i odnowionej zieleni, utworzenie alejek spacerowych, miejsc postojowych,
- utworzenie boisk sportowych.

Przy realizacji prac zostaną zaangażowani również mieszkańcy obszaru rewitalizacji.

Dzięki realizacji projektu powstanie funkcjonalne miejsce do uprawiania sportu, rekreacji i wypoczynku dla mieszkańców wsi: Kakawa Kolonia, Kakawa Stara, Kakawa Nowa oraz innych zainteresowanych.

Wspólna praca nad projektem zintegruje mieszkańców oraz pobudzi ich aktywność społeczną, wzbudzi świadomość odpowiedzialności i konieczność ochrony wartości utworzonych przestrzeni. Jednocześnie przyczyni się do przeciwdziałania dalszej degradacji.

Szacunkowa wartość projektu 90 000,00 zł.

Projekt 2

Utworzenie w budynku Szkoły Podstawowej w Starej Kakawie stałej ekspozycji – „Nasz region”, wyrównanie szans edukacyjnych uczniów terenu rewitalizacji poprzez zwiększenie ilości zajęć dodatkowych i wyrównawczych oraz wsparcie dla instalowania przydomowych oczyszczalni ścieków.

Podmiot odpowiedzialny za realizację przedsięwzięcia: Gmina Godziesze Wielkie.

Lokalizacja: Szkoła Podstawowa w Kakawie Starej.

Projekt zakłada utworzenie stałej wystawy prezentującej tradycje regionalne. Zakupiony zostanie sprzęt wystawienniczy. Na ten cel zagospodarowany zostanie korytarz szkolny. Ekspozycja udostępniona będzie nie tylko uczniom, ale będzie ogólnie dostępna dla mieszkańców.

Przedsięwzięcie przyczyni się do kultywowania lokalnej tradycji. Zgromadzona ekspozycja stanowić będzie ciekawą lekcję historii oraz pozwoli nauczyć najmłodszych szacunku dla tradycyjnych wartości.

Ponadto w ramach projektu planuje się zorganizowanie zajęć dodatkowych i wyrównawczych w celu poprawy wyników egzaminów kończących edukację w szkole, uczniów pochodzących ze sołectw: Kakawa Kolonia, Stara Kakawa, Nowa Kakawa.

Projekt zakłada wsparcie dla instalowania przydomowych oczyszczalni ścieków w postaci szkoleń i pomocy w pozyskiwaniu środków na ich instalowanie.

Szacunkowa wartość projektu 55 000,00 zł.

Projekt 3

Poprawa stanu estetyki terenów publicznych i posesji poprzez utworzenie Wiejskiego Inkubatora Estetyki Wsi w Starej Kakawie, na terenie nieużytku będącego w posiadaniu Parafii p. w. Najświętszej Maryi Panny Królowej Polski oraz posesji Pana Ryszarda Kasperkiewicza w Nowej Kakawie.

Podmiot odpowiedzialny za realizację przedsięwzięcia: Gmina Godziesze Wielkie.

Lokalizacja: Stara Kakawa – grunt przy kościele parafialnym oraz Nowa Kakawa – posesja Pana Ryszarda Kasperkiewicza.

Na obszarze rewitalizacji zdiagnozowano potrzebę poprawy estetyki miejscowości, urozmaicenia publicznych terenów zielonych.

Projekt przewiduje:

- zagospodarowanie nieużytku na terenie przykościelnym w Starej Kakawie poprzez utworzenie enklawy kwitnących i owocujących krzewów oraz bylin dających pożywienie i schronienie owadom i ptakom w ubogiej w zielen okolicy,
- utworzenie pokazowej enklawy krzewów kwitnących i owocujących oraz bylin w zagrodzie Pana Kasperkiewicza w Nowej Kakawie nr posesji 23 laureata konkursu Wielkopolski Rolnik Roku (przedsiębiorca),
- organizowanie konkursu „najestetyczniejsza, ukwiecona zagroda” na terenie wsi objętych programem rewitalizacji.

Realizacja projektu przyczyni się do urozmaicenia terenów zielonych, pozytywnie wpłynie na estetykę wsi. Dzięki realizacji przedsięwzięć miejscowości objęte obszarem rewitalizacji staną się atrakcyjnym miejscem spędzania wolnego czasu dla wszystkich mieszkańców niezależnie od ich wieku oraz będą miejscem przyjaznym dla środowiska, które dba o owady i ptaki.

Szacunkowa wartość projektu 40 000,00 zł.

Projekt 4

Poprawa stanu infrastruktury publicznej poprzez zagospodarowanie nieużytku w Starej Kakawie na cele utworzenia ogólnodostępnego boiska sportowego.

Podmiot odpowiedzialny za realizację projektu: Gmina Godziesze Wielkie.

Lokalizacja: Stara Kakawa – centrum wsi.

Projekt zakłada zagospodarowanie nieużytku znajdującego się w centrum wsi Stara Kakawa w kierunku boiska sportowego – do gry w piłkę nożną. Boisko stanowić będzie zarówno miejsce do rozwoju sportu jak i miejsce do integracji szczególnie ludzi młodych

z terenu rewitalizacji. Utworzenie ładnego boiska podniesie atrakcyjność i funkcjonalność wsi Stara Kakawa.

Szacunkowa wartość projektu: 20 000,00 zł.

Projekt 5

Poprawa stanu środowiska naturalnego poprzez poprawę segregacji odpadów w formie utworzenia punktu zbiórki: baterii, tonerów, żarówek i płyt CD oraz mini instalacji doświadczalnej kompostowania przy remizie OSP w Kakawie Kolonii, a także wsparcie dla wymiany materiałów zawierających azbest stanowiący pokrycia dachowe.

Podmiot odpowiedzialny za realizację projektu: Gmina Godziesze Wielkie.

Lokalizacja: Kakawa Kolonia– przy remizie OSP.

W sołectwie Kakawa Kolonia obserwuje się niewystarczającą selekcję odpadów.

Projekt zakłada przeprowadzenie kilku szkoleń dla mieszkańców pokazujących im korzyści wynikające z prawidłowej segregacji odpadów, ze szczególnym wskazaniem na kompostowanie odpadów „bio”. W ramach projektu zakupiony zostanie zestaw pojemników na odpady niebezpieczne oraz zakupiona zostanie mini instalacja doświadczalna, której zadaniem będzie pokazanie mieszkańcom możliwości wykorzystania odpadów „bio” w gospodarstwach domowych.

Szacunkowa wartość projektu: 58 000,00 zł.

9. Mechanizmy zapewniające komplementarność

Jednym z najważniejszych elementów programu rewitalizacji jest komplementarność pomiędzy zaplanowanymi do realizacji projektami. Spełnienie tego kluczowego wymogu jest podstawą powodzenia realizacji przedsięwzięć i kompleksowego rozwiązania sytuacji problemowej na obszarze objętym rewitalizacją.

Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Godziesze Wielkie na lata 2017 – 2023 zawiera przedsięwzięcia komplementarne w aspekcie: przestrzennym, problemowym, proceduralno-instytucjonalnym, źródeł finansowania oraz międzyokresowym.

9.1. Komplementarność przestrzenna

Warunkiem skutecznego procesu rewitalizacji jest zapewnienie komplementarności przestrzennej pomiędzy zaplanowanymi przedsięwzięciami.

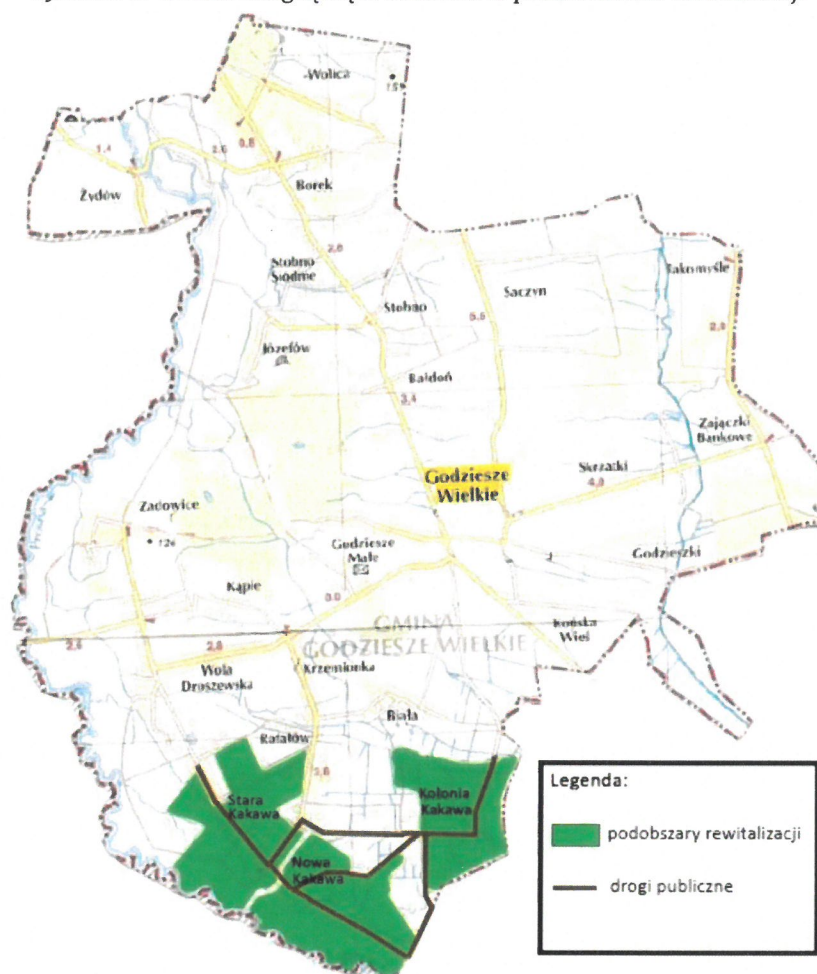
Wszystkie zaplanowane w ramach niniejszego Programu przedsięwzięcia zlokalizowane są na obszarze rewitalizacji, wzajemnie się uzupełniają poprzez fakt połączenia działań infrastrukturalnych z tzw. działaniami miękkimi, w sferach: społecznej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej, technicznej i gospodarczej. Proces współdziałania dwóch lub więcej czynników oznacza uzyskanie większego efektu niż od pojedynczego działania.

Przygotowując Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Godziesze Wielkie, władze Gminy (uwzględniając podział gminy na podobszary rewitalizacji) określiły sposób realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych prowadzący do uniknięcia „rozproszenia przestrzennego” projektów. Polega on na wykorzystaniu, w celach komunikacyjnych, wykluczających odseparowanie jakiegokolwiek grupy interesariuszy od możliwości korzystania z efektów realizacji projektów ujętych w LPR.

System komunikacyjny łączący przestrzennie wsie w obu podobszarach obejmuje nowo wybudowane drogi gminne: Stara Kakawa – Kakawa Kolonia, Stara Kakawa – Nowa Kakawa oraz Nowa Kakawa – Kakawa Kolonia i przedstawiony został na załączonej mapie, ukazującej powiązania przestrzenne pomiędzy wsiami. Drogi umożliwiają korzystanie z nich przez wszystkie możliwe środki transportu a także mogą być wykorzystywane do ruchu pieszych, co w znacznym stopniu zwiększy liczbę beneficjentów działań rewitalizacyjnych.

Rysunek nr 41. Sieć dróg łącząca sołectwa w podobszarach rewitalizacji

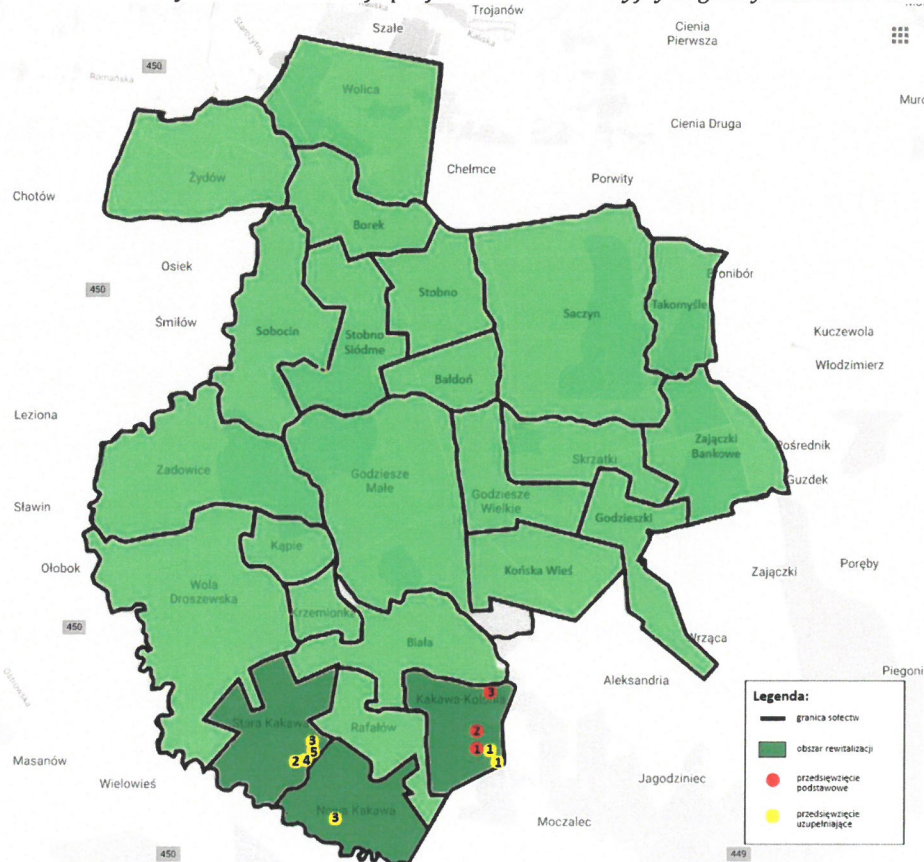
Źródło opracowania: własne

Zaplanowane projekty rewitalizacyjne wzajemnie się uzupełniają, co spowoduje, że będzie zachodził pomiędzy nimi efekt synergii, w związku ze współwystępowaniem projektów infrastrukturalnych i społecznych.

Realizacja zaplanowanych działań oddziaływać będzie na cały obszar rewitalizacji, co wykluczy przenoszenie się charakterystycznych tu problemów na inne części gminy. Jedynym projektem zlokalizowanym poza granicami obszaru rewitalizacji, służącym poprawie sytuacji w zakresie infrastruktury wiejskiej – jest zaplanowana modernizacja drogi gminnej Kakawa Kolonia – Godziesze Małe, zapewniająca lepsze warunki komunikacji obszaru rewitalizacji z centrum administracyjno-usługowym gminy.

Rysunek nr 42. Przybliżone lokalizacje projektów rewitalizacyjnych gminy Godziesze Wielkie

Źródło: opracowanie własne

9.2. Komplementarność proceduralno – instytucjonalna

Program Rewitalizacji obejmuje szeroki katalog działań jakie należy zrealizować aby zminimalizować zidentyfikowane problemy na wyznaczonym obszarze rewitalizacji. Proces ten wymaga zaangażowania możliwie największego grona osób i podmiotów, których wiedza i doświadczenie pozwolą skutecznie zarządzać Programem Rewitalizacji. W gminie Godziesze Wielkie powołany zostanie Komitet Rewitalizacji, w skład którego będą wchodzić pracownicy Urzędu Gminy, pracownicy jednostek organizacyjnych gminy, przedstawiciele lokalnych przedsiębiorców oraz organizacji pozarządowych, którzy stworzą grupę fachowców do realizacji Programu Rewitalizacji.

Szczegółowy zakres ich działań opisany został w dziale „WDRAŻANIE I MONITORING”. Określony zakres współpracy zapewni skuteczne wdrażanie zaplanowanych

przedsięwzięć. Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Godziesze Wielkie zawiera plan przedsięwzięć, przy realizacji których współpracować będą między innymi: Gmina Godziesze Wielkie, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Gminna Biblioteka Publiczna, Stowarzyszenie „Jak w Rodzinie”, Koło Emerytów, Rencistów i Inwalidów w Godzieszach Wielkich, Kluby Sportowe, Parafia p.w. NMP w Starej Kakawie, Szkoła Podstawowa w Starej Kakawie, Ochotnicze Straże Pożarne w Kakawie Kolonii i Starej Kakawie. Poszczególne jednostki będą zaangażowane w zadania z zakresu swojej przedmiotowej działalności. Zagwarantuje to uzyskanie jak najlepszych efektów.

9.3. Komplementarność problemowa

Działania rewitalizacyjne mają za zadanie rozwiązać lub zminimalizować wszystkie zdiagnozowane na obszarze rewitalizacji problemy.

Zaplanowane przedsięwzięcia dopełniają się wzajemnie we wszystkich sferach, tj.: społecznej, gospodarczej, przestrzenno – funkcjonalnej, technicznej oraz środowiskowej. Komplementarność występuje również w przedsięwzięciach, które łączą działania o charakterze infrastrukturalnym z działaniami miękkimi. Zrealizowanie zintegrowanych inwestycji będzie miało wpływ nie tylko na wyznaczony obszar rewitalizacji, ale również na jego otoczenie.

Zestaw projektów podstawowych i uzupełniających zawarty w LPR obejmuje zarówno projekty infrastrukturalne jak i działania miękkie. Wzajemne uzupełnianie się tych projektów – z jednej strony tworzących warunki, z drugiej natomiast dających szansę dla społeczności na wypełnienie aktywnością przygotowanych obiektów, daje możliwość realizacji wszystkich zakładanych celów uwzględnionych w poszczególnych sferach funkcjonowania obszaru.

Funkcje te przedstawia poniższe zestawienie.

Tabela nr 24. Zestawienie projektów i rozwiązywanych przez nie problemów w poszczególnych obszarach

PROJEKTY	SFERA FUNKCJONOWANIA OBSZARU									
	SPOŁECZNA					GOSPODARCZA	ŚRODOWISKOWA	FUNKCJONALNO-PRZESTRZENNA	TECHNICZNA	
	OBSZAR PROBLEMOWY									
	bezrobocie	ubóstwo	wykluczenie społeczne	starzenie się społeczeństwa	poziom edukacji	poziom aktywności społecznej	poziom przedsiębiorczości	jakość środowiska	stan przestrzeni publicznej	stan techn. obiektów użyteczności publicznej
PODSTAWOWE										
1.Remont budynku poszkolnego w Kakawie Kolonii z przeznaczeniem na siedzibę Wiejskiego Inkubatora Przedsiębiorczości, Aktywności i Edukacji	V	V	V	V	V	V	V		V	V
MODUŁ I – Remont budynku po szkole podstawowej połączony z termomodernizacją obiektu, zamontowaniem turbin wiatrowych oraz pompy ciepła o mocy 100 KW, wraz z zagospodarowaniem otoczenia	V						V		V	V
MODUŁ II – Funkcjonowanie Wiejskiego Inkubatora Przedsiębiorczości, Aktywności Społecznej i Edukacji	V	V	V		V	V	V			
MODUŁ III – Utworzenie Koła Gospodyń Wiejskich (KGW)					V	V				
MODUŁ IV – Utworzenie Klubu Sportowego			V	V		V				
MODUŁ V – Powstanie Klubu Seniora			V	V	V	V				
2.Termomodernizacja budynku remizy strażackiej w Kakawie Kolonii i utworzenie w nim Wiejskiego Inkubatora Poszanowania Energii i Ochrony Środowiska					V	V	V	V		V

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY GODZIESZE WIELKIE
NA LATA 2017 - 2023

MODUŁ I - Termomodernizacja budynku remizy strażackiej z kotłownią ekologiczną na pellet wraz z zamontowaniem 2 ogniw fotowoltaicznych, małej turbiny wiatrowej 3 KW oraz zakupem 4 pojemników do segregacji odpadów i 3 kompostowników					V	V		V	V	V
MODUŁ II – Organizacja szkoleń/warsztatów dot. nowych technologii pozyskiwania energii i gospodarowania odpadami z wykorzystaniem w praktyce efektów zakupionych i zamontowanych urządzeń					V	V	V	V		
MODUŁ III – Wdrożenie pozyskanej wiedzy i doświadczeń we własnych gospodarstwach domowych		V			V	V	V	V		
3.Poprawa dostępności komunikacyjnej wsi poprzez przebudowę drogi gminnej wraz z rozbudową infrastruktury okołodrogowej Godziesze Małe – Kakawa Kolonia o długości 4,5 km							V	V	V	V
UZUPEŁNIAJĄCE										
1. Poprawa warunków dostępności do infrastruktury sportowej i rekreacyjnej poprzez zagospodarowanie nieużytku o pow. 1,5 ha oraz placu przy obiekcie byłej szkoły			V		V	V			V	V
2.Utworzenie w budynku Szkoły Podstawowej w Starej Kakawie stałej ekspozycji – „Nasz region”, wyrównanie szans edukacyjnych uczniów terenu rewitalizacji poprzez zwiększenie ilości zajęć dodatkowych i wyrównawczych oraz wsparcie dla instalowania przydomowych oczyszczalni ścieków				V	V	V				
3.Poprawa stanu estetyki terenów publicznych i posesji poprzez utworzenie Wiejskiego Inkubatora Estetyki Wsi w Starej Kakawie, na terenie nieużytku będącego w posiadaniu Parafii p.w. NMP Królowej Polski oraz posesji P. Ryszarda Kasperkiewicza w Nowej Kakawie					V	V		V	V	
4.Poprawa stanu infrastruktury publicznej poprzez zagospodarowanie nieużytku w Starej Kakawie na cele utworzenia ogólnodostępnego boiska sportowego					V	V			V	V

5. Poprawa stanu środowiska naturalnego poprzez poprawę segregacji odpadów w formie utworzenia punktu zbiórki baterii, tonerów, żarówek i płyt CD oraz miniinstalacji doświadczalnej kompostowania przy remizie OSP w Kakawie Kolonii					V	V		V	V	
---	--	--	--	--	---	---	--	---	---	--

Źródło: opracowanie własne

W poprzednim okresie finansowania Gmina Godziesze Wielkie zdobyła ważne doświadczenia w realizacji projektów dotyczących problematyki społecznej.

Obejmowały one:

- w zakresie aktywizacji zawodowej: projekt utworzenia (skutecznie) podmiotu ekonomii społecznej – Spółdzielni Socjalnej „Nasza Firma” oraz utworzenie w Zespole Szkół Nr 2 w Godzieszach Wielkich – Uczniowskiego Biura Kariery zajmującego się doradztwem zawodowym.

Dodatkowym zadaniem zrealizowanym przez gminę w tym zakresie było powołanie tzw. Wioski Internetowej, której zadaniem była m.in. aktywizacja środowiska bezrobotnych.

Niezwykle korzystnym elementem dynamizującym działania gminy w tym zakresie było podjęcie współpracy ze Stowarzyszeniem na Rzecz Spółdzielni Socjalnych w Poznaniu,

- w zakresie podniesienia efektywności edukacji uczniowskiej: gmina Godziesze Wielkie była realizatorem szeregu projektów, w odpowiedzi na nabór prowadzony przez Wielkopolskiego Kuratora Oświaty (w ramach działania „Wyrównywanie szans edukacyjnych”), Ministerstwo Kultury i Sztuki (Program „Patriotyzm Jutra”), Polsko-Amerykańskiej Fundacji Współpracy („Równać szanse”).

Najistotniejszym projektem z tej dziedziny było podjęcie współpracy pomiędzy gminą i jej szkołami z Państwową Wyższą Szkołą Zawodową im. St. Wojciechowskiego w Kaliszu i Uniwersytetem im. A. Mickiewicza w Poznaniu pt. Uniwersytet gimnazjalisty, służący rozwojowi edukacji publicznej w gminie,

- w zakresie kultywowania dziedzictwa kulturowego na terenie gminy realizowane były (w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich) następujące projekty:
  - remont budynku poszkolnego w Kakawie-Kolonii na cele społeczno-kulturalne gminy,
  - wykonanie adaptacji pomieszczeń w remizie OSP w Godzieszach Wielkich na cele powstania sali historii,
  - przystanki rowerowe (uwzględniające dzieje wsi) w Żydowie i Saczynie oraz 800-lecia wsi Żydów.

Gmina realizowała, z dużą efektywnością, projekt skierowany do środowiska osób starszych w ramach Rządowego Programu Aktywizacji Społecznej Osób Starszych. Wszystkie powyższe działania zostały prawidłowo zrealizowane i rozliczone przez gminę.

W ramach wyżej wymienionych działań projektowych wzbogacona została baza edukacyjna i społeczna gminy.

9.4. Komplementarność źródeł finansowania

Wdrażanie procesu rewitalizacji wymaga zaangażowania znacznych nakładów finansowych, których gmina Godziesze Wielkie nie może zapewnić w ramach posiadanego budżetu.

Głównym zewnętrznym źródłem finansowania projektów będą środki unijne, w szczególności środki Wielkopolskiego Regionalnego Programu Operacyjnego na lata 2014 – 2020, który przewiduje możliwość wsparcia rewitalizacji w ramach działania 9.2. Przewiduje się także możliwość pozyskania środków w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich, programu Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, Programu Rozwoju Gminnej i Powiatowej Infrastruktury Drogowej, środków Wielkopolskiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska, Banku Ochrony Środowiska.

Wśród pozostałych źródeł finansowania rewitalizacji należy wymienić kredyty i pożyczki na warunkach preferencyjnych, w tym środki w ramach instrumentu finansowego JESSICA 2.

Dla sprawnej realizacji przedsięwzięć pożądane jest łączenie różnych źródeł finansowania.

Tabela nr 25. Komplementarność źródeł finansowania

Lp.	Numer projektu	Szacunkowa wartość projektu	Czas realizacji	Możliwe źródła finansowania
1	PP-1	2 845 000,00 zł	2017-2023	Środki własne, środki partnerów, NFOŚiGW, WFOŚiGW, PROW, WRPO, Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej
2	PP-2	129 200,00 zł	2017-2023	Środki własne, środki partnerów, NFOŚiGW, WFOŚiGW, WRPO, Bank Ochrony Środowiska
3	PP-3	995 000,00 zł	2017-2023	Środki własne, FOGR, Program Gminnej i Powiatowej Infrastruktury Drogowej
4	PU-1	90 000,00 zł	2018-2023	Środki własne, WFOŚiGW, PROW
5	PU-2	55 000,00 zł	2018-2023	Środki własne, WFOŚiGW
6	PU-3	40 000,00 zł	2018-2023	Środki własne, WFOŚiGW
7	PU-4	20 000,00 zł	2018-2023	Środki własne
8	PU-5	58 000,00 zł	2018-2023	Środki własne, WFOŚiGW

Źródło: opracowanie własne

9.4.1. Indykatywne ramy finansowe

Zestawienie projektów w tabeli nr 25 *Komplementarność źródeł finansowania* stanowi tzw. indykatywną listę projektów kluczowych. Podane w tabeli informacje dotyczące poszczególnych projektów mają charakter orientacyjny - są odzwierciedleniem wiedzy w momencie tworzenia tabeli. Możliwe będą modyfikacje dotycząca zarówno zakresu projektów, jak również ich zakresu i kolejności realizacji (która uzależniona będzie od możliwości finansowych podmiotów i instytucji odpowiedzialnych za ich wdrażanie).

9.5. Komplementarność międzyokresowa

W poprzednim okresie finansowania, tj. 2007 – 2013 idea rewitalizacji realizowana była na terenie gminy Godziesze Wielkie w ramach Odnowy Wsi oraz w ramach inicjatywy LEADER.

W związku z powyższym za komplementarne należy uznać przedsięwzięcia realizowane w gminie Godziesze Wielkie w okresie finansowania 2007 – 2013 współfinansowane w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich.

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY GODZIESZE WIELKIE
NA LATA 2017 - 2023

Przedsięwzięcia zaplanowane do realizacji w ramach programu rewitalizacji są komplementarne również z przedsięwzięciami współfinansowanymi z Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki.

Ze względu na dużą ilość zrealizowanych projektów, których celem była poprawa warunków życia mieszkańców, gmina Godziesze Wielkie posiada duże doświadczenie w ich realizacji.

Tabela nr 26. Wykaz zrealizowanych projektów w gminie Godziesze Wielkie

Nazwa projektu	Okres realizacji	Wartość projektu	Źródło finansowania
Uczenie się przez całe życie - Comenius	2008-2011	48 138,35	POKL 2007-2013
Przebudowa ciągu dróg stanowiących ciąg komunikacyjny pomiędzy gminą Brzeziny i gminą Godziesze Wielkie o długości 5,820 km	2009	733 224,98	Narodowy Program Przebudowy Dróg Lokalnych
Szkoła kompetencji	2009-2011	2 323 259,57	POKL 2007-2013
Remont budynku w Godzieszach Wielkich z przeznaczeniem na cele społeczno-kulturalne oraz wykonanie parkingów i chodników w Woli Droszewskiej i Godzieszach Wielkich	2009-2010	509 461,45	PROW 2007-2013
Krok w przód	2009-2013	578 783,38	POKL 2007-2013
Szkoła wszechstronności	2009-2010	40 420,00	POKL 2007-2013
Przebudowa drogi powiatowej nr 6232P w zakresie poprawy bezpieczeństwa ruchu pieszych i pojazdów – Etap I	2010	733 224,98	Narodowy Program Przebudowy Dróg Lokalnych
Utworzenie i promocja szlaku rowerowego przebiegającego po terenie gminy Godziesze Wielkie prezentującego piękne krajobrazy gminy oraz jej walory historyczne i rekreacyjne	2010-2011	9 237,18	PROW 2007-2013
Szkoła pływania – szkoła życia	2010	40 420,0	POKL 2007-2013
Gminne dożynki jako ważny element promocji tradycji wsi i wykonawców ludowych	2010	17 118,69	PROW 2007-2013
Ja też mam talent!	2010	47 005,00	POKL 2007-2013
Nasze małe przedszkola	2010-2012	214 860,00	POKL 2007-2013
Rekreacyjno-edukacyjny plac zabaw dla dzieci i młodzieży w Godzieszach Wielkich	2010-2011	248 416,51	PROW 2007-2013

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY GODZIESZE WIELKIE
NA LATA 2017 - 2023

Rozwój sportu i twórczości kulturalnej w ramach rozwoju aktywności i podnoszenia jakości życia społeczności lokalnej	2010-2011	14 195,85	PROW 2007-2013
Pomoc dla najmłodszych uczniów	2010-2011	189 320,00	POKL 2007-2013
Przystanek na trasie rowerowej – Saczyn	2010-2011	24 562,52	PROW 2007-2013
Przystanek na trasie rowerowej – Żydów	2010-2011	24 562,52	PROW 2007-2013
Przebudowa drogi powiatowej nr 5312P na odcinku Godziesze Małe – Wola Droszewska (granica powiatu)	2011-2012	388 817,00	Narodowy Program Przebudowy Dróg Lokalnych
Przebudowa ciągu drogowego Saczyn – Chełmce - Opatówek	2011	1 439 943,23	WRPO 2007-2013
Ocalić od zapomnienia	2011-2012	16 028,12	PROW 2007-2013
Gminna dożynki – Tradycja i Nowoczesność	2011-2012	20 758,58	PROW 2007-2013
Gminne dożynki – trwałe symbol tradycji wsi i jej mieszkańców	2011-2012	33 827,09	PROW 2007-2013
Termomodernizacja obiektów użyteczności publicznej na terenie gminy Godziesze Wielkie	2011-2014	1 325 06,19	NFOŚiGW, WFOŚiGW
Budowa sieci kanalizacji sanitarnej i wodociągowej w Godzieszach Małych, Gmina Godziesze Wielkie	2011-2014	1 180 127,43	WRPO 2007-2013
Poprawa gospodarki wodno-ściekowej na terenie gminy Godziesze Wielkie	2012-2015	3 589 772,44	PROW 2007-2013
Przebudowa drogi powiatowej nr 4628P Opatówek - Brzeziny i drogi powiatowej nr 4631P na odcinku Godziesze Wielkie - Zajązki Bankowe	2013	4 998 717,23	Narodowy Program Przebudowy Dróg Lokalnych
Budowa przyłączy kanalizacyjnych w miejscowości Godziesze Małe	2013-2014	480 812,77	NFOŚiGW
Przebudowa drogi gminnej nr 675900P i nr 675957P w Godzieszach Małych	2014	1 143 015,92	Narodowy Program Przebudowy Dróg Lokalnych
Uczenie się przez całe życie - Comenius	2011-2014	63 144,40	POKL 2007-2013

Źródło: opracowanie własne

Tabela nr 27. Wykaz projektów w trakcie realizacji w gminie Godziesze Wielkie

Nazwa projektu	Okres realizacji	Wartość projektu	Źródło finansowania
Poprawa dostępu do usług społecznych w powiecie kaliskim	2017-2018	2 819 200,75	WRPO 2014-2020
Budowa kanalizacji sanitarnej w miejscowości Wolica, Borek, Żydów – II etap”	2017	3 445 282,65	POIiŚ 2014-2020
Rozbudowa sieci kanalizacji sanitarnej dla miejscowości Godziesze Małe, Kąpie, Krzemionka i część Woli Droszewskiej – Etap I	2017-2018	5 372 292,40	WRPO 2014-2020
Regionalna Zintegrowana Infrastruktura Informacji Przestrzennej Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej	2017-2018	8 988 442,00	WRPO 2014-2020

Źródło: opracowanie własne

10. Realizacja zasad partnerstwa i partycypacji

Proces przygotowania Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Godziesze Wielkie był długotrwały i wymagał wielu działań ze strony organizatorów – pracowników Urzędu Gminy Godziesze Wielkie.

Za jego początek przyjąć można datę 8 listopada 2016 roku, kiedy to gmina Godziesze Wielkie podpisała umowę z Urzędem Marszałkowskim Województwa Wielkopolskiego w związku z pozytywnym rozpatrzeniem wniosku o dotację na sporządzenie Gminnego Programu Rewitalizacji (przygotowanego przez firmę „Awil” we współpracy z gminą Godziesze Wielkie).

Władze gminy Godziesze Wielkie wyrażały zainteresowanie realizacją tychże działań, szczególnie po serii spotkań poprzedzających tworzenie programu rewitalizacji, organizowanych przez Biuro Stowarzyszenia Aglomeracja Kalisko-Ostrowska, z udziałem specjalistów reprezentujących Uniwersytet im. A. Mickiewicza w Poznaniu z prof. P. Churskim na czele.

Spotkania te przygotowały gminę do opracowania dokumentu, tak od strony formalnej (tworzenie partnerstw i partycypacja społeczna), jak i merytorycznej (zakres opracowania).

Pierwszym działaniem władz gminy Godziesze Wielkie było powołanie Zespołu Roboczego ds. Rewitalizacji składającego się z pracowników merytorycznych Urzędu z udziałem Wójta Gminy.

Zespół na spotkaniach w styczniu i lutym 2017 roku opracował system gromadzenia danych dotyczących procesu rewitalizacji w gminie Godziesze Wielkie. Zakres ten został potwierdzony w trakcie spotkania Zespołu (z udziałem przedstawiciela firmy Awil) w dniu 21 kwietnia 2017 roku.

Od tego też momentu na prośbę Wójta Gminy skład Zespołu rozszerzono o przedstawicieli Rady Gminy, sołtysów wsi oraz interesariuszy – reprezentujących organizacje społeczne (Ochotnicze Straże Pożarne z terenu gminy i Stowarzyszenie „Jak w Rodzinie”).

Celem tak funkcjonującego Zespołu była wstępna analiza problemów i kierunków rewitalizacji na terenie gminy oraz opracowanie informacji o prowadzonych działaniach (w formie ogłoszeń, ulotek, zaproszeń na konsultacje społeczne).

Po zapoznaniu się z wynikami wstępnej diagnozy i występujących zjawisk kryzysowych oraz w oparciu o przeprowadzone konsultacje społeczne (w trakcie sesji Rady Gminy z udziałem sołtysów wsi w dniu 8 maja 2017 roku) stwierdzono, iż efektywne wdrożenie zaplanowanych działań nie wymaga stosowania procedur wynikających z ustawy o rewitalizacji z dnia 9 października 2015 roku (Dz.U. 2015, poz. 1777) (m.in. ustanawiania Specjalnej Strefy Rewitalizacji), a właściwym kierunkiem kontynuacji prac będzie sporządzenie Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Godziesze Wielkie (w oparciu o Wytyczne w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020).

Ze stosownym wnioskiem w tym zakresie gmina wystąpiła do IZ w dniu 8 czerwca 2017 roku.

Pomimo tego, że są to różne dokumenty, Gmina Godziesze Wielkie kierowała się następującymi przesłankami do zmiany wyboru ścieżki programowania procesu rewitalizacji:

- 1) możliwość wykorzystania zgromadzonych dotąd materiałów dotyczących obszaru zdegradowanego, stanu kryzysowego i obszaru rewitalizacji,

- 2) całkowita zbieżność zakresu zawartości programu rewitalizacji (określone w pkt. 5 Wytycznych) z zakresem gminnego programu rewitalizacji (o którym mowa w art. 15 wyżej wymienionej ustawy),
- 3) tożsamość celów obu projektów.

Zaaprobowanie przez IZ tejsze zmiany wymagało zdecydowanego przyspieszenia realizacji zadań w zakresie partnerstwa i partycypacji.

Biorąc pod uwagę potrzebę zrealizowania Programu w wersji formalnej, poczyniono następujące działania:

- przygotowanie informacji (zaaprobowanej przez radnych) o zakresie Programu Rewitalizacji na sesję Rady Gminy (z udziałem sołtysów wsi i radnych Rady Powiatu) w dniu 29 czerwca 2017 roku,
- przeprowadzenie konsultacji społecznych z mieszkańcami obszaru rewitalizacji, z udziałem przedstawicieli tutejszych organizacji społecznych i przedsiębiorców, w dniu 20 lipca 2017 roku,
- z udziałem Zespołu Roboczego ds. Rewitalizacji opracowanie ulotki informacyjnej, artykułów prasowych i wiadomości na stronie internetowej gminy oraz portalu „wkaliszu.pl” o przebiegu i zakresie działań rewitalizacyjnych na terenie gminy, wraz z wizją Lokalnego Programu Rewitalizacji.

W ramach konsultacji społecznych Programu i kontroli społecznej odbyły się następujące działania:

- 1) dwa spotkania konsultacyjne z udziałem mieszkańców, przedstawicieli organizacji społecznych, przedsiębiorców. Uczestnicy spotkań reprezentowali wszystkie środowiska społeczności wiejskiej. Przeprowadzono również badanie ankietowe wśród mieszkańców obszaru rewitalizacji.

Spotkania poświęcone były omówieniu wyników diagnozy czynników i zjawisk kryzysowych, zasięgowi terytorialnemu obszaru rewitalizacji, jego celom i typom projektów rewitalizacyjnych.

Mieszkańcy, działacze społeczni i przedsiębiorcy wypowiedali się na temat proponowanych rozwiązań i przedstawiali własne wersje kierunków działań rewitalizacyjnych, uzupełnili też diagnozę o własne uwagi związane ze zjawiskami kryzysowymi, współdecydując o kierunkach prac,

Rysunek nr 43. Dokumentacja fotograficzna – spotkania konsultacyjne

Źródło: fotografie własne

- 2) Wójt Gminy w trakcie sesji Rady Gminy Godziesze Wielkie dwukrotnie przedstawił informacje na temat przebiegu działań w ramach przygotowania Programu Rewitalizacji.

Radni oraz sołtysi wsi z terenu gminy pozytywnie odnieśli się do informacji dotyczącej zakresu Programu, a w szczególności określenia obszaru rewitalizacji, uzupełniając przedstawiany zestaw projektów o własną koncepcję wykorzystania, będącej w złym stanie technicznym, remizy OSP w Kakawie-Kolonii,

Rysunek nr 44. Dokumentacja fotograficzna – spotkanie z Radnymi Gminy Godziesze Wielkie

Źródło: fotografie własne

- 3) Zespół Roboczy ds. Rewitalizacji (z udziałem pracowników merytorycznych, przedstawicieli Rady Gminy i interesariuszy) spotkał się trzykrotnie na spotkaniach dotyczących:
- zakresu działań rewitalizacyjnych,
  - zakresu informacji o prowadzonym procesie przygotowania Programu (opracowanie wzoru plakatu, ulotki, treści artykułów prasowych, zmienianych w związku z niską oceną tekstu zaproponowanego przez „Awil”).
- 4) Wójt Gminy Godziesze Wielkie współpracował w ramach prac przygotowawczych Programu ze środowiskiem społecznym gminy (przedstawiciele organizacji społecznych w gminie, Ksiądz Proboszcz Parafii w Starej Kakawie, przedsiębiorcy) w zakresie partycypacji w opracowaniu i ewentualnej realizacji Programu.
- W związku z trudnościami komunikacyjnymi z firmą realizującą zadanie – Wójt Gminy podjął decyzję o dokończeniu przedstawionej „wersji roboczej” Lokalnego

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY GODZIESZE WIELKIE NA LATA 2017 - 2023

Programu Rewitalizacji Gminy Godziesze Wielkie przez pracowników Urzędu Gminy Godziesze Wielkie.

- 5) Sposób komunikacji ze społeczeństwem w trakcie prowadzenia prac związanych z przygotowaniem Programu opierał się na stronie internetowej gminy, Biuletynie Informacji Publicznej, ulotkach rozdawanych za pośrednictwem instytucji gminnych, plakatach, artykułach w prasie lokalnej i poczcie elektronicznej gminy.

Rysunek nr 45. Ulotka informacyjna dot. Lokalnego Programu Rewitalizacji

GOdziesze Wielkie

Budowaliśmy ten program zespołowo, z udziałem władz i pracowników Urzędu, przedstawicieli organizacji i instytucji funkcjonujących w życiu publicznym Gminy i Powiatu, ekspertów oraz przede wszystkim – mieszkańców.

Aktualnie prace Zespołu są już „na finiszu”. W wyniku uwzględnienia wszystkich ważnych wskaźników społecznych, przestrzennych, gospodarczych, technicznych i środowiskowych – wyłonił się nam obraz Gminy o silnym zróżnicowaniu, wymagającym mechanizmów interwencji, określonych w Programie.

Nasz Program szczególną uwagę kieruje na problemy południowo-zachodniej części Gminy (tam, gdzie Kakawa-Kolonia, Nowa i Stara Kakawa), tej części Gminy skąd najdalej do centrum Gminy oraz stolicy naszego regionu – Kalisza.

W naszym Programie upatrujemy szansy na wzmocnienie więzi społecznych i poprawę warunków życia poprzez wzrost przedsiębiorczości, zdolności organizacyjnych oraz ochronę dziedzictwa kulturowego na naszym terenie i dla naszej Wspólnoty.

Od 2016 roku trwają intensywne prace nad projektem „**Otwarta wspólnota – rewitalizacja gminy**”, mające na celu stworzenie Lokalnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Godziesze Wielkie - swoistej „strategii” rozwiązywania najtrudniejszych problemów, prowadzących do degradacji wewnętrznych obszarów Gminy i tworzących zjawiska kryzysowe, poprzez aktywizację społeczną i gospodarczą oraz wzmocnienie lokalnej tożsamości małych społeczności.

Fundusze Europejskie Pomoc Techniczna   MINISTERSTWO ROZWOJU   SAMORZĄD WOJEWÓDZTWA WIELKOPOLSKIEGO   Unia Europejska Fundusz Spójności

„Otwarta wspólnota – rewitalizacja gminy”

GOdziesze Wielkie   Gmina Godziesze Wielkie
Godziesze Wielkie, ul. 11 Listopada 10, 62 872 Godziesze Małe
tel./fax: (62) 7611089, tel./fax: (62) 7611158
e-mail: godziesze-wil@gzwp.org.pl

Źródło: opracowanie własne

Działając zgodnie z przyjętymi formami komunikacji w sprawie udziału w tworzeniu Lokalnego Programu Rewitalizacji, mieszkańcy, a także wszyscy interesariusze byli zachęceni do zajęcia stanowiska w każdym z problemów diagnozy, wniosków, celów i projektów.

Mogli to realizować ustnie (w czasie zebrań konsultacyjnych), bądź pisemnie (mailowo lub tradycyjnie) na adres Urzędu.

W trakcie konsultacji zostały zgłoszone wnioski tylko ustnie, co było każdorazowo przedmiotem dyskusji. Zgłaszane były m.in. problemy form aktywności zawodowej, które będą mogły być podjęte w przyszłości, m.in.: sprawy przedszkola, cateringu, siłowni zewnętrznej przy „Starej Szkole”. Wnioski te zostały przyjęte i włączone do zestawu modułów – elementów projektu podstawowego nr 1.

Uczestnicy spotkania, w szczególności strażacy OSP, oferowali m.in. pomoc przy rozbudowie już istniejącego placu zabaw dla dzieci, który wybudowali w 2016 r. porządkując tym samym teren przy zdewastowanej „Starej Szkole”.

Przedstawione sposoby włączenia interesariuszy do programowania działania już na pierwszym etapie zaowocowały społeczną akceptacją konsultowanych projektów i wypracowaniem pomysłów komplementarnych.

Reasumując należy stwierdzić, że na etapie opracowania Programu Rewitalizacji zapewniono pełny udział zainteresowanych (interesariuszy) w opracowaniu projektu dokumentu. Podobne założenia przyjęto także do etapu wdrażania Programu, a rola interesariuszy została albo już uwzględniona w realizacji niektórych elementów planowanych działań, albo zostanie podjęta w ramach aktywizacji środowiska w trakcie realizacji projektów, szczególnie projektów miękkich.

Dodatkowo interesariusze będą mogli włączyć się w realizację Programu Rewitalizacji w związku z pracami Komitetu Rewitalizacji – tworzonego dla koordynacji i zarządzania działaniami rewitalizacyjnymi. Skład i funkcje Komitetu zostały szczegółowo przedstawione w następnym części dokumentu – Wdrażanie i monitoring.

Zadaniem Komitetu będzie m.in. informowanie o wdrażaniu Programu i efektach monitoringu, co będzie przedmiotem informacji publicznej oraz zbierania ocen i opinii na każdym etapie realizacji Programu.

11. Wdrażanie i monitoring

Opis systemu wdrażania i monitoringu jest niezbędny nie tylko ze względów formalnych, ale przede wszystkim jako wskazanie sposobu zintegrowanej i sprawnej formuły realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych oraz oceny uzyskiwanych wyników. Opis taki i jego analiza ex ante pozwala również określić ewentualne zagrożenia i zapewnić mechanizmy reagowania w postaci uaktualnienia danych lub modyfikacji zakresu przedsięwzięć.

Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Godziesze Wielkie zawiera różnorakie przedsięwzięcia, realizatorami których jest gmina, ale także inne organizacje, instytucje i podmioty. Ten szeroki zestaw realizatorów wymaga, aby dla zarządzania Programem (ale także koordynacji i prowadzenia debaty publicznej) powołać Komitet Rewitalizacji Gminy Godziesze Wielkie.

Struktura organizacyjna Komitetu Rewitalizacji:

1. Przewodniczący Komitetu (Wójt Gminy lub osoba desygnowana przez Wójta Gminy do wykonywania tej funkcji).

Zakres kompetencji Przewodniczącego Komitetu:

- a) kierowanie i organizowanie prac Komitetu,
  - b) zarządzanie realizacją przedsięwzięć rewitalizacyjnych na terenie gminy,
  - c) koordynacja działań podmiotów realizacji, monitoringu i analiz przedsięwzięć,
  - d) zwoływanie i przewodniczenie obradom Komitetu (co najmniej raz na kwartał),
  - e) organizowanie spotkań i konsultacji informacyjnych i szkoleniowych z udziałem interesariuszy.
2. Członkowie Komitetu Rewitalizacji - powołani przez Wójta Gminy Godziesze Wielkie spośród pracowników urzędu oraz gminnych jednostek organizacyjnych, w szczególności:
    - Urząd Gminy w Godzieszach Wielkich (stanowisko dla budownictwa i zagospodarowania przestrzennego, środowiska i gospodarki komunalnej, zamówień publicznych i funduszy unijnych, oświaty),
    - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Godzieszach Wielkich,
    - Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,

a także przedstawiciele organów samorządowych i organizacji społecznych:

- Rada Gminy Godziesze Wielkie,
- reprezentanci środowisk organizacji pozarządowych,
- reprezentanci środowisk gospodarczych gminy,
- sołtysi wsi,
- mieszkańcy (np. liderzy wsi)

Spośród pracowników Urzędu Gminy i gminnych jednostek organizacyjnych dokonany zostanie wybór specjalistów obejmujących następujący zakres spraw:

- specjalista ds. budownictwa i zagospodarowanie terenu,
- specjalista ds. edukacji,
- specjalista ds. projektów,
- specjalista ds. problemów społecznych,
- specjalista ds. środowiska,
- specjalista ds. monitoringu i sprawozdawczości.

Do kompetencji Specjalistów należeć będzie:

- gromadzenie danych charakteryzujących poziom wykonania wskaźników,
- monitorowanie realizacji Programu, wykonywanie stosownej sprawozdawczości,
- sporządzanie wniosków o dofinansowanie projektów do właściwych adresatów,
- nadzór nad realizacją przedsięwzięć rewitalizacyjnych,
- dokonywanie analiz technicznych przedsięwzięć,
- gromadzenie wniosków dotyczących realizowanych projektów,
- promocja działań rewitalizacyjnych,
- analiza sytuacji społecznej mieszkańców.

Członkowie Komitetu wywodzący się spośród przedstawicieli organów samorządowych, społecznych i gospodarczych pełnić będą w Komitecie Rewitalizacji funkcje doradcze.

Zadaniem doradców będzie:

- analiza i opiniowanie przedsięwzięć,
- organizowanie spotkań z interesariuszami Programu.

Na wniosek Przewodniczącego lub członka Komitetu, w jego posiedzeniach mogą brać udział eksperci zewnętrzni.

Tryb działania Komitetu Rewitalizacji:

- posiedzenie Komitetu zwołuje Przewodniczący samodzielnie lub na wniosek członków – doradców,
- uchwały Komitetu zapadają w wyniku głosowania większością głosów, w czasie posiedzeń zwyczajnych lub nadzwyczajnych, zwołanych z inicjatywy Przewodniczącego lub doradców,

- dokumentacja związana z realizacją zadań administracyjno – organizacyjnych Komitetu będzie przechowywana w Urzędzie Gminy Godziesze Wielkie, prowadzącym obsługę administracyjną Komitetu Rewitalizacji.

Zakres zadań Komitetu Rewitalizacji:

a) współdecydowanie w ważnych sprawach dotyczących realizacji LPR:

- ocena aktualności i warunków realizacji LPR,
- ocena konieczności korygowania Programu,
- zgłaszanie projektów innych przedsięwzięć rewitalizacyjnych komplementarnych z LPR,
- określanie zagrożeń wynikających z realizacji projektów i dla projektów,
- ocena wniosków zgłaszanych przez mieszkańców i innych interesariuszy LPR,
- przedstawianie inicjatyw podnoszących skuteczność realizowanych przedsięwzięć,
- ocena poziomu realizacji Programu i poszczególnych wskaźników,
- analiza finansowa przedsięwzięć rewitalizacyjnych,
- sporządzanie sprawozdań rocznych oraz raportu końcowego po zakończeniu realizacji Programu,
- dokonywanie badań ewaluacyjnych związanych z LPR, prezentacja ich wyników oraz rekomendacja wynikających z nich ewentualnych zmian,
- sporządzenie stosownych informacji o realizacji LPR dla potrzeb Rady Gminy Godziesze Wielkie.

Zadaniem o podstawowym znaczeniu w działalności Komitetu Rewitalizacji Gminy Godziesze Wielkie będzie monitoring realizacji LPR.

Monitoring to systematyczne gromadzenie oraz analizowanie danych określających poziom wykonania przedsięwzięć rewitalizacyjnych składających się na Lokalny Program Rewitalizacji.

Monitorowanie w tym przypadku, to pozyskiwanie i przetwarzanie danych, które są niezbędne do dokonania analizy i określenia założonych wskaźników produktu

i rezultatu, a także - jak w przypadku LPR – wskaźników programowych, ukazujących dynamikę oddziaływania programu na grupę interesariuszy.

Informacje z procesu monitorowania są niezbędne dla dokonania oceny Programu i ewaluacji w trakcie i po jego zakończeniu.

Koncepcja monitoringu prowadzonego dla potrzeb oceny Lokalnego Programu Rewitalizacji opiera się na połączeniu analizy realizacji wskaźników wynikających z projektów (po upływie czasu wynikającego z harmonogramu realizacji projektów i będzie to analiza produktów i rezultatów przypisanych do projektu), analiza śródkresowa i końcowa (po upływie połowy oraz całego czasu realizacji /obowiązania Programu).

Biorąc pod uwagę to, że efekty pewnych przedsięwzięć rewitalizacyjnych odzwierciedlają się w okresie często późniejszym niż czasokres określony w Programie, zasadnym jest szacowane wskaźników programowych także po okresie realizacji Programu.

Mierniki (wskaźniki monitorowania) zapewniają skuteczność dokonywanych analiz śródkresowej i końcowej, gdyż są dostosowane do planowanych przedsięwzięć rewitalizacyjnych, a także poprzez swoją formę: mierników mierzalnych (wyrażanych w postaci liczbowej), wiarygodnych (poprzez konkretne ich sprecyzowanie) i dostępnych (bezproblemowy dostęp do danych niezbędnych do przeprowadzenia szacunku).

Zakładane wskaźniki monitorowania zostały przedstawione w formie tabelarycznej

Tabela nr 28. Zakładane wskaźniki monitorowania Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Godziesze Wielkie na lata 2017-2023

NAZWA WSKAŹNIKA	WARTOŚĆ WSKAŹNIKA W ROKU BAZOWYM	WARTOŚĆ WSKAŹNIKA W ROKU DOCELOWYM
SFERA SPOŁECZNA		
Liczba osób bezrobotnych w przeliczeniu na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym	10,69	8,78 (spadek o 17,87%)
Liczba osób długotrwale bezrobotnych w przeliczeniu na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym	2,48	2,10 (spadek 15,32%)
Liczba bezrobotnych kobiet w przeliczeniu na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym	6,30	5,73 (spadek o 9,05%)
Liczba osób korzystających z pomocy społecznej w przeliczeniu na 100 mieszkańców	19,39	17,52 (spadek o 9,64%)

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY GODZIESZE WIELKIE
NA LATA 2017 - 2023

Liczba osób nadużywających alkoholu w przeliczeniu na 100 mieszkańców	1,05	0,82 (spadek o 21,90%)
Liczba osób w wieku poprodukcyjnym w przeliczeniu na 100 mieszkańców	14,72	14,25 (spadek o 3,19%)
Liczba uczniów otrzymujących stypendium socjalne w przeliczeniu na 100 uczniów	23,40	20,21 (spadek o 13,63%)
Liczba uczniów z trudnościami w nauce w przeliczeniu na 100 uczniów	44,68	36,17 (spadek o 19,05%)
Liczba uczniów uczestniczących w zajęciach pozalekcyjnych w przeliczeniu na 100 uczniów	50,00	58,51 (wzrost o 8,51%)
SFERA GOSPODARCZA		
Ilość podmiotów gospodarczych w przeliczeniu na 100 mieszkańców	3,27	3,86 (wzrost o 18,04%)
SFERA ŚRODOWISKOWA		
Ilość budynków z dachami pokrytymi płytami azbestowo-cementowymi	641	441 (spadek o 22,45%)
SFERA PRZESTRZENNO-FUNKCJONALNA		
Ilość zdewastowanych przestrzeni publicznych (boiska sportowe)	2	1 (spadek o 50%)
SFERA TECHNICZNA		
Ilość obiektów użyteczności publicznej wymagających remontu	2	0 (spadek o 100%)

Źródło: opracowanie własne

Poziom realizacji powyższych wskaźników zostanie poddany analizie w połowie trwania Programu oraz, końcowo, po upływie czasu obowiązywania, poprzez porównanie wartości przypisanych wskaźnikom na początku opracowywania LPR, do wartości na kolejnych etapach realizacji.

Założeniem niezbędnym przy tak opisanej metodyce jest to, aby dane wykorzystywane do analiz monitorujących pochodziły z tych samych źródeł jak informacje pierwotne. Badania monitorujące dla Lokalnego Programu Rewitalizacji są warunkiem stwierdzenia aktualności tego dokumentu, poprzez umożliwienie kontroli, czy założenia będące u podstaw Programu są odpowiednie do bieżących punktów odniesienia.

Zadaniem powoływanego Komitetu Rewitalizacji będzie bieżący monitoring przebiegu podejmowanych działań, dokonywanie stosownych analiz i sprawozdań, co umożliwi (szczególnie w układzie rocznym) zauważenie problemów i zmian i w ślad za tym – modyfikacja LPR.

Przyjęcie tego założenia zapewni skuteczność, adekwatność i efektywność wdrażania Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Godziesze Wielkie 2017-2023

12. Ocena oddziaływania na środowisko Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Godziesze Wielkie

Zgodnie z przepisami ustawy z 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. Nr 199, poz. 1227 ze zm.) - projekt Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Godziesze został przedłożony:

- 1) Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Poznaniu (pismo z dnia 26.06.2017 r.),
- 2) Wielkopolskiemu Państwowemu Wojewódzkiemu Inspektorowi Sanitarnemu w Poznaniu (pismo także z dnia 26.06.2017 r.),

W celu uzgodnienia konieczności przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla tego dokumentu.

W odpowiedzi na wystąpienie Wójta Gminy – obie instytucje udzieliły zgodnych wyjaśnień w swoich pismach:

- 1) Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Poznaniu – w piśmie z dnia 18.07.2017 r. (WOO-III-410.550.2017PW1), stwierdzając, iż: „projekt Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Godziesze Wielkie na lata 2016-2022 – nie wymaga przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko”.

W piśmie wprost podkreślono, że: „działania związane z uporządkowaniem terenów zielonych i przestrzeni publicznych oraz poprawą funkcjonalności i stanu technicznego obiektu, wpłyną korzystnie na jakość życia mieszkańców, stan infrastruktury technicznej oraz krajobraz.

Realizacja ustaleń projektu dokumentu związanych z modernizacją budynku poszkolnego, w tym dotyczące wymiany instalacji wewnętrznych, przyczyni się ponadto do ograniczenia zużycia paliw kopalnych i energii, co skutkować będzie pomniejszoną emisją pyłów i substancji do powietrza, a w konsekwencji do poprawy stanu jakości powietrza atmosferycznego, co ma istotny wpływ na stan zdrowia mieszkańców”.

- 2) Wielkopolski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny w Poznaniu – w piśmie z dnia 03.07.2017 r. (DN-NS.9012.1042.2017) stwierdził, iż „pozytywnie uzgadnia możliwość odstąpienia od procedury przeprowadzenia strategicznej oceny

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY GODZIESZE WIELKIE NA LATA 2017 - 2023

oddziaływania na środowisko dla Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Godziesze Wielkie na lata 2016-2022”

W piśmie stwierdzono, że: „celem prowadzenia procesu rewitalizacji zdegradowanych i zmarginalizowanych obszarów wskazanych jako problemowe, będzie pobudzanie aktywności środowisk lokalnych, a także stymulowanie współpracy na rzecz rozwoju społeczno-gospodarczego. W swoich założeniach działania naprawcze będą prowadziły do polepszenia jakości życia mieszkańców. Ponadto umożliwią one trwałą odnowę obszaru, poprawę ładu przestrzennego, stanu środowiska i zabudowy poprzez zastosowanie wysokiej jakości rozwiązań architektonicznych i urbanistycznych.

Rysunek nr 46. Skany opinii dot. konieczności wykonania oceny oddziaływania na środowisko

WIELKOPOLSKI PAŃSTWOWY WOJEWÓDZKI INSPEKTOR SANITARNY		
Telefony		
- informacja o numerach wewnętrznych	61 854-48-00	
- WPWIS	61 852-99-18	
- e-mail WSE w Poznaniu	sekretariat@wsepoznan.pl	
- Oddział Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego	61 227 60-08	
	61 227 60-04	
- tel/fax	61 227 60-05	
- e-mail	nadzor.zapobiegawczy@wsepoznan.pl	
DN-NS 9012 1042.2017		oryginał bezpieczny Poznań, 03.01.2017

OPINIA SANITARNA

Na podstawie art. 48 w związku z art. 58 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 3 października 2008r. o udostępnieniu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2016r., poz. 353 ze zm.).

Wielkopolski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny po zapoznaniu się z wnioskiem Wójta Gminy Godziesze Wielkie nr FE.7010.11.2016.2017 z dnia 26.06.2017r., uzgadnia pozytywnie możliwość odstąpienia od procedury przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Godziesze Wielkie na lata 2016-2022”.

UZASADNIENIE

W dniu 26.06.2017r. do Wielkopolskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego wpłynął wniosek Wójta Gminy Godziesze Wielkie nr FE.7010.11.2016.2017 z dnia 26.06.2017r., w sprawie uzgodnienia możliwości odstąpienia od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko.

Z zapisów art. 48 ust. 1 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2016r., poz. 353 ze zm.) wynika, iż organ opracowujący projekty dokumentów, o których mowa w art. 46 pkt 1 i 2, może, po uzgodnieniu z właściwymi organami odstąpić od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, jeżeli uzna, że realizacja postanowień danego dokumentu nie spowoduje znaczącego oddziaływania na środowisko.

Załącznik LPR

Otrzymuje
(1) Wójt Gminy Godziesze Wielkie,
Do Wiadomości
1. 2017

K.C.

[Podpis]
Dziękuję za współpracę
dr Jadwiga Kuczyńska-Supercala
Specjalista epidemiologii

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY GODZIESZE WIELKIE NA LATA 2017 - 2023

REGIONALNY DYREKTOR
OCHRONY ŚRODOWISKA
w Poznaniu

WOO-III.410.550.2017.PW.1

Poznań, 18-07-2017

Wójt Gminy Godziesze Wielkie
ul. 11 Listopada 10
62-872 Godziesze Małe

Dotyczy: przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko projektu „Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Godziesze Wielkie na lata 2016-2022”.

Nawiązując do pisma z 26.06.2017 r., znak: FE 7010.10.2016.2017 informuję, że projekt „Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Godziesze Wielkie na lata 2016-2022” nie wymaga przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko.

Biorąc pod uwagę informacje przedstawione w piśmie z 26.06.2017 r., a także charakter planowanych w ramach projektu dokumentu inwestycji, ich usytuowanie i skalę, nie przewiduje się wystąpienia znaczącego oddziaływania na środowisko, w tym na zdrowie ludzi, w szczególności oddziaływania o charakterze skumulowanym i transgranicznym. Przewidziane w projekcie zadania dotyczą remontu i modernizacji budynku poszkolnego wraz z otoczeniem oraz terenu cmentarza. Działania związane z uporządkowaniem terenów zielonych i przestrzeni publicznych oraz poprawą funkcjonalności i stanu technicznego obiektu, wpłyną korzystnie na jakość życia mieszkańców, stan infrastruktury technicznej oraz krajobraz. Realizacja ustaleń projektu dokumentu związanych z modernizacją budynku poszkolnego, w tym dotyczące wymiany instalacji wewnętrznych, przyczyni się ponadto do ograniczenia zużycia paliw kopalnych i energii, co skutkować będzie mniejszą emisją pyłów i substancji do powietrza, a w konsekwencji do poprawy stanu jakości powietrza atmosferycznego, co ma istotny wpływ na stan zdrowia mieszkańców. Odpowiednia organizacja prac budowlano-remontowych i montażowych może w znaczący sposób ograniczyć ich ewentualny negatywny wpływ na środowisko. Negatywne oddziaływania mogą wystąpić w fazie realizacji inwestycji. Będą to jednak oddziaływania okresowe o charakterze lokalnym i trudne do uniknięcia w przypadku działań obejmujących roboty budowlano-remontowe i prace montażowe. Odpowiednia organizacja prac budowlano-remontowych i montażowych może w znaczący sposób ograniczyć ich ewentualny negatywny wpływ na środowisko.

W związku z powyższym, mając na uwadze uwarunkowania określone w art. 49 ustawy o oś, informuję, że projekt „Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Godziesze Wielkie na lata 2016-2022” nie wymaga przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko.

2 lp. Regionalnego Dyrektora
Ochrony Środowiska w Poznaniu

Agnieszka Kawicka
Kierownik Oddziału Oceny Strategicznych

2 z 2

Źródło: fotografie własne

13. Ewentualna konieczność zmian w aktach prawa miejscowego gminy Godziesze Wielkie

Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Godziesze Wielkie ściśle nawiązuje do ustaleń zawartych w Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Godziesze Wielkie z 2010 roku oraz Strategii Rozwoju Gminy Godziesze Wielkie na lata 2014-2023, a także Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Godziesze Wielkie na lata 2017-2022, dlatego też nie będzie powodował konieczności dokonania zmian w treści tychże dokumentów ani innych aktów prawa miejscowego obowiązujących w gminie Godziesze Wielkie.

14. Informacja uzupełniająca o przeprowadzonym badaniu ankietowym

Wzór ankiety o charakterze informacyjno-komunikacyjnym (opracowanej przez firmę Awil), skierowanej do interesariuszy LPR na etapie zebrań konsultacyjnych, wykorzystanej na etapie diagnozy LPR.

Rysunek nr 47. Ankieta dot. Programu Rewitalizacji

ANKIETA
do Programu Rewitalizacji Gminy Godziesze Wielkie

Stanowni Państwo

W związku z prowadzeniem prac nad opracowaniem Programu Rewitalizacji, zwracamy się do Państwa z prośbą o wypełnienie poniższej ankiety. Ankieta przyniśi składac do dnia 2017 roku w sekretariacie Urzędu lub wysłać na adres mailowy: ..... Ma ona na celu zapoznanie się z opinią mieszkańców Gminy Godziesze Wielkie na temat aktualnej sytuacji społeczno-gospodarczej, mocnych i słabych stron, stanu oraz zagrożeń związanych z jej rozwojem. Państwa opinia jest niezwykle istotna z punktu widzenia realności i skuteczności przyjętych w Programie celów oraz zadań, mając tym samym duży wpływ na jakość gotowego opracowania. Jednocześnie pragniemy zapewnić, że ankieta jest anonimowa, a wyniki będą prezentowane wyłącznie w formie zbiorczej.

1. Jak ocenia Pan/Pani infrastrukturę społeczną na terenie gminy?

Pytanie	Bardzo źle	Słabo	Średnio	Dobrze	Bardzo dobrze	Uwagi
Dostęp do żłobków i przedszkoli						
Dostęp do szkół podstawowych						
Dostęp do gimnazjów						
Poziom edukacji w szkołach podstawowych						
Poziom edukacji w gimnazjach						
Dostęp do placówek styczności publicznej (urzędów, ośrodków kulturalnych, itp.)						
Dostęp do bazy sportowo-rekreacyjnej						

2. Jak ocenia Pan/Pani możliwość integracji mieszkańców?

Pytanie	Bardzo źle	Słabo	Średnio	Dobrze	Bardzo dobrze	Uwagi
Możliwość uczestniczenia w stowarzyszeniach, klubach, kołach						
Dostęp do miejsc, w których można się spotykać						
Istnieją miejsce spotkań (czy są estetyczne i atrakcyjne)						

3. Jak ocenia Pan/Pani stan infrastruktury technicznej?

Pytanie	Bardzo źle	Słabo	Średnio	Dobrze	Bardzo dobrze	Uwagi
Dostęp do sieci wodociągowej						
Dostęp do sieci kanalizacyjnej						
Dostęp do sieci gazowej						
Dostęp do internetu szerokopasmowego						
Liczba zasobów mieszkaniowych						
Jakość mieszkań						
Stan nawierzchni dróg na terenie gminy						
Stan infrastruktury akustodrogowej (chodników, oświetlenia, sieciach rowerowych)						
Porozumienie bezpieczeństwa na drodze						

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY GODZIESZE WIELKIE NA LATA 2017 - 2023

4. Jak ocenia Pan/Pani estetykę przestrzeni gminy?

Pytanie	Bardzo źle	Slabo	Srednio	Dobrze	Bardzo dobrze	Uwagi
Dbałość mieszkańców o estetykę prywatnych posesji						
Estetykę budynków użyteczności publicznej						
Estetykę przestrzeni publicznych (parków, sławerów, ulic)						

5. Jak ocenia Pan/Pani pozostałe elementy życia w gminie?

Pytanie	Bardzo źle	Slabo	Srednio	Dobrze	Bardzo dobrze	Uwagi
Stan środowiska (czy jest czyste, czy są śmieci)						
Świadomość ekologiczną (wiedzę o ochronie środowiska, że nie wolno śmiecić)						
Możliwość znalezienia pracy na terenie gminy						
Dostęp do opieki społecznej						
Jakość usług świadczonych przez opiekę społeczną						
Bezpieczeństwo na terenie gminy (czy czujesz się bezpiecznie)						

6. Proszę wskazać stopień natężenia problemów społecznych występujących na terenie gminy

Rodzaj problemu społecznego	Brak problemu	Niski	Średni	Wysoki
Narkomania				
Przemoc w rodzinie				
Alkoholizm				
Bieda				
Bezrobocie				
Przestępczość wśród młodocianych				
Przestępczość				

7. Proszę wymienić 5 najważniejszych problemów występujących na terenie gminy, które należy rozwiązać:

- 1) .....
- 2) .....
- 3) .....
- 4) .....
- 5) .....

8. Proszę zasugerować jakie przedsięwzięcia powinny być realizowane przez gminę w pierwszej kolejności (max 3 odpowiedzi):

- Remont i budowa dróg
- Budowa i modernizacja chodników i ścieżek rowerowych
- Remontowa i modernizacja sieci wodociągowej, kanalizacyjnej i gazowej
- Budowa i modernizacja budynków użyteczności publicznej
- Budowa obiektów sportowo-rekreacyjnych
- Poprawa estetyki gminy
- Tworzenie warunków do rozwoju budownictwa mieszkaniowego
- Zwiększenie pomocy socjalnej dla najuboższych
- Wspieranie działań kulturalnych
- Wsparcie lokalnych przedsiębiorstw i pozyskiwanie inwestorów zewnętrznych
- Wydzielanie i utrzymywanie terenów dla inwestorów
- Rozwój usług turystycznych
- Inne: .....

9. Proszę dokonać oceny:

Uważam, że gmina Godziesze Wielkie jest

10. Proszę podać jakie negatywne lub pozytywne zmiany zażyły na terenie gminy w ciągu ostatnich 10 lat.

Porównując:

Negatywne:

11. Czy zgadza się Pan/Pani z poniższymi stwierdzeniami dotyczącymi gminy? Proszę odnieść odpowiedzi TAK/NIE.

Pytanie	TAK	NIE
Daje mieszkańcom dobre warunki życia i perspektywę		
Jest bardziej atrakcyjna niż sąsiednie gminy		
Jest dobrze zarządzana		
Jest podobna w atrakcyjnym miejscu		
Jest atrakcyjna dla przedsiębiorców		
Jest atrakcyjna dla turystów		
Ma dobrą sytuację finansową		
Jest atrakcyjna dla mieszkańców		

12. Z którymi formami promocji gminy spotkała się Pan/Pani w ciągu ostatniego roku (max 3 odpowiedzi)?

- Organizowanie imprez
- Internet
- Współpraca z lokalnymi organizacjami
- Media lokalne (prasa, radio, telewizja)
- Reklama
- Uczestnictwo gminy w konferencjach i targach
- Media regionalne i krajowe
- Materiały promocyjne

13. Skąd czerpie Pan/Pani informację o działaniach podejmowanych przez władze i wydziały lokalnych (max 3 odpowiedzi)?

- Z gminnej strony internetowej
- Z innych stron internetowych
- Z prasy lokalnej
- Od pracowników UG i innych instytucji
- Z tablicy ogłoszeń
- Od strażników, sąsiadów
- Z biuletynu gminnego

14. Proszę napisać jakie są zalety mieszkania w gminie.

.....

15. Czego w Państwa opinii brakuje na terenie gminy.

.....

16. Jaki potencjał gminy według Pana/Pani powinien być rozwijany?

.....

Metryczka

1. Płeć: Kobieta Mężczyzna
2. Wiek: 18 - 24 lata 25 - 34 lata 35 - 44 lata 45 - 54 lata 55 - 64 lata powyżej 65 lat
3. Wykształcenie: podstawowe zawodowe średnie wyższe
4. Aktywność zawodowa: bezrobotny osoba ucząca się pracownik pracownik w administracji przedsiębiorca emerytalista
5. Czy jest Pan/Pani mieszkańcem gminy? TAK NIE

Źródło: firma Awil

